UĞUR YÜCEL

YAĞMUR KESİĞİ

ÖYKÜ

CAN

UĞUR YÜCEL

YAĞMUR KESİĞİ

© 2013, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2013
2. basım: Ocak 2013
Bu kitabın 2. baskısı 3000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak baskı: Azra Matbaası
İç baskı ve cilt: Ekosan Matbaası

ISBN 978-975-07-1572-3

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
www.canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com

UĞUR YÜCEL

YAĞMUR KESİĞİ

ÖYKÜ

CAN

UĞUR YÜCEL, Kuzguncuk'ta doğdu. Tiyatro okudu. Sinema oyuncusu, senarist, yönetmen oldu. Görünmeden yazmak, film çekmek istedi. Beceremedi.

Bir Sinemacı'nın kitabı...

İçindekiler

Kardan Adam Bayramı 15
Etüt 27
Amigo Yidiyor, Boş Yidiyor!.. 39
Grüsgot! 43
Mazi! 45
Yağmur Kesiği 53
Varyete 59
Sarı Özlem! 61
Ergovan Zamanı 65
.Mavra 67
Altın Diş 75
Panayotumu! 81
Aziz Hektor 91
Ergenlik Taksimi! 95
Adios! 105
Hacifinakis 113
Çizgi 117
Çığlık 121
Twilight Zone 129

Hoş Geldin! 133
Anya Dokuz Yaşında Bir Rüya Gördü! 141
Garip Akımı! 147

Bazı ihtiyarlar
ölümün ta kendisidir.

Bütün gün çanlar çaldı köyde. Uzun sessizlik oldu ardından. İhtiyarların buruşuk bedenleri kıpırdadı sonra. Akşam, şehirde olanlardan habersiz indi köyün üstüne. Kuzey rüzgârları esmeye başladı. "Lodostan sonra karayel her zaman kar getirir," dedi uzun boyunlu, uzun kollu, yaşlı bir Yahudi avluya bakan yüksek balkonda.

Elinde koca bir püro vardı.

Mösyö Cassavetes.

Fötr şapkasını burnuna indirdi. Püroya dudaklarını değdirdi. İsli duman burnunun kıllarını yalayıp alın çizgilerine sindi. Simsiyah iki zeytin göz kıpırdadı kaşlarının altında. Gözbebeğine değen kaşları kaldırdı Cassavetes. İri mezartaşları gibiydi ağzındaki dişleri.

Tıslayarak, "Kar gelir," dedi.

Kendi duydu. Avluda günün son çığlıklarını atıyordu torunları. Rüzgâr çıktı. Akşam oluyordu. Balıkçılar tezgâhlarını kapamaya başladı.

Lakerdacılar saçak altlarına çekiliyor. Bütün ampuller sallanıp birbirine vuruyor çarşı içinde. Yaprakları dökülmüş bütün kestane ağaçları, iri bedenlerini Rum Mezar-

lığı'na doğru yatıra yatıra bükülüp dikiliyor

Anaforlu anaforlu döndü yel sokak aralarında. Rum evlerinde Hıristiyan sofralarında Noel yemekleri kurulmaya başlandı.

Yağmur gözüktü. Gri esintiyle beraber geldi yağmur.

Zangoçlar zincirlere ahenkli didinmelerle yüklendiler.

Çan sesleri yellerin arasında duvardan cumbalara, cumbalardan kapı eşiklerine uzak tepelere kadar gezindi.

Köy yakında "kardan adam bayramı" yaşayacaktı.

Bunu kimse bilmiyordu.

Ölüm kısık kısık öksürmeye başladı, ayazdan ciğeri yandı Müsü Cassavetes'in...

KARDAN ADAM BAYRAMI

Koro:
(Dünyanın en pes tonlarında mırıldanır!)
HHHOOOOOM!.. KORKU GELİYOR KORKU!..
KADAVRALAR GELİYOOOR!
OOOOOOMMMMMMSSSSSS!

Cenabet bir 77 gün sürmekte köyün üstünde. Binyılların kışları yaratamadı bu tufanı; bu kömürlüklerin odununu donduracak, bu bostanları kıracak, bu koca mezarlık çamlarının kozalaklarını, yapraklarını dökecek, bu kargaları cami saçaklarına kilise çanlarına kaçıracak denli bu! Bu kış olmadı ustalar!..

Tam 77 gün saydı Haham. Elindeki ceylan derisi Tevrat'ı kürsüye bıraktı. Cumartesi gününün kandilleri bir Müslim velet tarafından yakıldı. Kuru Mustafa sinagoğun kandillerini yakarken İmam, altın dişli Laz Tevfik, okuduğu duaları gökyüzüne üfledi.

Musalla taşlarında, "Huu!" çekiyor karayeller, dolular, tipiler.

Kar, "Kalkmıyorum üstünüzden..." diye böğürdü beyaz beyaz... "Ve bu günahlar köyünden, bu lanetlenmiş ilahlar sitesinden, bu içinde şeytanları barındıran Boğaz

köyünden kalkmıyorum!" dedi Tanrı'nın karları, arkalarına tüm peygamberleri alarak.

Yatalaklar kabir başlarına tünemiş, hocalara kandiller sarkıtılıyor mezarların mor topraklarına oyum oyum... Topraklar kestane rengine dönüşüyor, kadavraların kafatasları aydınlanıyor. Ustalar! Durum yer altında naif. Bruegel'in adamları rengârenk böcekler istifliyor mezarlıklarda. Kiliseler, bilumum piskoposlar ve despotlarla dolmuş.

Bizans'ın bütün tenorları, kreşendolarına basarken Ermeni papazlar bas tonlardan dem tutuyor. Ortodoks İstanbul ara seslerde lirik, melankolik, civelek, kırılgan, Arabi, Farsi, Sarıyerli Bizans Rahibi Nikolas kıvamında titrek, Itrî kadar Tanrı'ya yakarışı âlâyı vâlâyla karşılayan bir entonasyonda gezinmekteler.

Yarabbi ya Resullallah!

Şaka gibi geliyor. Yeminle böyle oldu. Bu felaketler dizisi. Bu anormal mevsimsiz konçertolar, bu Çingenelerin bağırsaklarını anayollara bırakmaları tozutup tozutup, davulun göbeğine kusup kusup, günlerce dokuz sekiz, dokuz sekiz kalça kanatmaları. Bu sokaklarda gece meşalelerle dolaşan, İstanbul'un yedi afyonlu milletinin boşuna değil sokaklara ilahilerle, dualarla, marşlarla, kahramanlık türküleriyle dökülmeleri. Yakarıp gökler âlemlerine, başlarını bozkır köpekleri gibi gökyüzüne verip ciyak ciyak ciyaaak ciyak ağlamaları...

Ustalar! Bunlar boşuna değil. Kocca İstanbul'da bir tek Boğaz köyünde Sibirya'nın sızlatan geceleri, Orta Avrupa vadilerinin mavi filtreli gündüz soğukları yaşanmakta ve ahali bir sihirli sınırla çevrelenmiş köylerinden çıkamamakta... Olmuş şey değildi bu.

Sinyora Donatello mutfağa girdi, çayı ocağa koydu.

Köşkün kuşları bir bir sabah şarkıları söylemeye başladılar. Küçük Arrigo, İtalyan dedelerinden kalma Rönesans marka piyanonun tuşlarında koca parmaklarını gezdirmeye başladı.

Sabah, köşkte hep şakıya şakıya günü karşılar.

Sinyore Eduardo Sannazaro, eşi Sinyora Donatello ve oğlu Arrigo'yla köyün tepesine kuşbakışı oturtulmuş iki yüz yıllık bir köşkte ikamet eder. Sinyore doktordur, bilgedir, hocadır. İlkçağ felsefesinden başlar masallarını anlatmaya çocuklara. Madam, çello dersleri verip eski şarkılarını öğretir, çıplak ayaklı prensesler zamanlarından kalmış bir zarafet ve kubbeli tavanlara tasvir edilmiş minik melek yüzüne benzer suretiyle. Arrigo yedi yaşındadır. Çetrefilli Rus bestelerini, nefessiz Alaman piyano konçertolarını pencereden dışarı bakarak geçer. İri gözlü, göğsüne doğru çökmüş kocakafalı, biraz tıknefes bir senfoni orkestrası. O her gün ailelerin zapt edemedikleri hani ilim irfan yuvası tabiriyle anılası bu köşkte toplanan dört büyük kitabın çocuklarına görünmeden evin çatı katında yaşar ve her gün koca nefesler alarak kulağını kapıya dayar, aşağıdaki cıvıltıları dinlerdi. Kendini aynada görene kadar bilememişti diğer çocuklardan farkını. Çirkin kucak köpekleri gibi varsayar başkasının gözünde kendini. Eve gelen tüm çocukları ayak seslerinden, arşeyi telde kaydırmalarından tanır.

Vasiliki yarım ses komaya kaçar her seferinde.

Mahmut'un pozisyonları hep pestir.

Dış demir kapı kapanır, "Si bemol," diye bağırırdı. Sokak kapısı la majör, rüzgâr sesi, kırılan cam, vazoya attığı bilye, her şey bir dip ses, her duyduğu çok sesti. Bazen kulaklarını tıkayıp tiz sesler bağırır. Bağırır. Tepe hayvanlarını yerlerinden oynatır, bilge ihtiyarlara zelzele telaşı verirdi.

Sinyore Eduardo Sannazaro Köşkü, bu karlarla kap-

lı Boğaz köyünün gece ayazında bulutsuz bir gökyüzünden bir Çin gongu büyüklüğündeki mehtap marifetiyle köyün en tepesinde, Üçfıstık Tepesi'nde çamlarla beraber tüm geçmiş zamanların en ihtişamlı, gelecek zamanların bütün fotoğraflarından mağrur duruşundaydı. Richard Strauss çalınıyordu: viyola, çello, piyano.

Eseri bitirip birbirlerini alkışladı aile. Arrigo, ana babasını öpüp balkona çıktı. İçeriye bıçak gibi ay ışığı girdi. Sannazarolar uzun zamandır mutlanmamış Arrigo'nun siluetine bakıp içleri titreyerek nemli nemli öpüşürlerken Arrigo, kulaklarını tıkayıp insanların duymayacağı frekansta ses vermeye başladı aşağıya, köye...

Bütün sokakta yaşayan hayvanları toplu halde mırıldanmaya çağırdı.

Büttüüüün sokakta yaşayan hayvanlar, nefeslerini burunlarından vererek inlemeye başladı. "Hımınınınımı hımınınınınhımımınınıhımımınını!" Kimi mahallelerden, "Yalayalayabalayabalabalabalyal hınımınımınınınını," diye mırıltıyı sağa sola savurdu... "AAAAAAaayyyy yala lel aaaay yala leeeee," diye bağırdı sahil köpekleri.

Gece martıları kepenklenirken kanat kanat, gözüne kar suyu kaçmış lüferleri gagalarken heyula yalıdan Osmanlı soyu bir kıyı delisi, çifteli tüfeklerle martılar vuruyordu. Martılar ölürken "gak" diye bağırıyordu, mezarlık kargaları gibi.

Kiliselerin çan kuleleri üzüm kabartamalarını çatır çutur yere salarken Güzel Marmara şişeleri buluyor kendilerine bin yıllık üzümler, üzümler, kara gözümler. Sokaklarda siklamen postlar giymiş ev köpekleri sıçıyor, sıçıyorlar gecenin içine. Alay alay hayvan sürüleri, dar sokaklara, kanalizasyonlara yer diplerine seğirtip insanların görmeyeceği danslar yapıyordu.

Sannazaro Köşkü'nün bütün kandilleri sönmüştü.

1954 kışıydı bu. Bu...

Böylesi görülmemişti.

Zaman-mekân karşı konulmaz yenilgide. Duruvermiş bütün hayatın damarları bir beyin baloncuğunda. Ağır baş ağrıları.

Köy pusmuş kalmış. Tüm bostan canavarları, tüm ağaçlar, tüm Yecücler Mecücler suspus.

Gece yaratıkları öksürürken tepelerde. Köy sobaları sabah ezanıyla beraber alevlenmeye başladı.

Şömineye kalın gövdeli odunlar döşendi.

Gece, anası babasının kucağında koca gözleriyle tıkalı sinüsleriyle Fransız buldogları gibi homur homur uyuyakaldı Arrigo. Uykusunda gelecek zamanların korkusunu duyar, sıçraya sıçraya ağlardı Arrigo.

O gece rüyasında bütün dinlerin korosunu gördü. Kukuletalı uzun giysilerle, yüzleri karanlık, ellerinde meşaleler yüzlerce cinssiz cibiliyetsiz Boğaz köyü cinleri haykırarak yakarıyorlardı alev almış göklere:

YAAA RAB!

KIZIL KAZANLARDA YENİ DOĞMUŞ BEBEKLERİN KANLARINI KAYNATTIK. BİR PALADA KURBAN ETTİK TÜM GEZGİN BALIKLARI.

AFYONLU CİĞERLER PİŞİRDİK. BEŞ VAKİT CAMİLERDE, ÇAN KULELERİNDE TAPINDIK, KILINDIK. YAHUDİ KANDİLLERİNDE KIZARTTIK BEDENİMİZİ. AĞLAK İHTİYARLARIN SES TELLERİNDE ESKİ ZAMAN DUALARI ÇAĞIRDIK, DUYMADIN MI?

DUYMADIN MI? TÖVBE ESTAĞFURULLAH!

BİZE IŞIĞINI GÖSTER VOLKANLAR PİŞİRELİM SANNAZARO KÖŞKÜ'NÜN ALTINDAN. LAVLAR AKIP ERİTSİN TÜM KÖTÜLÜKLERİ. SEN TRAGEDYALARDAN GEL. ESKİ ZAMANLARDAN ÇIKRIKLA

İNDİRSİNLER KÖYÜN ÜSTÜNE. GEL VE BİZ GARİBANLARA ÇARE VER, YAAA RAB!

DOĞRUSUNUZ, DE! BU GECE TÜM YER DİBİNDE YAŞAYANLARIN AYİNİNİ KURACAĞIZ ÇAYKATEPE'DE. EN UZUN UÇUŞLARINI YAPAN ÇAYKALARIN TÜYLERİNİ YAKIP IŞIĞINI BEKLEYECEĞİZ. GECE BULUTUN ARKASINDAN SIYIRIRSA BİLECEĞİZ Kİ YARIN KÖŞK YANARDAĞA DÖNÜŞECEK.

Koro, re bemol major haykırıyordu. Yer dibi diyarlarının intikam sazlarıydı bunlar. Sarı tüyleri kıpırdadı. Gözleri büyüdü Arrigo'nun.

Koro bilinmeyen dillerde, dinlerde bir dua tutturdu. "UMAR YA RAAAAB!" diye bağırdılar gökyüzlerine.

Tanrı yer altına, "gaflet içindesiniz" sureleri indirdi. İndirdi de duyuramadı. Saçını okşadı Arrigo'nun, okşadı uzun uzun.

Arrigo elini uzattı İsa'ya, Muhammed'e, Musa'ya; Tanrı'nın oğullarına ulaşamadı bücür bedeni. Ciğerlerini paralarcasına bağırarak uyandı ana babasının kucağında minik yavrucak.

Sabah, bulutlar köyün üstünü kaplayıp yeniden kar başlayana kadar düet yaptılar çello, viyola. Madam-Mösyö Sannazarolar ağlaya ağlaya hayatın en saf müziklerini çaldılar çocuklarına. Uyurken içinde diğer bütün enstrümanların çalındığı minik bedene...

"Ay mehtabı Sannazaro Köşkü'nü çevreledi mi bütün köyün uğursuz sesleri, dipte yaşayanları karanlığa çıkar," dedi Papaz Monarhis.

Söylediğinden kendi de ürktü. Tavuk götüne döndü memesinin kılları.

İmam ağır yorganların altında yatarken yediği, bir ekmek ve Karadeniz kavurmasını osuruklarla hazmeder-

ken basan basan karabasana düşmüştü iç organları. Kukuletalı papazlar yüzüne yüzüne eğilip, "Şeytan köyünüzde ya Müslim, ya Müslim!" diye yankılanıp rüzgârlar üfürüyordu İmam Tevfik'in gece uykularına. Üfürüm üfürüm, sıkım sıkım, kıpkırmızı can çekişen kalpler yoğruluyordu köyün odun fırınında beyaz bedenli hamur işçileri tarafından. Terler damlar yüreklere nefes nefes. Ekşi... Mooor! Beyaaaaaz!

Ve rüyalar, söze göze kulağa, sonra da gerçeğe dönüşecekti elbet. Haham Hayim, pencerelerine aç sokak köpeklerinin tünediği sinagogda bir köşeye sindi.

Elini kafatasına koyup dirseğiyle dizine çökerken bütün vücudu sarsılarak ağladı.

Ve o dedi ki göklere:

"Allahuuuuum. Bizi bayişla. Ne yaptuh da. Nasil bir yalnişe düştukte bizi yüneşlerinden, yüzel havalarinden mahrum ettin, baharlarin açmasini bekleyen bu biçare yureklere boylesine bir bela verdin. Biz mazlum kullarini muhafaza et Yüce Yaradan."

Göklere açıldı yüreği, mavi-sarı beyaz bulutlara. Uzun kemikler... Zürafalar gördü. Bir Dali resminden çaldığı görüntü Tanrı katında bir dizayn ve göz çakmaklanması yarattı bedeninde. Beyaz, kahverengi, mavi... Tanrı şuralarda olmalı. O sardalye sırtına benzeyen kırmızı bulutların arkasında bir yerde olmalı Tanrı. Sakallı, beyaz sakallı ve siyah fötr şapkalı "ağlama duvarı"nda sıra bekliyor Tanrı. Şu kırmızı-kahverengi bulutların arkasındaki Tanrı. "Size sesleniyorum ve beni duyuyorsunuz tanrılar!" Sonunda coşmuş ve çoğul yakarışlardaydı ve hatta hepsinin bütün tanrıların kendini duyduğunu biliyordu. Bu kar kalkmalıydı artık. Dizlerine kapanırken bütün iç organlarıyla böğürdü. İçinden hamurlar çıktı.

Hiç oralı olmadı yüksek semaların âleminden seyreyleyen dünyayı ulema. Âlem onları seyrederken...

"Tanrı'ya iletilecek hiçbir mesaj yoktu babalar, bu Boğaz köyünden çıkan dualarda, beddualarda, kehanetlerde Tanrı'ya aktaracak hiçbir şey yok," dedi en yaşlıları.

Ulema kendi aralarında bizzat birbirlerine "Babalar" biçiminde hitap etmekteler.

Tanrı bütün olan bitenden ne yazık ki haberdar. Oflanıp pufladı. Yaşlı ulemaların emeklilik vakti geldiğini, yalakalık mertebesinden çakozladı. "Tamam kardeşim, ilişki kuralım da böyle çok sazlı, muhabbetli olmuyor mu bu temas?" diye bir soru sordu kendine Tanrı. Cevap vermeyip kıs kıs güldü. Gülerken ağzından sular damladı. (Tanrım, o gün ne muzırdınız. Ve size katılıyorum.)

Sular buz, sular dolu, sular kara dönüştü insanlar âlemine inerken. Köyün üstüne dökülürken yeni karlar, vakit, sabahın beşi olmuştu.

Lapaaaa lapaaaa!

Civar köylülerin şaşkın ahalileri, görünmez engelleri aşıp da kar altındaki köye geçemiyorlardı.

İstanbul'un din evleri sarsıla sarsıla ağlıyordu. Çanlar zamansız çalınmaya, ezanlar vakitsiz okunmaya, Yahudi kandilleri yakılırken erimeye başladı. Bir onlar bilebilirdi karlar altındaki köyün başına gelecekleri. Bu sabahı müteakiben gaflet uykularında görülen rüyalar kulaktan kulağa anlatılacaktı. Rüyalar fısıltıya, fısıltılar konuşmaya, konuşmalar yazıya döndü, yazılar elden ele, dilden dile düştü, bir gün vaktinden akşam ezanının son vaktine kadar tüm din adamları ve din evlerinin hatibi, müridi, inananı, yarı inananı tüm mürettebatı sokaklara döküldü. Kimin tarafından indirildiği bilinmeyen bu yazıt, Papaz Monarhis'in elinden tüm köye yayıldı.

İNANANLAR!

Köyünüzün üstünde bir şeytan köşkü durmakta. Şurada tam üstünüzde, kulağın duymadığı seslerin, gözün görmediği yaratıkların barındığı Sannazaro Köşkü!

İşte inananlar, o köşkte bir şeytan dölü yaşamakta.

Kimden geldiği açıklanamayacak bu bilginin kaynağını araştıranların akıbeti Arrigo gibi olacaktır.

İstanbul Boğazı'nı ikinci kez, bu kez aşağıdan yukarı kat edecek olan İo ineği, Sarayburnu önünde ters akıntıdan sebep orkoza kapılıp boğulma tehlikesi yaşarken aynı anda suyun içinde bağdaş kurmuş vaziyette kurbağalama yüzerek Topkapı Sarayı'na padişaha ders vermeye giden Şeyh Hamdeddin, çaresiz İo ineğini görür ve koca kollarını kulaç şeklinde suya vurdurarak kutsal ineği orkozdan kurtarır. İnek geçip gittiği sularda Zeus'tan bu yana böylesi bir güce şahit olmadığından sahile varınca aşka gelip Hamdeddin Efendi'ye verimkâr olur. Şeyh de aşka gelip ineği orada kündeler. Bu izdivaçtan, kuyruksokumunda ucu üçgen kuyruk belirmiş bir yarı insan-yarı şeytan yavru hasıl olur. Şeyh Hamdeddin kederinden zekerini kesip intihar ederken kutsal inek, Paşanın Limanı'ndan boynuna taş bağlayıp kendini heder eder. İşte bu yaratığı eline geçiren işletip para kazanır. Çingene kerhanelerinde ihtiyarları düzüp para kazanma, frengi çeteleri kurma, ters ilişkiyi cesaretlendirici teşebbüslerde bulunma gibi türlü felaketlere yol açan bu şeytan, yaşlanıp Samandıra tepelerinde İtalyan sirklerine düşer ve oralarda şehvet içinde önüne gelen çadır sanatkârlarını zekeriyle heder eder. Birkaç sirkin yanmasına, birkaç cambazın mabadının paralanmasına yol açan bu pis yaratık ölür, geriye birkaç yumurta bırakır. Müteakiben İtalyan Sannazaro Sirki'nin sahibesini sikip ve oradan Eduardo Sannazaro'nun büyük büyük dedesine sıçrayan bu frengi ve şeytan kuyruğu, sülalenin her barındığı saçak altına, her yaşadığı köye bucağa felaketler vermiştir. İşte bunun son dölü şurada köyümüzün üstüne gelmiştir. Sannazarolar çocuklarımızın kiliselere, camilere, sinagoglara gitmesine, yaptıkları müziklerle, verdikle-

ri ate bilgilerle engel olup sabi sübyanlara şehvet aşılamışlardır. Eve bunamış edalarla dönen bu yavrucaklar, olur olmaz yerlerde hanımların meme uçlarını yalamaya, koca adamların zekerlerini ellemeye tasallut etmişlerdir. Arrigo şeytanı dedelerinden kalma frengili köşkten uzatıp ayyaş kadınları sürtünmeye davet etmektedir. Eğer bu yaratığı ve bu azgın ruhların cirit attığı yuvayı yanardağa çevirmezsek köyümüz bu görünmez manyetik sınırların içinde kar tünelleri kazarak hanelerimize tecavüz edecek ve binbir bilinmez yaratığı yuvalarımıza salacaktır. Size görünmeyen yerlerden gelen bu mesajı işitmediğiniz takdirde nice felaketlere hazır olun ey inananlar!

Mesaj elden ele, dilden dile dolanır ve akşam saatlerinde fısıltılar haykırmalara büyür.

ARRİGO şeytanmış! ARRİGO şeytanmış! Şeytanmış ARRRRRİGOOOOO!

Kar cinleri gece yarısını bekleyip insanları yerlerinden oynattı. Ellerinde meşalelerle koşturan rüya koroları, ondan yirmiye, yirmiden elliye, elliden beş yüzlere vardı.

Aşağı mahalle yukarı mahalleye, kanalizasyon yaratıkları yeryüzüne varmaya başladı.

Köyün en geniş caddesine taklar kuruldu. Davullar, zurnalar, santurlar, sazlar sıyrıldı, çengiler damlara vurdu bedenlerini, gırnatalar delindi, bulutlara nağmelendi.

SANNAZARO KÖŞKÜ ŞEYTAN DÖLÜ, diye bağırarak tempoya vardı insanların ağızları. Ayaklarını yerlere vura vura meşale alayları sokaklardan caddelere birleşti. Çaykatepe'ye yollandı kara adımlar. Yokuşlara ağır yürüyüşlere geçildi.

Sannazaro Köşkü'nün tüm kandilleri söndü. Köyün bütün ışıkları karardı.

Sinyore Eduardo ve Sinyora Donatella, Arrigo'yu odaya kitlediler. Sokak kapılarına üçgen çiviler çaktılar.

Kalabalık, homur homur taaa içlerindeki karanlıklardan hiç bilmedikleri bir dilde, hiç duymadıkları bir nakarat tutturdu. En pes seslerle nakarat verirken iç kanamalar başladı bedenlerde. Rezonans, damarlarını patlatıyordu kalabalıkların.

Nakarat, gözlerinden kanlı yaşlar akan bu kalabalıktan Arrigo'nun kulaklarına geliyordu.

HHHHOOOOOOM! KORKU GELİYOR KORKU! OOOOOOMMMHHHHH! KADAVRALAR GELİYOR! OOOOOOMMMMSSSSSS!

Madam-Mösyö Sannazarolar titreyerek birbirlerine sarıldılar. Biri çelloya, biri viyolaya sarıldı.

Dış demir kapı birkaç yüklenmeyle yıkıldı. Arrigo, Rönesans marka piyanoya oturdu. Dışarıdan gelen nakarat üzerine çalmaya başladı. Demir kapının yıkılması tonuyla başladı doğaçlamaya, "Si bemol majör," dedi.

Sannazarolar aynı tondan doğaçlamaya vurdular gönüllerini.

Sokak kapısı kırıldı, meşaleler evin içine atıldı. Kanlı yaşlar, iç organları eve saçılmaya başladı bedenlerden. Koca adımlarla Arrigo'nun odasına çıkarken kara kalabalıklar, bütün sokak hayvanları, kümes hayvanları, donmuş mezarlıklık kargaları, köşk yalı martıları kulaklarını tıkadılar ve sadece Arrigo'nun duyacağı bir melodi söylemeye başladılar. Balerinalar fırladı saatlerden. Oyuncaklar canlandı. Kiliselerin melek tasvirlerinin kanatlarına tünediler. Evin üstüne doğru uçmaya başladılar. Sannazaro Köşkü yanardağa döndü, lavlar akmaya başladı köye doğru. Ebabil kuşları kızgın tuğlalar attı kalabalıkların üstüne.

Kardan adamlar birbirlerine omuz verip halay kurdu.

Melekler, Sannazaroları kanatlarına alıp semaya yükselirken Arrigo, ana babasının kucağına uzandı. Arrigo gırtlağından bir sesle mırıldandı:

"Baba, aşağıda neler oluyor?"

Sinyore Eduardo Sannazaro gülümsedi:

"KARDAN ADAM BAYRAMI YAVRUM..."

1974-1982

ETÜT

Çalışmıyor. İyi çalışmıyor.

Uzun uzun ellerine baktı. Sol elinin parmaklarına daha çok. Dışarıda köpükler vardı. Su köpükleri. Bulut bulut. Ara sokaklardan nemin içine bağıran köpekler. Uzun uzun sessizliklerden sonra sadece bir havlama. Öğlen. Uzaklardan tahta evlere çakılan çiviler Üçfıstık Tepesi'nden köye yankılanıyor. Yaz. Bu yaz en terlisi. Küçük tepede oyukların içinde çocuklar evcilik oynuyor. Tahta evlere çakılan çiviler, çocuk sesleri, gökte keşif uçağının bayat sesi...

Etüdüne ara verip durdu Dr. Toros Minas.

Evlerin damlarından bir esinti geçti tüller uçuştu.

Sol elini piyanonun üstüne koydu. Baslara doğru ters bir yürüyüş yaptı. Sağ elini de koydu. Kanat açmak gibiydi. Orta tuşlardan simetrik senkronize bir açılış etüdü. Öğlen saatinde bu ses, yakın Rum evlerinde küfre neden oluyordu. Üst kattaki Judeo-Espanyol, boş avluya tükürdü.

Fil bacaklı ve ağır alamatra tekneleri gibi yalpalana yalpalana yürüyen Mayram Hala, güneş altında simsiyah giysileriyle bembeyaz avlulardan geçti. Elindeki kalaylı küçük tepside kat kat olmuş dalağı, Terzi Hayganuş'un evine taşıyordu. Dalak dolmasını en iyi yapan Hayganuş'tu.

Toros Minas piyano çalmayı bıraktı, "Puta madre!" diye bağıran üst kattaki alkolik Yasef'in korkusuna. Yasef hastasıydı Doktor'un. Veremdi. Kanlı tükürüyordu. Dr. ona ölecek gibi bakmıyordu.

Ellerine baktı Dr. Boş avludan simsiyah geçen Mayram Hala'ya laf atmak istedi.

"Mama parev!"

Mayram sesin nereden geldiğini bilemedi. Bakındı sağa sola, tıknefes gidiyordu. "Parev," dedi. Kendi kendine. Küfür gibi.

Toros Minas uzun uzun baktı bu kara gölge gibi elinde dalak taşıyan tanker gövdeli kadına. Yeşil sinekler uçuşuyordu dalağın üstünde. Beyaz tülbent örtülmüş dalak, bütün ölümcül hayvanları yer altında kıpırdatıyordu. Koca kadın sallana sallana Terzi Hayganuş'un evine girdi. Köpekler bağırıyordu.

Toros Minas alt kata indi. Mermer tabanlı mutfak serindi. Uzaklardan Kuran sesi geliyordu. Bunu sevdi. Yaşlıca bir kadın yeknesak ve kimseyi rahatsız etmeyecek bir sesle benzer melodiler söylüyordu Arapça. Dolaptan erik likörü çıkarırken Arapçanın bu köye yakıştığını düşünüyordu. Uzaktan ve böyle müzikli. "Sallana sallana okunan bir dua olmalı," diye içinden geçirdi.

Erik rakısını mermer tezgâha koydu... Mırıldanıp duyduğu Kuran okunuşunu müziklendirmeye çalıştı. Sağ elini yumruk gibi sıkıp boşaltıp armoniyi bulmak istiyordu. İki elini tezgâha koydu. Piyano çalarmış gibi basmaya başladı. "İnnâ a'taynâkelkevser"i birkaç kez tekrarlamaya çalıştı. Sol eli yine zayıftı.

Arka balkon bomboştu. Karşıdaki ev. Bomboş. Sessizlik. Arka bahçelerden cırcırböcekleri. Bembeyaz bir balkon. Bir tek sandalye.

Toros Minas balkon kapısını açtı. Oturdu. İlk kez

üzeri çıplak çıktı balkona. Memeleri siyah ve cücükleri zeytin gibiydi. Keçi memesi gibi olduğunu düşündü. Olsun, onu gören yoktu. Elinde uzun bir bardağa hızla dökülmüş erik rakısı vardı. Uzun uzun içti rakıyı bir dikişte. Rakıya susamış gibi.

Yandaki avluda iki yaşlı Ermeni kadın konuşuyordu: Mayram ve Hayganuş. Bir dalak dolması yapacaklar, bütün mahalleyi misafir odası halısına yatırıp silkeliyordu kadınlar. Çangul çungul Anadolu Ermenicesi. Kaba kaba. Sert sert. Amunagoduğumun cinsinden. Köylü Ermenilerin şakırtılı küfürlerini duyarak büyümüştü Toros Minas. Bu öğleden sonrasıyla çok mutluydu. Karnından ensesine doğru soğuk bir akım oldu. Bu, rakının vücudu kıpırdattığını gösteriyordu.

Hemen bir kadeh daha ekledi. Köşebaşındaki sessiz evin balkonunda sütlü kahverengi bir tül sallandı. Doktor bir orman hayvanı gibi dikkat kesildi tüle...

Koyu renkli bir rüzgâr esiyordu sokağın üstünde.

Burnuna kırmızı tarçın esintisi geldi... Koltuk altı kokusu, hafif. Kadının dili. Olağanüstü memeli, siyah yanıklı, Arap tenli. Dağ kısrağı gibiydi kadın. Kombinezonu yırtmak istedi Doktor. Utanç içindeydi. Bu evli barklı çocuklu kadına perdelerin ardından aletini karıştırarak bakması, nabzının atması; kendi korkak yüzünü gördü karşısında. Sanki çığlık atmak isteyen zavallı bir yüz. Aniden uçuşan perdeden gözüktü kadına Doktor. Kadın hemen içeri kaçtı.

Anahit... Bu sokağın en vahşi kadını. Onu düşlediğinde bütün vücudu kızarıyordu. Düşünde kadın, kendi dilini ısırıyordu. Hatta bu yüzden canı yanıyordu. Doktor bu kez Anahit'e yakalandığını biliyordu. Piyanonun sandalyesine çöktü.

Mahalle ve bütün semtte, hatta karşı yakaların has-

talarında bir evliya etkisi bırakan bu adam. "Ben bundan ibaretim işte," diye düşündü. "Belki herkesi bir aziz gibi görünüşümle kandırıyorum. Pisliğin tekiyim. İhtiyarlamaya başlayan bir pis röntgenci."

Piyanosuna döndü. Sadece sol elini koydu. Koyu bir akor bastı. Kapı zili çaldı.

Doktor yavaş adımlarla gitti kapıya. "Kimdir?" dedi usulcacık. Ses yok! "Bir dakika," dedi üzerine gömleğini giydi aceleyle. Kapıyı açtı.

Anahit, dudağının kenarı hafifçe yukarı kalkmış, eli belinde duruyordu. Doktor donuk donuk, "Buyrun," dedi. Anahit birkaç kere gözlerini kırptı. Boynunu büktü. Gözlerini kıpırdatmadan Doktor'a baktı baktı. Ve gitti... Kapıda kalakalmış Doktor'un yanından minik bir fil gibi sallana sallana Mayram Hala geçti. Geçerken söyleniyordu kendi kendine: "Öyle götün başın sallanır da gezersen kocanı dillere düşürürsün... Mır mır da mır mır... Mır çın ta tankinç, gadar da gudur da..." Sokağın sonuna kadar çangul çungul konuşa konuşa gitti ama hiçbir dediği anlaşılmadı. Sokağın sonundan koca sesiyle son kez bağırdı: "Sen de doktor olacan! Kapa kapını şekilsiz dacik! Doktormuş! Götümün doktoru!"

Kapı kapandı...

Akşamüstü Manastır Koyu'nda birkaç tekne çapariye koyulmuştu. Uzaktan akşam türküleri duyuluyordu. Toros Minas denize arkasını dönmüş Barba Taki'ye seslenecek oldu. Ne ki! Öğlenden beri reçina şaraplarına gömülmüş Taki uyukluyordu. Yerinden kalkıp kendine bir şişe kırmızı şarap açtı Doktor. Zeytinyağı sürahisiyle bayat ekmeği aldı. Son olarak iki parmağının arasına zeytin kâsesini de sıkıştırdı. Şişman çocuklar gibi sallana sallana oturdu masaya.

Çapariler üçerli-beşerli geliyordu sandalların bordasına. İstavritin en yağlı zamanıydı. Şarabından koca bir yudum alıp ekmeğini zeytinyağına bandı. Hızla kalkıp Taki'nin mutfağından küçük bir sahan kaptı. Tahta titrek iskeleye koltuk atmış tek kişilik filikaya bindi. Havaleli oldu binişi. Az daha düşüyordu. Kadın kıkırdamaları duydu. Dönüp baktı. Anahit ve iki dul kadın koyun dibinde ayaklarını akşam suyuna sarkıtmış fıkırdıyorlardı. Doktor'un kendilerine doğru baktığını görünce utandılar. Anahit kızgın bir eda takınıp küçük çakıllara daldırdı elini. Toros Minas sandallardan birine yaklaştı. Güneş kızarıp bozarıp Papa Theodoros Adası'nın arkasından gizlice kaybolurken kalaylı sahana dökülen istavritler herkesin gözünü alıyordu. Beyazların göverdiği saatler...

Barba, pembeleşmiş istavritleri boku boklavatıyla kızartmıştı. Takma dişlerini yürüyüşünün ritmiyle bir ileri bir geri çekiyordu. Balıkları neşeyle masaya bırakırken ağzının içinden söyledikleri "her yuduma bir çük" gibi anlaşılıyordu. Doktor tabağa gülümseyerek baktı. Gülmesinin içinden Anahit'in yüzü de geçti. Kadınlar karanlık tam basmadan damlarına dönüyorlardı. Ayaklarının altında kıcır kucur eziliyordu çakıllar.

Hemen sonra koyda sadece tepe köpeklerinin uzak havlamaları duyuluyordu... Oltacılar evlerine dönmeye başladılar.

Bir damla ter, şarabına düştü Doktor'un.

"Ne gün be," dedi Doktor. "12 hasta. Bu kadar! Ama tek bir hasta hepsine değdi!"

Koca bir günü Anahit kokutmuştu. Evet, bu hissettiği bir kokuydu. Cinsel organlar, memeler, diller kokuyordu. Şarabından baba bir yudum alıp ardından bir kıraçayı ağzına attı... Neden bu kadar yıldır yan gözle bile

bakmadığı bu kadın birden üstüne siniyordu. Bir ay önce Anahit'in kendine muayene olmak için geldiğini hatırladı. Önüne konan hasta listesinde üçüncüydü. Neden onu ilk sıraya aldığını düşündü. Çocukluk arkadaşı Kirkor'un karısına torpil yapmıştı işte! Yoksa pis bir şey mi? Kendine itiraf edemediği, hani ahlakını yeminini küfürle yırtıp atılan eski mektuplar gibi buruşturup bir de üstüne ateşe vermek gibi bir şey miydi bu? Sırtını dinlerken kadının vücudunun teri. O nem! Göğüslerinin inip kalkışı. Çok hızla atan kalbini duyarken kendisiyle aynı nabızda oluşu. Ahanit'in ağzı açıktı. Tam gözlerinin içine bakıyordu. Dili ıslaktı, dudağı da. "Uzanın Bayan Anahit!" demişti. Elini batınında gezdirirken Anahit titriyordu. "Üşüdünüz mü?" diye sordu. "Hayır, korkuyorum," dedi Anahit! Gülümsemişti! "Neden?" demişti Doktor. "Ya bir şey olursa?" "Ne olacakmış?" "Bir şey çıkarsa yani." "Yok bir şey çıkmayacak. Elime hiçbir şey gelmiyor." Kadın gülümsemişti. Memeleri oynayacak kadar gülümsemişti. Vücudunda tek bir kılcık yoktu. Kaygandı. Çok diriydi.

Toros Minas büyük bir yudum daha aldı şaraptan. Barba yanına gelip ançüez koydu ekmeğin üstüne. "İyi misin Azizim," dedi. Doktor düşündüklerinden sıyrılamıyordu. Yakalanmış gibi kalabalık laflarla savuşturdu Barba'yı... "Ooo! Şu masanın üstüne bak! İyilik, bunların tadını çıkarmak!"

Akşam sırılsıklam geldi. Nem çok fazlaydı. Yemekte dalak dolmasını suyuyla kana kana tüketen Mayram, Doktor'un elindeki tansiyon aletine korkuyla baktı. Stetoskobu kulağından çıkarırken hızla kolu gevşetti Doktor. Suskun bakakaldı Mayram'a. Mayram, küçük kız çocukları gibi dudağını büzdü. Evdekiler ayakta, ölüye bakar gibi endişeli bekliyordu. Dr. Toros Minas, "Ne yapaca-

ğız Madam bu boğazını?" diye sordu. Körüklü çantasından bir-iki içmelik bir de dilaltı hap çıkarttı. "Aç ağzını!" dedi. Mayram suaygını kadar koca ağzını serçe gagası gibi büzdü. "Aç bakayım! Dilinin altına!" Yeğeni Takuhi hızla elinden hapı alıp dilinin altına sıkıştırdı halasının. Kanepede altına kaçırmış küçük bebeler gibi yatıyordu koca Mayram... Doktor'un elinden çekti, kulağına teşekkür babında fısıldadı. "Karılar sana bayılır," dedi...

Uykusunun yarısında kolunun uyuşmasını hissederek sıçradı Toros Minas. Kalkıp oturdu. Kendine kulak vermekten tiksiniyordu. Nabzına bakmak. Kalp atışını dinlemek. Biraz basınç yapan beyin damarlarını hissetmek. Ayağa kalktığında hafif sağlı sollu yalpa hissetmek. Sol elinin parmak uçlarını tuz serper gibi birbirine sürtüştürmek. Bu soğukluk hissi. Sol yanağının hissine bakmak. Aynaya gidip simetri almak. Bu evham! Küfürlük bir haldeydi.

Önünde ergen çükü gibi sidik kalkımı sertleşmiş penisine baktı...

Hızla alt kata inip bir kadeh içmek istedi.

Sadece bir idare lambası yanıktı alt katta. Gündüzki erik rakısı, masanın üstünde tek dublelik ömrüyle kalakalmıştı. Alıp şişeyi başına diktiğinde karşı evin tüllerinin kıpırdadığını gördü. Anahit'in balkon kapısı açıktı ve bir gölge aniden yok oldu sanki. Bu kez Ahahit mi onu gözlüyordu?

Uyku değildi bu şimdi. Uyanıktı. Yatağın içinde. Kapı çalındı. Rüyaydı bu. Hayır! Kapı çalınıyordu. Çarpıntıyla kalktı. Tuzlu ançüez sıkıntı yapmıştı. Alt kata indi. Sadece birkaç sokak öteden puhu kuşu duyuluyordu. Suspus yok, uykuda her şey işte! Kapıyı açtı. Anahit kapıdan süzüldü. Nemli dilini soktu ağzına Doktor'un.

Yatağın içinden buhar çıkıyordu.

Sırılsıklam...

Sabah kilise çıkışı meydana vuran güneş öylesine kuvvetliydi ki şemsiyelerini almayan kadınlar başörtülerini uçurtma gibi tutarak, erkekler beyaz mendillerini siper ederek kaçtılar sokak aralarına... Arka bahçelerde abazan eşekler anırıyordu. Susuzluk çeken kırlangıçlar deli kurşunlar gibi o saçak bu meydan uçuşuyordu. Koca eşekarıları çeşme musluğunun içine kadar vızıldıyor, sesleri meydanı tehdit ediyordu...

Doktor dar yollardan sinsi sinsi kıvrılarak tepede ağaçların arasındaki manastırın bahçesine vardı. Biraz da kendini sınamak istiyordu. Bu daracık bin iki yüz basamağı bir solukta çıkabilecek miydi? Onu böyle hızla seğirtirken gören insanlar, ölmek üzere olan birine yetişmeye çalıştığını zannederek merakla izlediler. Birbirlerine küskün Mario ve Mihalis, balkon demirlerinden sarkıp Doktor'un arkasından bakarken hayatta olmalarından dolayı uzun ömürler dilediler mırıltılarla...

Toros Minas, bembeyaz elbiseleriyle fıstık ağaçlarının altına çöktü. Aşağıda koyu sonsuz bir mavilik üzerinde birkaç şarap teknesi görülüyordu. Manastırın kapısından gelen nağmeli dualar, serin serin ensesini okşuyordu Doktor'un. Başını döndürdüğünde Anahit ve kocasını gördü. Manastırdan kol kola çıkmışlar, taziye ruh haliyle siyahlar içinde kireçli sokaklara dalıyorlardı. Doktor arkalarından bakarken merdivenleri tek tek inen bu çiftin 50 yıl sonraki hallerini görür gibi oldu. Anahit gözünde yaşlanmış, çorapları dizlerine kadar inerken titrek elleriyle onları çekiştiren, çekiştirirken kocasından azar

işiten bir sidikli ihtiyara dönmüştü. Hamur gibi kokuyordu şimdi. Mayalı, sarı, mor koktu Anahit birden burnuna. O topatan kavunu gibi memelerin kokusunu almıyordu Doktor. Gözünün önünde meme uçlarından irin akan, yüzünde vücudunda koca etbenleri ve siyah lekelerle bacaklarını kendisine açmış, onun üzerine abanmasını bekleyen ihtiyar bir böcek gibi beliriyordu kadın. Derin bir, "Offf!" çekti... Manastırdan çıkanlar sanki bin yıllık derdini kırlara püskürtüp poflayan aziz doktora hayretle bakıı...

"Allah'ın gücüne gitmesin, insanoğlu ne kadar kötü kokuyor," dedi yaşlı bunak bir kadına Doktor. Sidik kokan kadın, dizlerinin üzerine çökerek ona doğru istavroz çıkardı...

Doktor, kalp atışlarının bir toz bulutu içinde olduğunu, manastıra mum dikerken bir kez daha hissetti. Ateşli bir alkol vurmak istedi göğsüne...

Son üç hafta çok sessizleşmişti her şey. Doktor da. Yaz öylesine nemli, buruk, ekşiydi ki. Kimsesizlik sarmıştı köyü. Sanki dağlardan kırlardan güneşin ezdiği, çürüttüğü, değiştirdiği bitkilerin tütsülü kokusunun içinden en ağır tonda en peslerinden arşe çeken ve biteviye tek bir ses ve daha da derinleşerek çoğalan çellolar duyuluyordu...

Bu kimsesizlikten korkar olmuştu Doktor.

Kalem gibi sandalının içinde Çalamanyos Kumsalı'na giderken denizde ondan başka hiçbir canlı yoktu. Köye doğru dönüp baktı. Sandalın kıç omuzluğunda yaklaşık on metre arkasında kel kafalı, uzun bıyıklı fırtınada kaybolmuş eski gemici Aleko'ya benzer bir yüz gördü. Suya dalıp dalıp çıkıyordu Aleko. Götü yemedi Doktor'un. Hızla dümeni sancağa kırıp yol kesti. Bordasından yanlamasına baktığında iri bir fok balığının ahenkle serin su-

lara doğru kurbağalama yüzdüğünü gördü. Motoru istop etti. Fokun geçişini bir fener alayı coşkusuyla seyretti. Sonra büyük mavi-beyaz bir boşluk...

Bir kere daha korktu denizin üstündeki bu büyük yalnızlığından. Motorun ipine asıldı. Tam yol ileri verdi. Kalem gibi girdi koya sandal... Kumsala baştankara çıktı. Minicik koyda kimse yoktu... Üstünü başını çıkarıp sandala bıraktı. Yavaşça suya süzüldü Doktor. Uzun uzun. Uzun uzun kulaçlar atarak siga siga koydan açılmaya başladı... Sonra birden tatlı su kaynağına girdi vücudu. Ürperdi. İçi titredi. Kirkor'la çok yüzmüşlerdi bu koyda. Aleko'yla da... Sanki birileri kendine seslenmiş gibi durdu suda. Kıpırdamadan. Suyun bile kendi varlığını hissetmesini istemiyordu. Çenesi titremeye başladı. Yüzüne vuran minik dalgacığı yuttu. Geri püskürtmek isterken çenesinden tükürükler karıştı suya... Sırtüstü yattı. Kollarını gere gere uzun geri kulaçlar atmak gelmedi içinden. Yaşlı kadınlar gibi memelerinin üstünden suyu itekler gibi minik kulaçlar atmaya başladı. Korkuyordu suyun kendini fark etmesinden... Çok zaman sürdü bu tir tir geriye yüzüş. Akşama kadar sanki. Kel kafası güneşten kavrulmuştu. Tık, diye bir tahta sesi duydu. Başını hafifçe yan yatmış teknenin su kesimine vurdu. Eliyle başını vurduğu yeri kontrol etti. Tekne macun istiyordu. Çok sevindi. Çocukluğundan beri, her gün yeni bir şey bulmak istemişti hep.

Sol eliyle asıldı ipine, tek çekişte aldı makine...

Pancar makine. Pat pat pat!

bir bulut geçerken muhitin üstünden kahverengi bir duman üfledi köye.

bebekler, ihtiyarlar öksürdü. mösyö cassavetes purosunu pıpladı.

"öjeniiiiii!" diye bağırdı.

öjeni. muhitin en güzel kadınıymış bir zaman. şairler, ozanlar mozanlar hepsi biliyor. upuzun saçlar. esmer ispanyol. değdirmeyen kalmamış!

öjeni uzun boynunu panjurlardan uzattı! "siii müsüü!"

"işte bu! işte bu," diyerek gökyüzünü işaret etti mösyö cassavetes!

yıllardır beklediği bir duman bulmuştu semalar âleminden müsü. eski bir kaplumbağa heykeli gibi dikilmiş semaya binlerce yıldır büyük felaket bekliyordu köyün üstünde...

kocaman şişman yüzlü bir bulut, köyün üstünden geçerken sen derin derin nefesler al, bütün elektrik direklerini sök, bodur çamlar tarla bostan veranda çiçeklerini savur. "hortum mu lan bu," derken birden üfle köyün üstüne kopkopyu bir duman! hoooh! bu!

sonra havada bulut.

o gün troçki, büyükada'ya yerleşmişmiş.

duman çarşılara balkonlara bitkilere ağaçlara hayvanlara esnafa sanatkâra akrabaya taallukata kitlenmiş kafala-

ra açılmayan kasalara yamuk zihinlere şaklabanlara uzun oturmalar verdi. "höööööf!" diye soludular geceyi ahali!

muhitin çarşısını anaforladı rüzgâr perdeler saçaklar uçuştu. sarkaçlar birbirine vurdu. çarşının asilzadeleri birer birer çözüldüler. kırk yıllık kani, yanni çıktı. bedroslar bedri. musalar moşe. herkes itirafa geldi.

ve bir paşazade, sabah ezanında kendini minareden aşağı attı, "ben urum'um aslında," diye bağırarak.

o sabah çığlık çığlık bağırdı bobi'nin dedesi arşak palabıyıkyan.

uludu gökyüzlerine ahbarım bulut gibi hayatımız bundan sonra. hayatın bulutlarında hep arşak ahbarig'in silueti oldu ondan sonra.

çarşılar kahverengiye döndü. fellah musonu esti akşamüstleri çarşı esnafının üstüne.

arap yelleri kuzey afrika'nın ara sokaklarından gelir. bir casablanca setinden çıkar gibi. sonra kutsal savaş alanlarından suriyelerden ıraklardan siyerek ağaç diplerine yolunu kat eder. arap yelleri güneydoğu istikametinden tüm arap yarımadasını kat ederek gelirse şayet fırtına kopar.

uzun suskunluk. bir büyük köşkün çok geniş balkonundan denize bakarak hep birlikte gülmek!

köyün bütün kör çalgıcıları değneklerle buluştu dört yol ağzında ve kışın ilk şarkısını geçtiler başları savruk, dişlerinin arasından. "koklasam saçlarını bir gece ta fecre kadar!"

öjeni, son vaporla büyükada'ya gitti. o gece troçki'yle tanıştırılacaktı. (verdi!)

çilingir arif gece şadiye'yi yatağına aldı.

bütün şevişkenlerin karınlarına hoş bir serinlik, bir kıpırtı yayıldı köyde...

"en güzel sevişmelerimi el arabasında verdim," dedi, köyün bütün abazanları bağırdılar yüksek sesle!

"cenabetiz şimdi. yıkanmadan uyuyoruz. höh babalar!"

AMİGO YİDİYOR, BOŞ YİDİYOR!..

Amigo, akşamüstü vapurlarından çıkanların erzaklarını taşırdı. Bunu öyle yorgun Yahudi tüccarların, mağrur Laz armatörlerin, bıkkın küçük memurların ellerine atlayarak, taşıyalım abiler, şeklinde yapmazdı. Boğaz köylerinin fukara şarapçıları suskun, içedönük soylu bir ruh taşırdı. Amigo elinde yükü olanların ardından yumuşak bir sesle, "Amigo yidiyor, boş yidiyor!" diye mırıldanarak yapardı işini. Ticaret yorgunu köylüler, ellerindeki torbaları Amigo'ya aktarırlardı. Sonra üç-beş kuruş bahşiş. Amigo, paranın yüzüne bakmadan cebine atardı.

"Amigo kezzap içip intihar etmiş," sözü bütün köyün tahta kapılarından, sallanan pencerelerinden, isli bacalarından evlere süzüldü.

Cenazesi kalabalık olacaktı o gün...

Sik Vartan, Menekşe Tatyos, Laz Dimitri, Arap Cezmi, Çilingir Arif matem hazırlığı içinde.

Kuruldu babalar çilingir sandallar arasında...

Avram kayıkhaneye girdi. Hızla girdi, hızla çıktı. Rakı kokusu otizmini azdırıyordu. "Avram gel!" buyurdu külhanlar. Avram yerinde döndü gerildi. Birkaç kez dön-

dü önce, onlarca döndü sonra, prüvetler attı havada. Zıpladı. "Gol!" diye bağırdı. "Amigo öldü! Muerta!" Amigo'dan hep korkmuştu Avram. Simsiyah kaşları simsiyah gözleri simsiyah sakalları bütününde simsiyah Amigo hırıltılarla ara sokaklardan geçerken kendi halinde, korku veririrdi huzursuz bızırlara!

Avram kaçım kaçım köyün sokaklarına daldı. Ardında sokak hayvanları, öğlenci ilkokul çocuklarıyla dağlara bayırlara vurdu kendini. Bir Pers kralı gibi ordularıyla fethetti, Üçfıstık Tepesi'ni, Mocan Korusu'nu. Çığlıklarla bağırıyordu.

"Amigo muertaaa!"

Külhanlar üçüncü çay bardağı rakıya geçerlerken salalar verildi. Koca köy sustu. Deliler dokuzu beş geçe duruşuna geçti, kümes hayvanları kanatlanıp köyün üstünde dolandı.

Amigo, köpeği Lili'nin ölümünden sonra kendini toparlayamamıştı.

Erik ağaçlarının bahar verdiği dün akşamüstü kezzabını içip gıkını çıkarmadan ölmüştü kederinden.

Sala verdi Müslümanlar. Diz çöküp istavroz çizdi Hıristiyanlar.

Fukara köpekler kuduza vurdular kendilerini.

Külhanlar bir bir, tek dizlerinin üstüne çöktüler.

Mao pürmüzle kezzap şişesi patlattı.

Arızaya bağladı külhanlar...

Sofrayı kayıkhanenin köpeği Çita'ya emanet edip çıkarlarken burnuna esrar üflenmiş köpek belini kıra kıra Mao'ya baktı. Kuyruk salladı.

"Hamiri hamiri," diye mırıldandı. "Ben de geleyim cenazeye diyor," dedi külhanlara Mao. Sik Vartan, "Bırak gelsin ahparig," çekti.

"Ağlayıp uluyor cenazelerde be kardeşim!" dedi Mao. "Tamam gel!.. Ulursan üflemem malı bir daha," de-

yince Mao, külhanlar gülerken gözyaşı döktüler. Çita sevindi, göğsüne sıçrayıp pati vurdu Mao'nun. Çita'nın "kayi kayi" diye ses çıkarıp sevincinden hapşırmasını Sik Vartan, "Kaynananı sikeyim!" diye duyuyor, krizin içine yatıyordu. Nefesi kesilene kadar, "Kaynananı sikiym!" deyip kişniyordu Vartan.

Külhanlar çarşıya girene kadar güldüler. Haham sinagogdan çıkarken düğme ilikleyip istife geldiler. Anacaddeden bütün dinlerin adamları kortej olup Amigo'nun ardına takıldılar. Kahve önlerinde fötrler sıyrıldı. Ayağa kalkılıp eller kalplere kondu. Fukara köpekler burunlarını topraklara gömüp ağlamaya, zerzevatlar istiflerini bozup alkışa oturdular manavlarda. Köy derin sessizliğe koyuldu. Kahverengi bulutlar Tevrat'tan okumaya başladılar.

Kortejin gerisinde yürüyen Çita, bu ancak köpeklerin ve sokak hayvanlarının anlayabileceği kadar kutsal oldubittiye, sessiz gözyaşları döktü. Mao vaziyeti çakıp Çita'ya döndü. "Ulursan ananı sikerim!" dedi.

Rum kilisesinin karşısındaki küçük kahveden fırladı birkaç esrarkeş. Tabut taşıyanlara sokuldular. Haham'a çaktırmadan tabuta, sımsıkı sarılmış baba bir deligonca sızdırdılar, bir de Güzel Marmara şarabı. Tabut taşıyıcıları ufuklara bakıp hiç kıpırdanmadan dördü birden kafa salladı. En yaşlı taşıyıcı, gözlerinden soğuk iki damla düşerken fısıldadı:

"Amigo boş yitmesin."

GRÜSGOT!

mayıs. bir hacı leylek sabah ezanı okuyor.

dede paşa uyandı. aptesini aldı.

zevcesi şadiye'nin annesi suzidil hanım orta kat merdivenlerini elinde armut şnapsı tırabzanlarla sevişerek çıkıyordu. coşkun kahkahalar atıyor, biraz önce dersaadet'in kalbürüstü sanatçılarını uğurlamış uykuya kayıyordu. namaz zamanı sarhoş ve kendinden geçmiş yalı çılgını bir kadına tanık olmak asap ve aptes bozucu bir kokudaydı.

dede paşa binsekizyüzünbilmemkaçında yalıya konulmuş çek-o-slovak bir merdiven başı vazosuna (üstünde çubuk çekip şnaps içen avusturya-macaristan sefa pezevenklerinin naif resmi fırçalanmış vazo suzidil hanım'ın en temenna ettiği eserdi) burun sümüğüyle miks edilmiş martı sıçmığı gibi bir balgam püskürttü.

grüsgot, dedi suzidil hanım manzarayı görererek. avusturya asıllı bu şizofrenler anası, nemfomani çığırtkanı alkoholik çılgın meme, yanağından müsliman tükürüğü akan, bu içi ciğer kokulu vazoyu alıp merdivenlerden aşağı yuvarladı.

yuvarlanarak parçalanma yıllarca halisünasyonlarının teması olacaktı kızı şadiye nevin'in. Ki o da üst kat parmaklıklarından gerçeküstü bu ânı izliyordu. sekiz ya-

şındaydı henüz ve paramparça olurken vazo, içinden at kişnemeleri, tazı ulumaları duyuyordu şadiye nevin.

dede paşa boynuna kaçmış kafasını secdeye verip allahüekber derken suzidil hanım balkonda martılar öldürüyordu çifteli tüfeklerle.

tüm boğaz'ın su altında yaşayanları su yüzüne fiskeler vurarak selamladılar çükdüm paşa yalısı'nın kaotik fener alayını. bu siyah taşlarla örülü prusya yalısı görünmeyen yaratıklar için bir kaleydoskoptu.

MAZİ!

Akşam 7.45 Halas vapuru. Köyden Poli'ye doğru göbeğini sallaya sallaya kaymaya başladı. Simsiyah dumanlar çarşı içinden balkonlara kadar gezindi. Şadiye Nevin Yalısı'na iki "vut vut" çekti kaptan. Şadiye Nevin, üst güvertede oturan yakışıklı kıranta Bedros'un siluetine dudak yaladı. Bedros, çakı gibi giyinmiş Pera'ya akıyordu. Ellisine merdiven dayamıştı. Çok yorganaltı bir adamdı kadınlar için. Hep tek başına piyasa yapar, tek başına kayıkla gecelerin suyunda kaybolur, tepelerde çilingir kurar, kayıkhanelerde esrar bağlardı. Köyde koyu bir gölge gibi kostaklı dolanırdı geceleri. Bütün konuşmaların defterini dürmüştü hayatında. Ki o uzun hikâyelerin konusudur.

Ya da şöyle: Konuşmaz, ani hayaller kurardı Bedros. Capcanlı! Sonra kurduğu hayal onu sızana kadar gülümsetirdi. Bu kadar!

Briyantinli şakak kırlarıyla Clark Gable suretinde yankı bulurdu kadınların göğüslerinde. Eski kulağı kesik neyse oydu. Gençliğini olağanüstü bir saltanatla geçirmişti. Pera gazinolarının uç masasıydı. Kendi yaptığı sustalıyı cebinden çıkarıp açması, parmak şıklatmak kadar bir süreydi. Yedi kişinin arasından sıyrık almadan çıkar, geride enkaz bırakırdı. Küçük yaştayken Abanoz karıları-

nın dostluk etmek istediği bir çocuktu. Gençlik her gece bir b ışka memede erimeyle geçmişti. Udu iki kişilik çalardı. Oğlak çevirip üç kiloluk duzikoyla hepsini yerdi.

Sırım, Babafingo, Kasatura, Delifişek, Falçata... Arkasından her türlü sıfat yapıştırılır ama "kalleş", "namert", "hain" diyeni çıkmamıştır köyde.

Bütün oruç ayını sükûnetle geçirdi. Bu gece belki yıllardır ilk kez Pera'ya çıkacaktı. Yine yalnız.

Halas vapuru iskeleye palamar verdi.

Köprüaltına yürüdü. Sükûnetle âdetine oturdu. Tuz lu fıstık, bira. Bütün vapurlar yavaştan uykuyu çekilirken o Tünel marifetiyle Pera'ya varacaktı.

Madam Nadya'nın yerine çöküp bütün gece duziko içip Nadya'nın akordeonunu dinleyecekti. Yerinde huzursuzlandı. İlk birasını döktü midesine. Bir "yakalı" daha istedi.

Pera'da Madam Nadya kasada balıkyumurtasıyla boğma duziko içiyordu. Dükkân yavaşça şık hanımefendiler, janti beyefendilerle doluyordu. Garson Necat, Madam'ın önünden geçerken taramayı uzattı. Madam koklayıp onay verdi. Necat giderken geri çağırıp bir bıçak ucu taramadan tırtıkladı. Başıyla bir daha onay verip duzikodan afili bir yudum çekti...

Kapıdan giren Bedros'u görünce eski bir Rus şarkısını yüksek sesle söylemeye başladı... "Mor Çiçekli Adam"... Eliyle sanki bütün meyhaneye Bedros'u işaretliyordu. Dükkândakiler dönüp Bedros'u süzdüler. Bedros, kemik yüzüyle kapıda durup bir geri dönecek oldu. Nadya ayağa kalkıp şarkısına iki kadehlik perde verip sesini yükseltti. Ahali kapıda yavaş adımlarla ona yaklaşan Bedros'a bakıyordu hayranlıkla. Süzüm gözüm yaklaştı şarkı söyleyen ılık memeli Madam'a. Hafif dizini kırarak elini öptü. Nad-

ya, Bedros'a sarılıp küçük bir daire çizdi yörüngelerinde...

Estepeta kaldı meyhane.

Pera'da bistrolar, pasajlar, şansoniyeler, müzikoller, yemek sonrası pastaneler, parizyen kafeler üst üsteydi bu akşam. Rumların orucu bitmiş, kanlı etler, şaraplar, votkalar, duzikolar havalarda uçuyordu bukali bukali. Buzukiler tel koparıyordu sahnelerinde. Kadın şarkıcılar oktavından söylüyordu. Erken sarhoşlar yollarda naralanıp şiirler okuyordu.

Madam Nadya, akordeonunun körüklerini açıp kaparken derin nefesler alıp veriyordu. Koca balıkların solungaçlarına benziyordu homurtusu. Müşteriler erken vuslata gelmiş Madam Nadya'yı dinlemekten yemeklerine dokunamıyorlardı. Bedros en kafa masada bir başına Madam Nadya'yla gecenin jartiyerini yırtıp vıcık vıcık oldukları 30'lu yaşlarına gitmişti. Yüzünde hiç kopya vermeyen bir ifade vardı.

Ama beyni siyah-beyaz film gibi akıyordu!

İçeriye elinde Arrnen Harputluyan'ın çektiği bir aile fotoğrafıyla cılız, bakımsız bir kadın giriyor. Fotoğrafı müşterilere gösteriyor. "Kızım," diyor. "Kaçırdılar!" Diğer kolunda omuzdan iple bağlanmış çanta gibi taşıdığı bir mısır koçanı görülüyor. Şef Garbis, kadını hafifçe bir dokunuşla dışarıya doğru çevirirken manzarayı bir tek Bedros seyrediyor. Kadın dışarıya doğru bükülürken Garbis, dikkatini bu sahneye vermiş olan Bedros'a yaklaşoor!

"Bu ünlü orospu Orkide Sula! Aklını yitirdi. Kızını arıyor. Fotoğraftaki ne kendisi ne de kızı! Kızı var mı o zaten muamma!" Garbis gülümseyerek uzaklaşırken Bedros bir sigara çekiyor paketinden. Madam, şarkısını bitirmiş hafiften aksak tempolu fokstrotlara geçiyor.

Bedros kalakalıyor masada. Orkide Sula'yla kısa bir aşk yaşamış vaktiyle. Burnu nemleniyor. Birkaç kadeh

duziko, eski Rus şarkıları... Bu gece bulutlu geliyor...

Biraz başı gözü karışıyor Bedros'un.

Masaya edebince birkaç kâğıt para bırakıp hızla çıkıyor Bedros.

Nadya, "Uzak Köyler" şarkısını mırıldanıyordu. "Şu miyl kamiiiişşşşş!" Bedros'un en sevdiği şarkılardan biriydi bu. Arkasından bakakalıp sokaklara doğru okudu şarkısını...

Bedros, Sula'yı Krepen Pasajı'ndan çıkarken gördü...

Uzak mesafeli takip etmeye başladı. Sula'da hâlâ mihrap yerindeydi. Memeleri sarkmıştı. Baldırları lımbırdıyordu. Gerdanı çizik çizikti. Ama gözleri ve dudakları hâlâ nemliydi. Kimselerde rastlanmadık bir taşkınlık vardı teninde Sula'nın. (Pusludur bazı kadınların teni. Uzaktan nemlendirir dudağını, dilini.)

Bir gece tam Sula'nın çalıştığı evin önündeki meydanda Arnavut kabadayılarla kavga etmişti... Köteği basmıştı hepsine. Sonrası Sula'nın afyon kokulu bembeyaz çarşafına uzanmıştı Falçata Bedros. Sula onu sabunlu bezlerle temizleyip göğsünde anası gibi sevip okşamıştı. Sonra her hafta bir gün Sula'yı çıkarmıştı Bedros... Üç ay sürmüştü beraberlikleri. Sula, güney illerine gönderilmişti. Satışa gelmişti.

Otuz yıl sonra Balıkpazarı'nın arkalarında bir otelde tek kişilik bir yatak ve banyodan gelen duş sesi.

Bedros, küçük otel odasının tavanına dikmiş gözlerini cigara pofurdatıyordu. Resimdeki kızı düşündü. Sula'nın kızı. Adı Mazi! Belki bir Symirna pavyonuna kapatmışlardı haydutlar. Yollara düştü Bedros kızı bulmaya. Symirna'da yeraltında çok eski arkadaşları vardı. Mazi'yi bulacaktı Bedros!

Hava, soğumanın ilk köndürmesindeydi. Yani harbiden göt donduruyordu hava! Bu Symirna'nin nemi?

Roza Pavyon'un üstündeki odalarda düzüşüyordu kızı bulduğunda... Mazi, rimelleri salyalı uyuşup kalmıştı bir gebeş tüccarın altında. Adam ölü düzüyor sanki. Kız kıpırdamıyor. Göçük gibi. Mütemadiyen gidip geliyor adam kızın soğumuş uzvuna.

İki kişiyi bıçaklayıp kızı kopardı ellerinden pezevenklerin. İlaç kokulu kızı kopardı topraklar âleminden tek bir hamleyle.

1925 model Ford pikapla yola çıktılar. Motellerde kaldılar.

Kız, yolda Bedros'a kapıldı.

Yorganların altında hep Bedros'la sevişti hayalinde. Bedros onu hep tokatlıyordu. Cezalı kız. Bomboş bakıyordu Mazi hayata ama bu adama kabarıyordu.

Sonra sevişiyorlardı.

Köpür küpür!

Her molada böyleydi.

İstasyonlarda, motellerde, kıza kim yan baktığıysa pataklıyordu Bedros. Masaya yaklaşana falçatasını gösteriyordu.

Yolculuk hayallerle, rüyalarla geçti bitti. Kızı, anası Sula'ya teslim etti. Sula, kızının elinden tuttu. Şu anda kaldıkları bu leş gibi odaya getirdi. Ana kız sarıldılar... Sarsıla sarsıla. Sula bin yıllık bir sırrını gösterircesine tahta döşemeleri kaldırıp altından bir mukavva kutu çıkardı. Yatağın üzerine boşalttı. Yüzlerce kâğıt parçası döküldü yatağa... Sula, kızına döndü, "Bunlar senin," dedi... "Her yattığım adamdan bir bono biriktirdim."

Döşeğin üstü işe yaramaz hisse senetleri ve damgalı mektup pullarıyla kaplanmıştı. Ölü güvercin tüyleri gibi...

Bedros, ana kızı başbaşa bırakıp güneş batışını yakaladı hayalinde köprüaltında. Minarelerin kubbelerin ardı, mor kırmızı bulutlara boyanmıştı. Bir "yakalı" kondu masasına. Bedros bardağı yarılayacak şekilde döktü gırtlağına birayı. Bıyıklarını yalayıp şapırdandı. Sonra bir daha hiç konuşmayacakmış gibi kaskatı kuruldu sandalyesine. Görüntüye Sula'nın kızı girdi. İkisininde yüzünü göremiyoruz. Ense tüyleri ürperdi Bedros'un bir kadın soluğu hissetti. Mazi usullacak söylendi Bedros'un saçlarına kısık ilaçlı bir sesle, "Ben seni çok hayal ettim biliyor musun?"

İkisi de öyle oldukları gibi kaldılar. Güneş gömüldü başka yarımkürelere.

Hayali bitti Bedros'un...

Banyonun kapısı açıldı. Sula eski bir peştamalla Bedros'un yanına geldi... Dudakları ağlıyor gibiydi... Üşümeyle karışık titriyordu Sula.

"O resimdeki kız, sahiden senin kızın mı?" dedi Bedros... Sula başını sallarken ağlamaya başladı. Bedros onu yanına çekti. Cigarayı uzattı. Sula kesik bi nefes vurdu. Beraber yorgan altına girdiler. Hiç konuşmadan uzun uzun sarılıp kaldılar... Nice sonra!

"Sula!"

"He paşamu?"

"O kız benim kızım olmasın?"

"Sen kimsin vre?"

Karanlıkta birbirlerine bakıyorlardı. Sula komodinin üstündeki mısır koçanını aldı.

Bedros'un yüzüne doğru bir falçata gibi tutuyordu koçanı.

Bu gece bütün mezarlık çamları kendi aralarında homurdanacak. Müslüman çamları teksesli, Rum çamları çoksesli bağıracak. Koruluk çamları iç çeke çeke ritim tutacak, bahçe çamları akordeon, yalı çamları keman çalacaklar. Bu gece çamların âlemi. Sonbaharın bitişi bu gece. Artık kış akşamlarında ezanlar dolanacak sokak aralarında. Ezanların, ağaçların, sokakta yaşayanların hayatı başlayacak artık. Mor ağaçların cinleri, kanalizasyonlarda yaşayan koca maymun götlü kertenkele suratlı fare sikicileri, bok yiyicileri, Bizans'ın kara kukuletalı koroları, burnuna esrar üflenmiş konuşan köpeklerin zamanı başlıyor artık. Martılar, kargalar, çulluklar, yabanördekleri, tilkiler, çakallar, kurtlar... Fenalıklar düşünecekler yerin yüzünde yaşayanlara. Fenalıklar. Duman tüten bacalar, Romanya üzerinden gelen karayelli tipiler.

Morarmış etler zamanı şimdi. Bütün yamyam kadınlar, Yecücler, Mecücler kömürlüklerde mevzilenecek, küçük çocuklara korkulu rüyalar verecekler.

Kırmızı hayaller zamanı.

Ve bostan bitkilerinin kaskatı kesildiği, nefeslerin donduğu aralık günleri geldi köye yerleşti.

YAĞMUR KESİĞİ

Köyün çarşı köpekleri kısık sesle havlıyor, tepe köpekleri utanmadan uluyorlardı. Kuvvetli lodos simsiyah geceye hükümdar, yedi yüz yıllık bulvar çamlarını yerinden oynatıyor. Ağaçların bütün sonbahar yaprakları anacaddeyi örterken canlılar evlerine, cansız yaşayanlar ve hatta gururlu hayaletler kanalizasyonlardan mezarlarına, ziyaret yerlerine çekiliyor. Sokaklardaki uğultu en dirayetli külhanlara bile "kulhüvallahü ahed" okutuyordu.

Gök gürlemedi parçalandı birden. Evlerin camları patladı. Mezar taşları bulutlara fırladı. Bütün köylüler yüksek sesle haykırdı. İskeletler, Tahtalı Cami'nin avlusuna yığıldılar.

Sokak köpeklerinin korkudan dalakları patladı. Bazıları bir daha geri dönmemek üzere köyü terk etti. Gökyüzü boşaldı, bütün âlemlerin rengini kattı kendine yağmur. Yağmur geldi. Yağmur inim inim indi birdenbire.

Şairler Sokağı'ndaki tavan aralarında, tahta odalarda ampuller yandı. Korkarak, elleri titreyerek, yürekleri şipirdeyerek şiire oturdu ihtiyar genç bütün yağmur adamları. Melankolik kadınlar. Şiire oturdular. Romancı Fahir, hayatının en güzel uzun öyküsüne kapandı dışarıda ölüm kokacakken. Bu tip insanlar her hava koşulunda yazardı.

"Köpeklerin Efendisi" Bobi, nalburun tam önünde

saçak altına çökmüş yağmuru dinliyordu. Marika'yı, Madam Sara'nın kömürlüğüne saklayıp bir güzel teselli ettikten sonra köyün bütün köpeklerine nispet, arka ayaklarının üstünde sıçrayarak çarşının göbeğine kurulmuştu. O bütün felaketlerin köpeğiydi. Âlemci, sikişken ve harbiden kulağı kesikti. Taşan kanalizasyonlardan fırlamış yer cücelerini seyrediyor, olan bitene kahkahalarla gülüyordu. Manzarayı sessizce deniz kıyısına sızan bir gölge bozdu. Karanlık, pis, zifir, ıslak...

Bobi bu deli yağmurda kıvış kıvış yürüyen gölgeyi gözlerini kısarak izledi. Uzun bedeni ve geniş omuzlarıyla saçak altlarından süzülüyordu biri kıyıya doğru. Bobi, nalburun açık kepenklerini kendini tam siper etti. Gölgenin ayakları çıplaktı ve hafif sendeleyerek yürüyordu. Kafası künk gibiydi süzülüp geceyi tehdit eden gölgenin. Hava ağır lağım, toprak, yaprak ve yeni kesilmiş kuzu ciğeri kokuyordu. Bobi, burnunu en isterik biçimde havaya büktü, gölgenin kokusunu alamadı. Eski bir kolonya kokusu geldi burnuna. İspirto, çelik, karpit, briyantin kokusunu not edip tek gözle gölgeyi izlemeyi sürdürdü. Gölge gittikçe hızlandı. Arada bir etrafına bakınıyordu. Birden Cihanyandı Makbule'nin sokağına sızdı gölge. Hızla. Bir seri hayaletler silahşörü gibiydi. Bobi hayatının en aşağılık sürünmesiyle adeta kör yılan gibi gölgenin peşine düştü. Gölge her durduğunda Bobi kendini ıslak toprağa gömdü. Bobi gölgeye yaklaştıkça kokuyu aldı. Ölüm kokuyordu ortalık. Bobi'nin götü üçbuçuk attı. Bir duruladı, gerisingeri Marika'nın yanına gitmek istedi. "Gideyim yatayım yanına Marika'nın, ne işim var böyle kanlı bir gecede sokaklarda," dedi. Gök bir daha gırtlağını temizledi, ikinci gürültüsünü verdi köye. Bir şimşek Nevin Yalısı'nın paratonerine çakınca köy, gündüz oldu. Tavuklar yumurtlamaya başladı. Bobi tam gölgeyi seçecekken gölge, Marangozlar Sokağı'na döndü. Bobi heye-

canını yenemiyordu. Koşup kestirmeden Balıkçı Yorgo'nun meyhanesine bağladı yolu. Bobi'yi bu halde bir gören olsa hakikaten onu köpeklikten men ederdi. Sırılsıklam bir porsuk yavrusuna dönmüştü.

Ama her türlü muhabbetten geçmiş tek köpek oydu belki de koca şehirde, geceleri ne olup bittiyse haberi olmuştu köyde. Merak belki de onun yegâneliğiydi.

Kayıkhanede kalın saclardan yapılmış siperliğin altında masmavi gözleriyle bir Atatürk heykeli gibi duran Vasili'nin kafası afyonluydu. Yağmur sesi beynini deliyordu. Dalgalar ayaklarına kadar gelip geri dönüyordu. Maruf Yalısı'nın tahta kepenkleri gacırdayarak vuruyordu kafasına. O kıpırdamıyordu. Bobi'nin pis pis ulumasını duydu meyhane tarafından. Her ne hissettiyse istavroz çıkarıp duruşuna döndü.

Bobi kara gölgenin Lefteri olduğunu görmüş; pislik çıkacağını anlayıp bir kayığın altından ulumaya başlamıştı. Nitekim hissettiği doğruydu. Lefteri az ilerideki kayıkhaneden içeri sızdı.

Vasili, kayıkhanenin tahta kapısının açıldığını sırtındaki tüylerin dimdik olmasından çakozladı. Lefteri karanlık bir akçaağaç gibi yanına sokuluyordu.

Bobi fırlayıp eski yalının yıkık duvarından kayıkhaneyi gözlemeye başladı.

Lefteri'yle Vasili yan yana oturuyor ve hiçbir şey konuşmuyorlardı. Lefteri de heykel olmuş duruyordu. Vasili, ceketinin iç cebinden sağlam bir deligonca çekti. Yaktılar. Uzun uzun içtiler.

Gökyüzü, gecenin son gürültüsünü çıkardı. Yağmur,

ancak hayvanların duyacağı ahenkli bir cinler şarkısı tutturdu. Kayıkhanenin yabaninciri ağaçları korkudan şekil değiştirip zeytin ağacına döndü. Birkaç lüfer, sudan başlarını uzatıp kayıkhaneye baktılar. Uzak kayıkhanelerden balıkçılar karaya vurmuş balıklara bağırıyorlardı. Takımadalardan gelen lodos dalgaları birbirlerini yiyor, itiş kakıştan sıyrılanlar koca salyalarla yalıların ahşapların, pişiriyor, şişiriyorlardı. Kayıkhaneleri yıkıp sandalları paralıyorlardı. Bobi iyice sindi saklandığı yerde... Burnuna ta denizin akından, suyun Egesi'nden gelme tuzlar kaçıyor, gözlerinden tuzlu kanlı yaşlar geliyordu.

Aralarında bir şeyler konuştu Vasili'yle Lefteri. Vasili hak verip başını salladı. Öpüp başına koydu genç Lefteri'nin ellerini. Son bir kez daha baktı Lefteri'ye. Lefteri, karanlıklar âleminin en dik oturuşlu delikanlısı, kıpırdamadan Vasili'ye kilitlenmişti. Ayağa kalkıp denizin kıyısındaki kara taşa çıkıp kaskatı durdu Vasili. Lodostan sallanıyor ama siyahi bir Rus zırhlısı gibi dalgalara bordasını verip vücudunu ileride tutuyordu. Lefteri usullacık ve derin bir saygıyla yaklaştı Vasili'ye. Kemerinden Ermeni işi işlemeli bir sustalı sıyırdı. Arkasından saçlarına yapıştı Vasili'nin. Bütün ağaçların yaprağını titreten Bobi'nin kulak travması geçireceği bir incelikte hayatın en tiz sesine tanık oldu su yaratıkları ve yakın yaşayanlar... Lefteri köklü ve yarayı alana acı vermeyecek ustalıkta çizdi Vasili'nin gırtlağını. Yavaşça deli dalgalara saldı gırtlağından kızıl, mor kanlar fışkıran Eflatun'u... Eflatun Vasili, Lefteri'nin kendini öldüreceğini zeybek oynayışından anlamıştı. Topuğunun üzerinde dönüp her kol açışında koca kalabalığın içinde hançerler fırlatırdı yüzüne Vasili'nin genç adam. Bir gün oturup hesap sorulacaktı. Ama böyle bir geceyi beklemiyordu Vasili. Oysa cinayetlerin en güzeli yağmurda işlenirdi. Kan, kokusunu ver-

meden toprağa karışırdı. Lefteri birkaç cesedi daha toprağa, yağmurlu karanlıkta verecekti o geceden sonra.

Sabah, Paşanın Limanı'nda suyun üstünde balık kemirmiş, martı parçalamış, karabatak gagalamış ve bilinmeyen yaratıklar kalbini çalmış bulundu Vasili.

Kimin öldürdüğünü kimse bilemedi ama neden öldürüldüğünü Bobi biliyordu. Vasili'yle Lefteri arasında konuşulanları bir tek o biliyordu. Ama o da sırlarıyla beraber gökyüzünde alacakaranlığı bulduğunda bu cinayetin kapısı sonsuza kadar aralanmayacaktı. Aslında biri daha haberdardı cinayet nedeninden. O da Marika. Canım Marika, Bobi öldükten sonra kendini şaraba vermişti. Köpeköldüren içen şarapçılara takılıp, şişe dibi yalayıp önüne gelen köpeğe amcığını dönmeye başlamıştı. Orospu Marika, Vasili'nin de tezgâhından geçmişti Yahudi mezarlığında. Vasili'nin vukuatı çoktu. Daha on üçünde Fethipaşa Korusu'nda iki yüz yıllık bir çınarın tepesinde paçalı tavukla yakalanmıştı. Ne tavuklar, ne köpekler, ne sabi sübyanlar, ne gılmanlar, ne de geçkin kadınlar akıllarından geçirdiler Lefteri'nin cinayetini.

Lefteri, Vasili'nin cenazesine katılan yedi kişiden biriydi. Üzerine simsiyah cinayet gecesini giymiş, saçlarını briyantinlemiş, mendil cebine mor-kırmızı ipekler katlamıştı. Hemen yanındaki Gişeci Fedya, kuş ölüleri gibi votka kokuyordu. Mavi gözleri, sırtından vurulmuş sığırcık gözüne dönmüştü ağlamaktan. Kıpkırmızı! Diğerleri bir sapık Rum'un köyden eksilişine sevinen koyu dindar emekli Ortodokslardı. Lefteri, İliya'nın bostanından bir gonca gül koparmıştı. Tabut, toprağa indirilirken zeybek adımı atıp tek dizinin üstünde gülü maun tabuta kondurdu. Uzak limanların buzukilerinden küflü taksimler duyuluyordu. Rum mezarlığının yaşlı kargaları somurt-

kan gaklıyor ve nefesleri tütsü kokuyordu. Eflatun Vasili için bir tek Jardin Sineması'nın gişecisi Tekerlek Fedya ağlıyordu. Fedya en uzun şarkısını Eflatun için okuyacaktı, Üçfıstık Tepesi'nde yağmurdan sonraki gece. Gökyüzü tertemiz olmuş... 15'ini karşılıyordu mehtabın cinayet ertesi.

Köyde gece seyrindekiler Üçfıstık Tepesi'nden köyü sarmalayan Rus aryalarını dinliyorlardı. Adam azmanı Beyaz Rus Fedya'nın haykırışları bütün gece bitmedi.

VARYETE

mezarlığın bostanla birleştiği yer burası. bir boşluk. ağaçların çimenle buluştuğu bir sahne. perdecisi var, iki ağaç arasına çekilmiş perdeyi açıyor her sabah. silindir şapkalı çıplak gövdeli posbıyıklı portakal burunlu. burnu sarı ve delik delik. ciğeri gibi. nefesi pamukhelvası kokuyor. perdecinin (kuklalar uçuşur mis kokularda. kırmızı çizmeli kalın topuklu ön dişi kırık kızlar platin mikrofonlardan vokal yapar otuzbirden önce).

"ohhhh! ne güzel bir uyanış bu sabaha," dedi artizin biri.

şişman kadın şarkıcılar; en geç onlar kalktılar. şimdi tiyatro artizlerinin zamanı.

uzak konuşmalara ilk hazırlık.

"sabah geceden kalmış makyajıyla ağzı şarap kokan şişman ve olağanüstü memeli bir artizin sıcak bacak arasına girmek, yarım şişe voktadan sonra güzel oluyor," yazdı aktör "arsenik" hampar bir köşeye.

bolşevik köylüler geçiyordu önlerinden. patatesler, pancarlar attılar.

lüferler salladılar üstlerine.

günün en uzun soluklu oyununa üçüncü zili verdiler artizler.

çanlar çalacak müslümanları dinlendiren anjinli sa-

lalar verilecek hıristiyanları kederlendiren. ölüm dirim hep suskunluktur buralarda.

"savaş ve barış" bitene kadar köyden ayrılmayacaklar artizler.

yakında noel gelecek ve karlar yağacak uzun uzun.

SARI ÖZLEM!

Prostia'ya sonbaharın geldiği sadece sessizlikten anlaşılır. Dağlar morarır. Zeytinlikler geceleri birbirini suskunluğa davet eder. Herkes birbirinden çekinir. Artık uzak konuşmalar zamanıdır. Köyün en büyük sesi, Bostanlık Koyu'ndaki kırmızı kiremitli ilkokuldan gelir. Teneffüslerde.

Tanrı'nın gökyüzünden ellerini uzatıp tüm dünyaya uzun sessizlik verdiği zamanlar... Mezarlık Burnu'na doğru saatlerce bakar insanlar. Burun, püsüp sinmiştir sanki. (Başını kaldırdığını görmüştüm ben bir yaz.) En az kendisi kadar büyük dalgaları burnunun altına alıp yutmuştu sanki ejder gibi. Mezarlık Koyu, yeni büyük dalgaları almak için hazırlanıyor. Sonbahar, lodos ayı bu denizlerde. Büyük böğürtülerle kusar köpüklerini dalgalar uzun kumsallara. Sonra iç çekişlerle geri giderler. Sonra tekrar. Tekrar. Biteviye. Tepeler uğuldar. Ağaçlar, sarı otlar, dikenli otlar uğuldar. Kocaları seferde olan bütün kadınlar deniz kıyılarında siyah başörtüleriyle uzak kaya burunlarına bakarlar. Milos Burnu ve Mezarlık Burnu'dur kocalarının şarap ve mermer gemilerinin ilk gözüktüğü burunlar. Kadınlar iki burun arası yutkuna yutkuna denize bakar birbirlerine huzursuzluk vermeden. Endişe göstermeden kocalarının teknelerini beklerler.

Gözü en keskin olan direklerinden, armalarından, kimileri ağaç gövdelerinden kimi köpek ruhunda olanlar kokularından tanır gelenin kimin teknesi olduğunu... Millerce öteden teknenin pruvası gözüktüğünde bütün gemiciler, kaptanlar üst güverteye çıkıp köylerine bakar. Bilirler ki kadınlar telaşa düşmüştür. Milos Burnu'ndan köye varmak belki de bütün yolculuklardan uzundur, topu topu 5 mil geçmek bilmez.

Böyle sonbaharın günlerce sürecek lodos fırtınalarını güneye kapalı küçük limanlarda şarap içerek ve susarak geçirir gemiciler. Zeytinyağı, ekmek, şarapla semirirler, kadınlarına abararak hasrete yatarlar. Hayaller kurup semalara bağırırlar. Ve hep Milos Burnu'ndan köylerini görecekleri ânı düşünürler, kalp atışları artar...

Ilıman, tehditkâr rüzgârların, kuduz dalgaların arasından köyün bütün ölmüş eski gemicilerinin sesleri gelir. Hep batmak üzere olan gemilerden gelir sanki sesler. Ya da köylülere öyle gelir. Küçük çocukları korkuya verir eskimiş sesiyle ihtiyar bir dindarın, "Aleko bağırıyor! Dinleyin!" deyip köpüklü dalgaları göstermesi...

Bütün köylü kadınlar, zeytin zamanının hazırlığında dalgın dalgın yemek pişirirler. Hep kulakları dalga sesinde. Buranın insanları yerin köpeğinden, tüneğin kumrusundan, ağacın zeytininden farksızdır. Hep hayatı dinlerler. Doğumlar, dirimler, yağışlar, güneşler, kekikler, adaçayları, meyveler, şaraplar gibidirler. Büyük fıçılara basılmış üzümler gibi ambarın lombozundan sızacak havaya göre gelişirler. Değişir, kararır, bozarırlar.

Evlerin üst balkonlarında ufuklara bakıp makarna kıran kadınlar ve hep bir vakur bekleyiş.

Deniz kıyılarında odun ateşlerinde çamaşır suları kaynatılır. Evin barkın, kocaların kirlisi yıkanır. Maşatlık Koyu'nda zeytin ambarların önünde çocuklar, koca te-

nekelerde pavurya haşlar ve sessizce beklerler babalarını. Bir gün kendilerinin bekleneceği tekneleri özlerler.

Gitmeyi ve para kazanıp dönmeyi. Büyük dalgaları. Açık denizlerin fırtınalarını. Kuytu limanların ıslak uykularını. Sintine kokusunu.

Canım Prostia'nin garip köylüleri... Hayatın verdiğine göre yaşarlar. Korkarlar. Köylerinden çıkmaya. Başlarını dalgalı burunlardan uzatmaya.

Mum ışığında uyurlar. Mışıl mışıl rutubetli. Çürümüş yosun kokularıyla gömülürler. Uzun dualar bağırır geceleri ay ışığında dalgalar. Çocuklar siner analarının memelerinde.

Ruhum tepelerinde dinlenir eski gömülerin âleminde. Yakarır özlemine.

ERGOVAN ZAMANI

bebek'ten paşazade feridun miltaşak bey'in annesi ferazet hatun (şadiye nevin hanım'ın anasını parmak ve diliyle defalarca doyuma ulaştırmış bu iri kemikli koca memeli götsüz nemfomani ebesi denizler babası ferazet sevicisi) taaa bebek'ten vapor marifetiyle iskele iskele ebesi sikile dede paşa'nın yalısına gelirdi. ergovan zamanı kalkıp "lala"siyle. (o lala tam bir çük budalası mığrıbikli arap kısrağıydı. sevici âlemlerinde siyah sübyan manasına gelen "sisü" olarak olarak anılırdı.)

şadiye ilk cinselliğini ferazet'in uzun ıskarmoz parmağından tatmış, o gün bugün iflah olmaz bir histeriğe dönmüştü.

ferazet hanım, "ergovanları seyre dalıciim," diye teşrif eder yalıya, eylülün ilk yağmuruna kadar yalıda kalırdı.

geride bakır kıvamında ince ta'amlar ve ellenmedik, bir paşa dedenin götünü bırakarak bebi'ye geri dönerdi. yalı uzun suskunluklar yaşardı ardından...

hanede cinnet zamanları, yazin fanfinifinfonu bitişinden sonra başlar. arsız hayırsız kim varsa ziftlenip kış gelince köpek bağlamazlardı yalıya.

boğaz köyü yalılarının çoğunda uyuşturucu bir abazanlık hüküm sürerdi. muttasil paralanır organlar fekat nihayete eremezdi bızırların muzırlığı.

evvel ezel bir laneti vardı edep yerlerinin safahat içinde ardıl ardıl orgazma ermesinin, bir laneti! düzüşmenin saltanatı yalıçapkınlarındaydı. onlar da çarşıda oğlan muamelesi görür, kayıkhane külhanlarından okkalı osmanlılar yiyip seke seke kendi muhitlerine kaçarlardı.

laleler!

MAVRA

Dünyanın en sessiz adamlarından biriydi. Bir gün Kalemiye köyüne kadar yürüyesi tuttu Mavra'nın. Bu yolu eşekle çok zahmetsiz kat edecekken yürümeyi seçmişti. Çok kederliydi son günlerde. Tam kırk beş yaşına gelmişti. Bir kadını olamamıştı. Çocukları da. O yüzden yanına katığını ve şarabını alır, eşeği Dionysos'a binip Ağladağı'na çıkar ve ağlardı. Bazen tepelerden ta böğürlerden gelen yanık çığırtıları duyardı insanlar.

Kimi zaman Symirnalı Dalgas kadar güzel gazeller çıkıyordu Mavra'nın bağrından.

Mavra o gün öğle sıcağına aldırmadan kendini yollara vurmuştu. Mermeros'un Kole Burnu'nu döndü, Kalemiye'ye kadar 7 mil daha vardı. Az ilerideki büyük incir ağacının altına çöktü. Ekmek ve yeşil zeytin çıkardı torbasından. Zeytinleri çekirdeğiyle yutuyordu. Uzun yutkunmalarla çenesini göğsüne değdirerek kuru ekmeği, zeytini yedi bitirdi. Kel ve kuru kafasından löp löp damlayan iri ter boncukları toprağı serinletiyordu. Deniz lacivert, gökyüzü turkuvazdı. Tek bir yaprak kımıldamıyordu. Bir sahil meyhanesinden ince ince buzuki sesi geliyordu. Kerkeroslu balıkçılar, duziko içip öğlen sıcağında sarhoşluyordu. Bukali bukali.

Mavra gerisingeri dönmek istedi ama ne ileri ne geri

gidecek takati kalmıştı. Kıçını devirip incir gölgeliğinde ossura ossura uyudu.

Ada on binlerce yıllık huzuruyla ağustos ayını ağırlıyordu.

Bu ay ada tepelerinde, deniz kıyılarında büyük düğünler kurulurdu. Mavra bu yazı da düğünsüz derneksiz geçiriyordu.

Prostia'dan münasip bir kız bulamamıştı. Çirkin ve kavruk bedeninin ardından kızlar bakakalmamış; bakire dedikodularında, azmış kadınlar periyotlarında bahsi geçmemiş; hayatı boyunca boş yataklarda, loş helalarda otuzbir paralamıştı.

Cevval, civelek Rum ihtiyar Tavşan Mano bütün dağları tepeleri dolaşıp bekârlara gelin-damat arıyordu. Ama ne yapıp ettiyse Mavra'ya bir gelin bulamadı. Kalemiye köyünden Fırıncı Hristo'nun kızı Anastasia babasınca müsaitti. İyi ve dindar bir Rum yeterliydi kızıyla evlenmesi için. Münasebetler, görüşmeler, hem kıza hem erkeğe fısıldandı. Arabulucular heyecana kapıldı. Anastasia boynunu büktü. Çünkü bir kere Mavra'yı görmüştü evlerinin avlusunda. Mavra iri bacaklı çekirgelere benziyordu. İçi çekilmişti bu Prostialı uzun insan kavurmasından. Sahiden Mavra, postu yüzülüp çınar ağaçlarına çengellerle asılıp köylüye satılan tavşanlar gibiydi. Asırlarca güneşte kavrulmuş ilk insan mumyalarını andırıyordu.

Mavra da oralı olmamıştı. Hatta Anastasia'ya itiraz etmişti. Çöpçatanlar, Mavra'nın itirazına anlam vermemekle beraber çok da seslerini çıkaramıyorlardı. Çünkü Anastasia'nın iki bacağı neredeyse belinden aşağı inceliyor ve dizleri birbirlerine çarpacak bir biçimde yürüyordu. Çocuk felci geçirmişti Anastasia. Yüksek dalgalar arasında kalmış minik kayıklar gibi bir sağa, oradan büyük bir yaylanmayla sola yıkılıyordu yürürken. Mavra, "Gelinin elinden tutup kiliseye girerken her sol ayağını

bastığında omzuma kafa yemek istemiyorum," demişti Tavşan Mano'ya.

Yıllar önce bu sözlerle kapanıp gitmişti evlilik defteri. Hasılı, ne Mavra'ya ne de Anastasia'ya kısmet çıkmıştı.

Aradan yıllar geçmiş Tavşan Mano ölüm döşeğinde Mavra'nın elini tutup, "Onunla evlenseydin Tanrı seni bu köyün kralı yapacaktı," demişti.

Mavra, Tavşan'ın cenazesinin ardından aylarca kara kara düşünmüştü.

Lafın hikmetini elinin tersiyle itmiş ama için için, "Acaba gaflet içkileri mi beni üşütüp soğuttu bu öğütten?" diye gece gündüz düşünmüştü...

Nihayet o gün adeta karnından ensesine doğru dürtmüştü süt tenli melekler. İçinde tarif edemediği bir his vardı. Bir asilzade amiral gibi iskele başından karşı takımadalara bakıp düşündü. Dalgınlıktan denize düşecek hale geldiğinde yollara vurup uzun bacaklarını, Kalemiye'ye gitmeye karar verdi. Anastasia'yı uzaktan bir görecekti... Yollarda ellerini kollarını sallaya sallaya ve yüksek sesle Tanrı'yla konuşa dertlene dört koy üç tepe kat etti. Meraklı kargalar, bu kendilerine benzer iki ayaklı kanatsızı, Mermeros'a kadar takip ettiler. Sonra Ayios Nikolaos'un yüksek çınarlarına tüneyip yaratığın ufukta kayaların ardından kayboluşunu izlediler.

Mavra'nın Kalemiye'ye girmesi ikindiyi bulmuştu...

Agoraya girer girmez şarap tüccarı Çorbacı Niko'yu gördü. Tüccar, Mavra'yı yol ortasında durdurup uzun uzun baktı, sonra başını Mavra'nın omzuna yaslayarak dualar okudu. Mavra, bu manasız karşılamaya hiçbir sebep bulamamıştı. Çorbacı Niko vücudunu geriye çekip Mavra'ya tekrar uzun uzun baktı. "Sen benim en sevdiğim insanlardan birinin oğlusun. Öylesine babana benziyorsun ki. Birden o çıktı karşıma zannettim," dedi ve bir

avuç kâğıt parayı Mavra'nın gömlek cebine sıkıştırdı. Mavra hazır ol vaziyette ufuklara baktı.

Tavşan Mano'nun söyledikleri aklına geldi. Daha kızı almaya henüz niyetlenmişken bile karşısına kısmet çıkmıştı.

Mavra önce suya girip, sokak itleri gibi serinleyip, kumlara bulaşmadan silkinip üzerinden tuzları attı. Sonra köy berberine girip sinekkaydıya oturdu. Berber Foti, tıraş esnasında bütün köyün dedikodusunu yetiştirdi Mavra'ya. Fırıncı Hristo yorgan döşek sonbaharı bekliyormuş ölmek için. Anastasia'ya birkaç kısmet çıkmışmış ama o kız talihsizmiş.

Berber Foti'nin bir sözü kulaklarından gitmedi çarşıda yürürken: "Bence Tanrı o kıza başka bir güzellik vermiş. Kızın ilahî bir eski zaman güzelliği var. Kilise korosunda okurken dikkat ettim, koca kalabalığın arasında Tanrı'sına yakaran billur sesli bir meleğe benziyordu. Onunla evlenenin hayatında önemli şeyler olacaktır." Tavşan Mano'yla birebir aynı ruhani titreşimden konuşuyordu Berber Foti'de.

Mavra'nın adımları hızlanmıştı. Anastasia'nın evinin bulunduğu meydana varmadan gömlekçiye uğrayıp üzerine masmavi çivitten çıkmış bir gömlek yakıştırdı. Mavra, pamuk ve sıcak kömür ütüsü kokan dükkânın aynasına uzun uzun baktı ve pudralı yüzünü sağa sola çekiştirdi, parmaklarını ıslatıp kaşlarının ucunu kıvırdı. Çıplak ayaklarının ucuna basa basa elleri pantolon cebinde esintili sokak aralarına daldı. Cebinde parası, üzerinde yeni gömleğiyle kendini Keltepe'nin ilahlarına benzetti. Bunu hayatında ilk kez hissediyordu ve kimseye anlatamayacağı duygular için çeşme başında Tanrı'sına şükür etti.

Başını, Fırıncı Hristo'nun evine doğru çevirdiğinde pencerede Anastasia'yı gördü. Anastasia pike silkeliyordu...

Birden kızın iri memelerine takıldı gözü Mavra'nın. Memelerin her biri 45 okka çekerdi ve iri olmasına karşın Kırkağaç kavunları kadar kavi olarak resmetti manzarayı Mavra.

Çeşme başında su bekleyen saka eşekleri gibi anırmak istedi. Bunun muazzam bir şaka olacağını düşündü ve gülümsedi Mavra. Kıza, seni istiyorum, demek olacaktı bu komik anırtı ve kız da bu şakaya gülecekti. Bunu yapacaktı ama kendini zor tuttu. Anastasia çeşme başındaki bu kendisine huzurla gülümseyen mavi gömlekli adamı önce tanımadı. Sonra şaşırarak Mavra olduğunu gördü. Tanrı Poseidon'un karşı adalardan gelen akşam rüzgârları arka mahallelere kadar ani bir anaforla döndü ve Anastasia'nın saçlarını yaladı. Saçları genç bir kız gibi dimdik duran memelerini örttü.

Mavra için ilahî bir andı bu ve sahiden tahrik olmuştu kadından. Evin avlusuna girdiğinde Mavra'nın bacakları titriyordu. Anastasia pencereden sıyırıp balkona çıkarken sehpaların üzerinde ne kadar takım taklavat varsa devirdi götüyle. Ağır katanalar gibi sağına soluna yalpalanıp balkona vardı. Aşağıda Mavra, ilahların verdiği bir cesaretle dimdik duruyordu. Pantolonunun önünde eliyle kapatamayacağı bir kabartı olmuştu. Vücudu zangırdıyordu. Gözlerini, Anastasia'nın gözlerine nişanlayıp, "Seninle evlenmek istiyorum," dedi. Anastasia, "Babama sorayım," diyerek içeri kaçtı. Kaçışı birkaç tabağın sofralara gelmesini engelleyecekti. Poli'den ısmarlanan tabak çanak ve likör takımını paramparça etmişti götünün darbesiyle.

Mavra, sevinçle tepe yollarından sakin koyların zeytinliklerinden yavru tekeler gibi sıçraya sıçraya Prostia'ya dönüyordu. Kole Burnu'na gelirken tekrar gündüz dinlendiği incir ağacının altına çöktü. Bu defa muzaffer bir komutan gibiydi. Ağaca sırtını yaslayıp elini tek dizinin üzerine koyup ufuklara bakıyordu. Tek tek mavnalar

vardı denizin üstünde. Alacakaranlık vaktiydi. Etrafta cırcırböceği bile yoktu. Anastasia'nın hayali ve iri göğüsleri onu çileden çıkartmıştı. Abazan eşekler gibi dudaklarını tepelere verip malafatı sıyırdı. Otuzbire kuruldu. Çocuk gibi coşkulu, bir ergen gibi azgındı.

Birden incir ağacının üzerinden kafasının keline bir insan sıçmığı hacminde macun gibi bir bok düştü. Bu, olsa olsa ağustos ayına kadar dalda asılı kalıp pelteye dönmüş ihtiyar bir incirdi. Mavra kafasına sıçılmış gibi bir iğrenti içindeydi. Küfürlerle kafasındaki iğrenç balçığı sıyırdı. Dev ağacın dallarına baktı, hiçbir yaratık yoktu. Fakat balçık bir incir tortusu değildi. Düpedüz bok kokuyordu. Sanki ağaca tünemiş fil büyüklüğünde ishalli bir inek sıçmıştı kafasına. Masmavi gömleği de bok içinde kalmıştı.

Mavra koşarak deniz kıyısına indi, başını çeşme yalaklarına daldırırcasına sulara sokup çıkardı. Balıkçıl kuşları gibi başını denize daldırırken en uzun ve çetrefilli küfürleri saydırıyor, suyun içinde gargaralarla küfre devam ediyordu.

Anastasia kendini iç odaların loş köşelerine atmış ağlıyordu. Kırk yaşındaydı ve ilk kez hayatında biri gelmiş balkonunun önünde ona evlilik teklif ediyordu. Uzun uzun hem kendisine hem de Mavra'ya ağladı. Kendisi topal, şişman; kocası olacak adam çirkindi. Bunu düşündükçe katlana katıla ağlamasını sürdürdü. Bir yandan da Tanrı'sına dua ediyordu. Kendilerini reva gördüğü sakatlık, çirkinlik, bir nedenden dolayı olsa gerektir, diye düşünüp hızla kiliseye koştu.

Kilisede, İsa Hazretleri'nin önüne diz çöktü, koca bir mumla beraber.

Hızlı fısıltılarla dişlerini şakırdatarak dualar geçmeye başladı. Duası şapelin duvarlarında şışı-pışı geziniyordu...

Mavra küfürlerle suya daldırdığı başını bir süre suda tuttu. Daha doğrusu her daldırışında dişleri şakırdayan bir kadının dualarını duyuyordu. Başını çıkardı, etrafı dinledi, sonra tekrar daldırdı suya koca pençeli kulaklarını. Evet, suyun içinden dualar duyuluyordu. Su altında koca bir pinaya tutunup iyice daldı ve duayı dinlemeye koyuldu.

Anastasia duasını bitirdi. Mavra'yı eş olarak kabul etmesini ve her ikisine de mucize vermesini istemişti.

Mavra sudan çıkıp huzur içinde köyün yoluna koyulurken birden eşeği Dionysos, önüne çıkıp develer gibi diz çöktü ve kalın bir sesle Rumca konuşmaya başladı. Üstüne binmesini istiyordu sahibinden. Onu yorulmadan köye götürecekti. Mavra siktir çekecek oldu eşeğe ama hayatında ilk defa bir eşeğin Rumca konuştuğunu duyuyordu. Kısa bir pişmanlık ve tövbe duası etti hızla, diz çökmüş eşeğin üstüne oturdu. Eşek Dionysos şaşkındı çünkü sahibi kendisini çağırmadan yollara düşmüştü. Ve eliyle koyduğu gibi bulmuştu onu. Korku içindeydi Dionysos. Daha doğrusu şaşkınlık içindeydi. Çünkü sahibi Mavra'nın başının üzerinde çivit renginde bir hale görülüyordu.

Dionysos, sahibinin bir aziz olduğunu düşündü. Öyleydi Mavra. Kendisine bir kere bile ters konuşmamış, kalçasına ince sopalarla vurmamıştı. Hep karnını doyurmuş, Ağladağı'na çıkarken yorulduğunda üstünden inip kendisine yardım etmişti. Şimdi daha iyi anlıyordu onu Dionysos.

Evet, sahibi Mavra bir azizdi.

Bunu köyde ilk önce hayvanlar fark edip sessizce yol açtı kendisine. Akşam bayır düzündeki otlaktan evlerine dönen inekler büzüklerini sıkıp, boklarını saklayıp

yol kenarından yürümeye başladı. Köpekler kendi aralarında anlaşıp Mavra'nın etrafında geniş bir dikdörtgen oluşturup yürüyüşüne eşlik etmeye karar verdi. Balıklar, Mavra olta salladığında kendilerini kurban etti boş iğnelere...

Mavra tüm kara ve deniz hayvanlarından derin saygı görmeye başladı önce.

Sonra bütün köylüler, başındaki haleyi fark edip birbirlerini dürttüler. O günden sonra kimse Mavra'yla konuşmaya cesaret edemedi. Köylüler onu gördüklerinde hızla istavroz çıkarıp çağanozlar gibi yan yan, yanından seğirtiyorlardı. Bu durumu bir tek eşek Dionysos suistimal etti. O Rumca konuşabilen bir aziz eşeği olarak bütün civar köylerdeki eşekleri teklifsiz, mevsimsiz sikip durdu. Bütün dişi eşeklerin yuvaları dağıldı...

Evlendikleri gün Mavra'nın başının üstünde görülen mavi simli hale Anastasia'nın başında da görülüyordu. Bütün Ada köylüleri diz çöküp tanrılara ilahiler okurken Mavra ve Anastasia'nın haleleri birleşti ve simli gökkuşağına döndü.

Yaşadıkları sürece sessiz kumsallarda, durgun sularda, ilahların bahçelerinde, ahırlarda samanların üstünde, loş yatak odalarında, kolalı çarşaflarda düzüştüler. Organları paralanana kadar. Beş çocuk yaptılar alelacele...

Oturdukları evin üzerinde gökkuşağı, mahzenlerinde Harun altınları, sofralarında tanrıların şarapları hiç eksilmedi.

Bu ganimetlerin nereden, kimler tarafından geldiği ne bilinecek ne de cesaret edilip sorulacaktı...

Uzun saplı buzukiler yıllarca Anastasia ve Mavra'nın üzerine ezgiler yakacaklardı.

Mutlu çocuk şarkıları gibi.

ALTIN DİŞ

Gece kopkoyu çöktü. Bütün evlerin kandilleri söndü. Elektrik jeneratörü de kapandı. Sadece birkaç evde idare lambaları yanıyordu. (Küçük maceraperest çocuklar için karanlık kutsaldır. Lambalardan yayılan gaz kokusu sihirdir.) Bütün ahali, tuzlu ve yorgun yaz akşamı uykularına göçüyordu.

Esrarengiz biri, sandalla köyü izliyordu. Beyaz evler diş diş gözüküyordu denizden. Maşatlık Tepesi'nin kayalıklarından uğultular geliyordu. Eski zamanlarda ölmüş gitmiş Rum hayaletler, kayalıklarda ellerini dudaklarının yanına yerleştirip çift sesli çığlıklar atıyorlardı. Köyü terk etmek zorunda kalmış akrabalarına sesleniyorlardı. Korkak çocuklar, ölüme yakınlaşmış ihtiyarlar duyuyorlardı bu çığlıkları. Pikelerin altına iyice saklanıyordu seslerden haberdar olanlar. Deliler, dâhiler tir tir titriyorlardı. Köyün üzerinde daha önce görülmemiş bir gece kuşu uçuşuyordu. İlahlar, Keltepe'den şaşkınlıkla zifirî karanlıkta uçan cinsi cibilliyeti bilinmeyen bu kuşu izliyordu. Kuş hızla köy meydanına pike yapıyor, eski kilisenin hemen yanındaki büstün mermer bahçesindeki toprağa yaklaşıyor, sert bir gaga darbesi vurup her seferinde iki yüz elli gramlık bir parçayla Maşatlık Tepesi'ne konuyor, parçayı yiyip yutup Rum hayaletlerin arasından Phantom uçak-

ları gibi sesler çıkararak ve artistik manevralarla yeniden köy meydanına pike yapıyordu. Sandaldaki adam, siyah bir heykel gibi kıpırdamadan olanı biteni izliyordu.

Beyaz başörtülü üç köylü kadın, koca gövdeleriyle sallana sallana köy meydanına koşuyorlardı. (Şişman kıyı kadınları astımlı ve romatizmalıdır. Ellerini kaba etlerine, baldırlarına vura vura koşturuyorlardı. Gece uykusundan uyanıp gülsuyu sürünüp köy sokaklarında kaybolan babalarını arıyorlardı.) Böyle telaşlarda ani hareketlenen bu oturak kadınlarından en az biri, yüz elli metre sonunda yığılıp kalırdı. Nitekim Umman Nermin yığılıp kaldı çeşme başında. Diğer kadınlar koşularını sürdürdüler. Köy meydanına vardıklarında babalarının daha önce köy semalarında rastlanmamış bir gece kuşu tarafından gözlerinin oyulup vücudunun parçalandığını gördüler; kuş her gagaladığında koca parçalar koparmıştı yaşlı adamdan. Kadınların çığlıkları, cüsselerinden bile büyüktü. Koldan döndürmeli yangın alarmları gibi nefes almadan biri susup biri başlayaraktan feryat ediyorlardı. Kuş bir yandan hayalet çığlıklarının yüksek frekansından diğer yandan koca kadınların bütün evleri uykusundan sıçratan feryatlarından ürktü ve köyün açığında alargada durup olanı biteni seyreden esrarengiz adamın sandalına kondu. Kuş ve adam karşı takımadalara doğru gitmeye başladılar. Bu da ilahların ilk kez tanık olduğu bir görünümdü. Bir dev akbabaya benzer bu gece kuşu sandalın ayna kıçında kanat çırpıyor, esrarengiz adamsa sadece kürekle sandala yön veriyordu.

Zavallı ihtiyar maktulün bedeninden, damarlarından kanlar köpürerek fışkırıyordu. Koca kadınların sesleri kısılmıştı bağırmaktan. El fenerini kapan, meydana fırlamıştı. Müezzin ve dini bütün adamlar, iskelenin başına çıkıp diz çökerek dualara oturdular. Deli Fethi hiçbir şeyden habersiz bayır düzünde yüksek sesle bir nihavent şarkı söylüyordu.

Sabah, köyün ne yerlisi ne yabancısı tek kelime etti. Ne şaşkınlık ne elem vardı insanlarda.

Sustular. Korktular ve sessizce gömüldü koca kadınların babası.

Bir kuş tarafından parçalanmıştı adam.

Köy meydanına bir korkuluk yerleştirdiler. Korkuluğa ölen adamın fötr şapkasını giydirdiler. Ağız boşluğuna ihtiyarın altın dişlerle dizilmiş damağını taktılar. Korkuluk altın dişli ve fötr şapkalıydı. Kimse geceleri o meydandan geçemiyordu. Sadece Rum hayaletler korkuluğun karşısına geçip fıkır fıkır gülüyor, neşeli çocuklar gibi sokak aralarında koşuyorlardı.

Bu gece çeyrek ay, karşı adalardan tam ihtiyar adamın parçalandığı vakitte çıkacaktı. Altın dişler ay kaçana kadar parladı. Güneş doğarken karşı adaların ahalileri şaşkınlıkla Prostia'ya bakıyorlardı. Prostia mosmor olmuştu. Sadece köyün ortasında bir iskeletin altın dişleri görünüyordu.

"Tanrı koca elini uzatmış dünyayı tutmuş," derdi böyle geceler için ihtiyar balıkçılar. Köyün önündeki su, bir siyah çöl gibiydi. Ve karşı takımadalara kadar görülüyordu çölün durgunluğu. Köylüler "yal gibi" derdi böyle bir denize.

Ayın dolunaylarında ay, bu yalın üstünde koca beyaz bir delik gibi dururdu. Köylüler sandallarla Ege türküleri okurlardı Rumca. Sandallar mum. Sahil meyhanesinde buzukiler çalınır ve balıkçılar ağlardı.

Öyle gecelerde Maşatlık Tepesi'ne en güzel sesli delikanlıyı çıkartırlardı. Ve bütün köy onu dinlerdi:

"Pekse buzuki mu pisto."

Sonra Arabi bir gazelle biterdi ve bütün kocalarını bekleyen kadınlar, ölümün yaklaştığını hisseden sarhoşlar ağlardı.

Bu, her ayın dolunayında böyleydi.

Ve sonra büyük sesin yaklaştığı saat gelir çatardı. Köylüler yavaşça kovuklarına çekilirlerdi bütün deniz kabuklularıyla beraber.

Kuşlar iyice kanatlarının altına siner, gecenin en esrarengiz öteni puhu, koca kafasını saklayacak yer arardı. Başta zeytin ağaçları, iğdeler, mimozalar ve cümle âlem, ağaçların dallarını toprağa kadar büküp ince hastalıklı bir titremeyle pusarlardı.

Deniz diplerine kadar bir gergin bekleyiş başlardı ve kimse uyuyamazdı.

Ve İlahlar Tepesi'nden koca bir köpek havlaması duyulurdu. Ses tok ve tek seferde "hoph" şeklinde duyulurdu. Sadece kocaman bir "hoph". Belki binlerce kalın sesli dağ köpeğinin bir araya gelip de çıkaramayacağı kadar güçlüydü bu tek havlayış. Ses 9 mil ötedeki karşı takımadaların dağına tepesine çarpar, dönüp dolaşır, denizin en soğuk olduğu yerde suya gömülürdü.

Bütün uykuya dalamamış köylüler, bu sesi çıkaran hayvanı kocaman sarkık kulaklı, siyah gözlü, beyaz toprak renkli ve en az Ağladağı kadar büyük bir köpek olarak hayal ederlerdi. Ay mehtabında belirirdi köpek. Keltepe kadar ulu köpek.

Bir-iki saat bu büyük köpek karşı adalardan gelecek yankıların ahengine uyarak havlardı ve her yankısına karşı yeni ve tehditkâr bir ses verirdi. Bu ses bir süre sonra müzikal bir oyuna dönüşürdü. Bütün insanların korkup sindiği bütün âlemlerin hâkimi bir sesti bu. Sadece büyük bir, "Hoph!"

Yal gibi denizin üstü ürperirdi.

Biteviye ve yanında uyuyana sarılacak kadar serin bir korku.

PANAYOTUMU!

Alonia Tepesi'nde oturuyordu annesiyle. Tavşan Mano'nun yağ tenekelerinden yaptığı kayıkları yelkenlerle süsleyecek kadar maharetliydi. Bütün gün kıyı boyunca yüzlerce kez yüzdürüyor ve bütün köy çocuklarının hayranlığını kazanıyordu.

Panayot. Çok küçüktü. Yüzü, elleri, ayakları, dişleri, gözleri küçücüktü. Küçüklüğüyle alay ediyordu herkes. Yağ ambarlarına saklanıp kara gözyaşları döküyordu. Çünkü âşıktı. Neredeyse köyün bütün zeytinliklerine sahip Pistol Stelyo'nun kızına âşıktı. Çatık kaşlı, beyaz yüzlü, koca ağızlı, kavi Yunan kızları yerine kara Rum Çingenelerine benziyordu Maria. Ağaçların arasından kaçan karacalar gibiydi... Büyüyünce uğruna cinayetler işlenecekti. Maria'ya bütün çocuklar âşıktı. Hatta daha sabi sübyanken birkaç yıl sonra serpilip gelinliğe girecek kız için bütün gençler de sessiz hayaller kuruyorlardı. Köyün önünden geçip gittiğinde erkek bakışlarda kokulu pembe ıslaklıklar bırakıyordu Maria.

Panayot büyük hayaller kuruyordu. Maria'nın erkeği o olacaktı. Bunun için çok zengin olacaktı Panayot. Teneke teknesi bir gün mermer taşıyan büyük bir yelkenliye dönüşecekti. Poli'ye doğru yol alacak yüklü teknesinde başüstünde akşam rüzgârlarına karşı yüzlerini

verip sevda şarkıları söyleyeceklerdi Maria'yla. Geminin aşçısı, Maria'nın en sevdiği yemekleri pişiriyor olacak ve hamile karnını okşayacaktı karısının. Çocuklarına isim düşünüyordu tepe yollarında.

En yakın arkadaşı Yanni'ye açmıştı sırrını bir yortu günü Ayios Nikolaos Manastırı'nın bahçesinde. Maria'yı sevdiğini söyleyivermişti. Gözlerinde boncuk boncuk yaş birikmişti sırrını arkadaşına açarken. Kimseye söylemeyecekti Yanni. Söz verdi. İstavrozlar çıkardı göğsünde. Ama akşam olup tepe yolları kararırken birkaç çocuk deniz kıyısında bağırıyordu: "Panayot, Maria'yı seviyoooo!" Çocuk sesleri köydeki sağırlara kadar ulaşmış, hatta karşı takımadaların tepelerinde yankılanıp tekrar köye dönmüştü. Panayot öyle düşünüyordu. Rezil olmuştu adalar âlemine.

Karanlık arka odalara çekildi, yere çöktü ve başını dizine yaslayıp sessizce iç çeke çeke ağladı. O günden sonra insan içine çıkamayacaktı. Neredeyse yüzünü saklayarak geçiyordu Mariaların evinin önünden. Panayot Stelyo'nun boru gibi sesini duyduğunda Maşatlık Tepesi'ne kadar kaçıyordu. Biliyordu, kızına âşık olmak gafletine düşen bir erkek, Stelyo'nun pistolünü de tatma tehdidi altındaydı.

Panayotçuğun dul annesinin hiç parası yoktu. Zeytin zamanı gündeliğe gidiyor; kış, bahar ve yazları neredeyse kuru ekmek tüketiyorlardı. Buna karşın küçücük Panayot'un ince kollarında büyük bir güç vardı. Kısa bacaklarıyla zeytin küfelerini sırtladığı gibi tepelere koşuyordu. Birkaç demir bahşişi annesinin her zaman boş olan para çantasına sıkıştırıp teneke teknesine koşuyordu. Bir akşam bütün evlerde Noel yemekleri yenirken annesini çeşme başında ölü buldu Panayot. O artık herkesin başını okşadığı kimsesizlere karışmıştı. Cenaze gü-

nü kilisede Maria yanına gelip, "Kardeşim, Tanrı günahlarını affetsin annenin," demiş ve ona sahiden bir abla gibi şefkat göstermişti. Panayot en sevdiklerini kaybetmişti. Artık teneke teknesiyle oynayamayacak kadar büyümüş, annesini yitirmiş, Maria'yı da Yanni'nin ağabeyiyle el ele görmüştü.

Her gün Maşatlık Tepesi'ne çıkıp annesinin mezarını suluyor, süslüyor, sonra açık denizlere türküler söylüyordu. Kendini sıcak güneşin altında tepelere vurmuştu Panayot. Tam, "O artık delirdi," denilirken mermer ocaklarında arabacılık yapmaya başladı. Küçücük bedeniyle mermer arabasını yerden söküyor ve incecik kalasların üstünde hızlı kaya balıkları gibi süzülüyordu. Kısa zamanda kollarında, bacaklarında kendisinin de şaşırdığı kaslar fışkırmaya başladı. Ellerinde kanlı nasırlar oluştu. Elli araba yükten sonra kolları havaya uçacak gibi oluyor; gece mavna sintinelerinde kemik ağrılarından uyuyamıyordu. Ama sabahları arabanın başına yırtıcı bir kuş gibi dikiliyor, gözlerini ufka dikiyor, ellerini tükürükleyip arabanın arka ayaklarını yerden söküyor ve o gün kaç araba taşıdığını parası ödenirken anlıyordu. Herkes yüz sefer yapıyorsa Panayot üç yüz sefer yapıyordu. Her yükü yerden söktüğünde ince kalasları aşarken Klazak köyünden ip cambazının söylediği aklına geliyordu: "Yaptığın işi düşünmeyeceksin." Panayot, yüzlerce yılın arabacısı gibiydi. Günlerce, haftalarca, aylarca bütün vücudu mermer tozuna bulanmış beyaz dağ kurtları gibi salyalı hırıltılarla tonlarca mermeri ambarları yığarken tek bir şey düşünüyordu: Maria! Biriktirdiği paralarla 50 tonluk bir mavna yaptıracaktı kendine. Takımadaların en büyük teknesi onun olacaktı. Yekeyi bacaklarının arasına sıkıştırıp tek başına Poli'ye yük bırakacaktı. Başüstünde denizkızları gibi Maria oturacaktı. Boş tekneyle döneceklerdi Prostia'ya. Maria ve Panayot.

Önce küçük 25 tonluk bir çürük mavnaya ortak oldu. Mermeros'un bütün taze şaraplarını adadan adaya taşıdı. Sonra anasının hastalıktan bakamadığı ılıman yamaçlardaki üzümlerden şaraplar yetiştirdi. Uykusuz yıllar geçirdi. Küçük Panayot küçük bir herkül olmuştu. Poli'de, Ayvansaray'ın çekek yerlerinde birkaç belalıyı götlerinden kan gelene kadar marizlemiş, hem Poli'de hem yakın adalarda "Herkül" adını kazanmıştı. Zengin bir Rum çorbacıyı, Arnavut tefecilerden kurtarınca aldığı hediyelerle paralarını denkleştirdi. Vakit gelmişti.

Batı Karadeniz'de kuzey rüzgârlarına kapalı, çam kokusu dönenen bir çekek yerinde kestane ağaçlarından kesiliyordu teknesi. Vahe Varbet yapıyordu tekneyi. Vahe Varbet bütün Kuzey Ege'nin, Mermeros'un, Karadeniz'in emsalsiziydi. Çivileri çelik, tahtaları kızıldı. Dağ ormanlarından ağaçlar geliyordu Panayot için. Panayot çökmüştü Vahe Usta'nın önünde. Küçücük yüzünü dizine dayamıştı Vahe Varbet'in. "Varbet! Mayram hakkı için yakın küçük denizlerin benzersizini yap benim için," diye yalvarmıştı. Vahe Usta bu kederli ve sahiden ekmeğini taştan çıkaran gence hayatının en güzel teknesini yapmayı seçmişti. Panayot, seçilmişti onun için. Bir ekim sabahı suya verilecekti tekne. Yaz güneşini geç görmesini istiyordu Vahe Usta tahtaların. Nemli tahtaları sonbahar rutubetiyle şişirecekti. Teknenin adını kazıdı Vahe Varbet en son.

Karadeniz'in çiçekli dalgalarında kaybolurken teknesi arkasından bakakaldı Vahe Usta. Ve endişelendi tek tek çivilerini kaktığı teknesi için. Çünkü Panayot tek başına çıkmıştı denize. Hiç mürettebatı yoktu. "Tek başıma Poli'ye inerim," demişti Panayot. Ama Vahe Usta en az dört gemici yakıştırmıştı tekneye. Yirmi iki metre teknenin güvertesinde tek başına küçücük bir iskele babası

gibi kalmıştı Panayot. Vahe Varbet teknesini uğurlarken bomboş ve insansız gibi gördü onu ve kimseye anlatamayacağı derin bir kedere büründü. Günlerce engin denizlerin köpüklerine baktı.

Tekne, Poli Boğazı'na girdi.

Hava yıldız-poyraz geziniyordu... Panayot, Saraybumu içlerinde bağlı yelkenli yük teknelerine aborda oldu... Haliç'te sefer bekleyen yelkencilerden birini alacaktı yanına. Cibali'ye vardı sandalla. Çekek yerlerinde Mermeroslu Rumlar, Türkler, Yahudi balıkçılar sevimli Pano'yu kucaklayıp sofralarına çağırdılar... Öğleden sonra gözü yaşlı şarkılar, rakılar ve akşamına ille de Pera pavyonuyla biterdi hep Poli ziyaretleri.

Marmara'dan şarap getirmiş sirke kokulu gemicilerle sarmaş dolaş Pera'da naralandılar. Korkup kimseye soramadı Maria'yı Panayot. Hazzopoulos Pasajı'nın avlusunda çöktü bütün vücutlar bir duvar dibine. Hagis eski bir votka şişesinden son yudumu boğazına soktu, Pano'ya üzüntüyle sarıldı. Valaksolu zeytinci bir tüccar istemiş Maria'yı. Pistol, veresiymiş kızı. Maria nazlanıyormuş. Panayot bağırdı: "Vrrreeeee beni bekliyor..." Bir levanten avludaki sarhoşlara uzun uzadıya İtalyanca küfürler etti. Köpekler bile uykudaydı artık Poli'de.

Marmara'nın ortasında gıcır Maria, tam pupadan yelkeni basmış gidiyordu. Koca ekmekler, bulgar şarküterici Blagoy'un pastırmaları, salamları, Sırp etleri, zeytinyağı ve birer kadeh de duziko koymuşlardı yemeğe eşlik. Öğlen saatleri rüzgâr kuzeybatıya dirise etti. Yelkenleri apaza aldılar. Süratleri arttı. Böyle sürerse rüzgâr karakterini bozmadan gece gece Erenia Feneri'ni göreceklerdi. Hagis, duzikoya dadanıp bırakmadı. Bir bukali, iki bukali. Panayot ses etmiyordu. Çocukluk arkadaşını

bile bile almıştı yanına. Sızıp kalsa da bir kova suyla uyandırırdı nasılsa...

Panayot yekeyi iki bacak arasına sıkıştırmış neredeyse 6-8 knot arası bir seyirle gidiyordu.Akşam Dardones' in ufukları günü terk ederken yakın bulutlar güneye, uzak bulutlar kuyruklu pamuklar gibi çok yükseklerden kuzeye cephelendi. Panayot kıllandı. 1,5 metre pupa dalgaları yavaş yavaş pusup sinmeye başladı. Panayot, "Hava kalıyor," dedi içinden. Saatine varmadan su suspus oldu. Koca deniz tilkinin su içeceği hale geldi. Yelkenleri mayna etti. Ederken Hagis'e küferlerle bağırdı Pano, "Uyan ulan Palikari, tut şu yelkenin ucunu," dedi. Hagis güverte başomuzlukta koca bir manda ölüsü gibi sızakiydi. Tekne gacırtılarla olduğu yerde kaldı. Dünya durmuştu. Anadolu'dan bir Çin gongu gibi doğdu mehtap. Puslu kirli bir sarı benizle vuku buldu ayın doğuşu. Panayot uzun uzun mehtaba bakakaldı elinde rodalı halatlarla...

Prostia'da akşam çalgıcıları, asıl nefeslerini bir gün sonraki düğüne saklayıp tıngırım mıngırım aşk şarkıları çalıyor. Gelin kız, arkadaşlarıyla çeşme yanında uzak diyarların türkülerini okuyordu. Gelin kız mırın kırın ederek ağzının ucundan okuyordu türkülere karışan duaları. Bilmediği bir nedenle. Gerdek uzak! Valakso köyünden tüccar Odisseas kendine türkülerden uzak! Yaşlı beyaz göğüs kıllarına boğulacaktı. İnce bacaklar saracaktı bedenini bir gece sonra. Tam dolunayda verecekti cıvır vücudunu elâlemin adamına.

Kızın babası Gecekuşu Meyhanesi'nin kuytularında ağlıyordu gelin edeceği süt kokulu yavrusuna. "Vazgeçtim, geçeceğim" demine vurmuştu bir arkadaşının omzunda. Valaksolu, etrafını çevrelemiş kalabalığın ortasın-

da duzikoları alnına yerleştirip fondiplerle zeybekiko dönüyordu. Bir cengâver bulut homurdandı başlarının üstünde. Kuzeyden gelen kümülüsleri aforoz ederken Olimpos Dağları'nı ürkütecek denli bir gürültü koptu köyün üstünde. Şimşekler çaktı. Mitologia ayaklanıp öfkelendi yattığı yerden. Balıkçılar, "Lodos!" diye bağırdılar. "Müslüman kıblesi," dedi başka biri. Köyü tam karşılayan takımadaların arasından kaya gürültüleri gevezelenmeye başladı. Giderek uğultuya döndü dalga sesleri. Köy meydanında tüm sahile dizilmiş masaları koşarak toplamaya başladı düğün ahalisi. Dalgalar kıyı evlerine saldırmıştı, cam çerçeve demeden köpürdüler, köpürdüler...

Maria mavnası 8 metrelik dalgaların arasında kâğıttan kayıktı. Dalgalar tam kafadan geliyordu. Kıbleden gelen 11 bofor hava, dalgaları daha da cesaretlendirdi. Panayot ambar kapağını örterken ayakta duramıyordu. Hagis gelen her dalgada küpeştelerde panik içinde bağırıyordu: "Gazap buuu!.. Tanrı'nın gazabı!.." Panayot da bağırıyordu. Bağırtılar dalganın, rüzgârın içinde gurbetten geliyormuş gibi cılızdı. İki gemici de haykırıyordu. Yağmur, deniz, rüzgâr... Hayat haykırıyordu gökyüzünden... Zifirî karanlığın arasında mehtap yüzlerce kilometre hızla giden bulutları seyrediyor. Çaresiz gemicilere gözyaşı döküyor. Fırtına ressamı Ayvaz Ahbarig'e ilham gönderiyordu...

Panayot, dümeni, hızla çakan flaşların bir gösterip bir yok ettiği Paliokhori Yarımadası'na çevirip pusuladan kerteriz aldı. 150 derece baş veriyordu yarımada... Bu defa dev dalgalar sancak başomuzlukta patlıyordu. Dümeni toka edip mendil kadar bir flok basmaya başa koştu Panayot. Hagis, düştüğü yerden fırladı yardıma. Sağ yanından gelmekte olar koca dalga, transatlantik bir gemi gibiydi. Hagis dalgaları yutarken uçtu gitti karanlık

sulara. Panayot küpeşteye koştu Hagis'in beyaz gömleğini seçti. Can simidi kapıp bıraktı kendini sulara. Dalgaların arasında bağırıyordu: "Hagiiiiiiiisssss!"

Sabah, karşı takımadalardan unutkan doğdu. Deniz hafiften kuzey rüzgârlarıyla ürperiyordu. Dönmüştü hava. İğde ağaçları silkinip çakıltaşlarına mahsul bırakıyordu. Odun ateşi kokuyordu sokaklar. Şarap, kum ve tuz motorları birbirlerine aborda oldular, Maşatlık'tan, Marmara tarafına doğru dizilmişlerdi.

İnekler köy önünden sırılsıklam olmuş kumsallardan yürüyerek tepe otlaklarına gidiyordu. Kumsallar deniz kabukluları, rengârenk taşlarla doluydu. Kadınlar odun ateşlerini yakmış, çamaşır suları ısıtıyordu. Kasım lodosu geceye yapacağını yapmış, sonra da hiçbir şey olmamış gibi kuzeyleri karıştırmaya Poli'ye çıkmıştı...

Düğün alayı kız evinden çıkmış, buzukilerle kiliseye doğru yürüyordu. Maria en görülmedik güzelliğiyle ve yüzünde Meryem Ana kederiyle yürüyordu. Sokaklar kıpkırmızı yapraklarla doluydu. Martılar yükseklerden süzülüp denize vurmuş kabuklulara dalıyordu.

Deniz kıyısında teneke gemisini yüzdüren minik bir çocuk hayretle açık denize baktı. Dedesinin yanına vardı, "Dede ben böyle gemi istiyorum," dedi.

Tavşan Mano tütününü sarıp Gogoli şarabını şişeyle kafaya dikerken gördü mavnayı, düğün alayına doğru koşup bütün gücüyle bağırdı... "Panayot'un tekne mi bu? O fırtınadan nasıl çıktı?"

Bütün düğün alayı durdu. Hayatın sessizliği tüm köyün ağzını büzdü. Suretini dondurdu.

Köyün açıklarında Boğaz akıntısıyla Dardanos'a doğ-

ru ahşap bir mavna süzülüyordu. Direği kırılmış, yelkenleri suya sarkmış. Maria birden iskele başına koştu, ardından Panayot'un bütün arkadaşları da.

Mavnada kimse yoktu. Bomboştu. Gacırtılarla ufka gidiyordu.

Hayalet gemi olarak mehtaplı gecelerde köylülere gözükecek olan teknenin başomuzluğunda tahtaya kazınıp kırmızıyla boyanmış bir isim okunuyordu:

MARİA.

AZİZ HEKTOR

Bütün ada, makiler, zeytin, iğde ağaçları, koca çınarlar, üzüm bağları, bayır düzleri, inekler, öküzler, dağların vadisindeki güzel atlar, kediler, köpekler, iskele altlarında aterina balıkları, derin su yaratıkları, pavuryalar, kumların içine gövdelerini gömmüş çarpanbalıkları, pinalar, kaya kovuklarında lapinalar, bütün ihtiyarlar ölüme yakın, gençler takatsiz uyuyorlardı. "Cı cı cı cı" öten cırcırböcekleri melodi değiştirmiş, "za za za za" diye ötüyordu. Kumrular biteviye ve gözü yaşlı ve belki de kulak veren herkesin duyacağı bir bıkkınlık ve sıkkınlıkla ses çıkarıyordu. Öğlen saatleri köyde en baskın koku, zeytinyağı ve kalıp sabunuydu. Sokaklarda lap lap kurumuş inek tezekleri, kristal yeşili sineklere ev sahipliği yapıyordu. Öğle vakti. Kızarmış köy meydanından geçecek bir babayiğit bile yoktu sokaklarda. Herkes evine, evinin en kuytu köşesine sinmiş, büzülmüştü. Beynine güneş geçmiş haykırarak anıran abazan tepe eşekleri dudaklarını kuzeye çevirip koca dişlerini gösteriyordu mermer ocaklarına, uzak ufuklara...

Papazın evinden sadece, çok uzaklardan geçen şarap gemisinin sesleri duyuluyordu. Eski Alman makinesi, pruvadan gelen orta kuvvette keşişlemeye karşı koca tekneyi milim milim itebiliyordu. Makine sesi bazen kuvvetlenerek pencereleri zangırdatıyor, bazen çoook uzak-

lara savrulup karşı takımadaların zeytinliklerinde kayboluyordu. Doğanın bütün topraktan göverenleri estepeta duruyordu. Kıpırtısız. Sadece cırcırböcekleri ellerini ovuşturuyor cıca cıca...

Papaz Hektor Kavalis kederliydi. Issız tepelere vurup, adanın arka yakasına geçip kendini güney rüzgârla rına vermek istiyordu. Orada üzerindeki bütün giysileri sıyırıp çırılçıplak suya girmek ve takımadalara kadar yüzmek. Ege'nin sert poyrazında köpüklü dalgaların arasında kaybolmak belki de. Papaz, kendisini eşsiz laciverdin içinde çaresiz bir çırpıntı olarak hayal etti ve bir süre kendini izledi tepelerden. Sonra gözü dolup hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Dizlerinin üzerine çöküp başını zeytin kuyusuna dayamış, sarsıla sarsıla ağlıyordu.

Köyün hayaletleri şaşkın ve merakla eve yaklaştı. Papaz Hektor neden ağlıyordu?

Hektor, yakında köyü terk etmek zorunda kalacak ahalisine, Maşatlık'ta gömülmüş bütün soyuna, zeytin ağaçlarına, günün doğumuna, mehtabın süzgün hayaline, denizin puluna ağlıyordu.

Başka diyarlara, Grek ellerine göçüp orada yeni dualara, yeni hayatlara başlayacak mecali bulamadığına ağlıyordu.

Akşam, gökkuşağı gibi renkler bıraktı köyün önünden karşı takımadalara kadar suyun üstünde. Kederli köylüler, köyün açıklarına sandallarla çıktılar. Kimi izmarite yemli, kimi istavrite çapari sallıyordu. Suskun ve biteviye suya dalıp çıkıyordu yüzlerce el. Çapari sallayan kolların dansı güneş batıncaya kadar sürdü.

Çalamanyoz Kayalığı'nın üstüne oturmuş en eski Rum, Dimitri Ovalı elini şakağına koymuş Rumca gazeller okuyordu:

Beni almayın buradan dalgalar.
Gömülüp kalayım en derinine köyümün.
Midye olayım iskele bacaklarına.
Pina olayım burnum kuma gömülü.
Beni almayın buradan Allah'lar.

Bütün balığa çıkmış Rumlar, mevki değiştiren ayıbalıkları, pavuryalar, karavidalar, deniz kabukluları ve birazdan oltalara takılacak kederli balıklar ağlıyordu Dimitri Baba'nın gazelinden.

"Akhhh! Akhhh! Amman amman!"

Papaz Hektor, kendini dağlara vurdu. Keltepe'ye doğru dualarla yürümeye başladı. Tepede ilahlar karşıladı onu. Ellerinden şefkatle tuttular, en zarif okşamaları verdiler siyah-beyaz saçlarına ve sakallarına. Yaşlı Müslüman kadınları çağırıp yüzüne dualar üflettiler. Vadiye doğru yol gösterdiler Papaz Hektor'a. Adanın tepesinde deniz gözüyle görülmedik yemyeşil vadiler vardı. Güzel atlar diyarıydı orası. Kanatlı atlar olduğu söylenirdi. Akarsularda çılgın orospuların kendilerini yuğduğu periler diyarı olarak anlatırlardı eski Rumlar oraları. Oralara gönderdiler ilahlar Papaz Hektor'u.

Ardından köyü terk edip Grek ellerine varan Rumlar, söylenceler düzdü Papaz Hektor için. Söylentilerin en güçlüsü gece yarısı Papaz'ın boynuna ağır bir taş bağlayıp Milos Burnu'nun açıklarında sandaldan kendini karanlık sulara bıraktığı şeklinde anlatılırdı.

Bazı geceler mehtap çeyrek doğumunu verirken Prostia'ya, vahşi bir gece kuşuyla birlikte köyün açıklarında alargada dururmuş Papaz Hektor. Sadece Maşatlık hayaletlerini kayalara çıkaracak kadar gizemli bir sesle ağlar, ağlar ve gece kuşunun kıçüstünde kanat çırpmasıyla karanlık sular diyarlarına dalarmış.

Onun Müslümanlar tarafından vadilerde sanrısına

rastlandığı, hatta bazen üç başlı yılan olarak evliyalarla konuştuğu görülmüştür.

Kırk yıl önceki büyük depremdeyse gündüz vakti köyün Keltepesi'nden aşağıya nektarlar döküp ağzından alevler çıkararak belirmesine yedisinden yetmişine tüm köylüler tanık olmuştu.

ERGENLİK TAKSİMİ!

Lefteri hapisten çıktı. Kış günü. Bindi vapura doğru Boğaz köyüne.

Kimseye haber vermeden çıktı içeriden. Yıkıntılar birikmiş insanlardan üstüne. Sokak aralarında, deniz kıyılarında, koruluklarda kancıklar görmüş, kansızlar görmüş, geçirmiş. Pandik pandik üstüne gelmiş, kendilerine asırlık ahlaklar yüklediği beton vücutlu herkül yürekli arkadaşlarından.

Yorgundu Lefteri.

Hapishane gözaltına çimentolu torbalar, avurtlarına çekiçli yontular vermiş. Yüzü bozulup şekillenmiş ama gözünün feri, içinin ateşi akıntıya karşı durmuştu...

Eski depremlerden geliyor Lefteri. Göçük altından sağ salim çıkmış. Sırtı kamburlaşmış. Dört yıl sabah akşam zincirleme esrar bağlamış. Yutkunamıyordu.

İcadiye Caddesi'ne girerken külhanların ellerini öptü, Avram'dan makas aldı. Veletler önünü kesip paçasını tuttular. Atkestanesi ağaçları salkım saçak hoş geldin çekti. Çocuk masalları ürktü gelişinden külhanın. Çan kuleleri sallandı. Minareler aleykümesselam. Aterina balıkları çiftetelli turkiko oynamaya başladı. Balıkçıların dörtlü iğneleri boş çıktı. Koço Meyhanesi'nde kalamata zeytinleri sıçradı. Rakılar gerdan kırdı. Rum delikanlılar bıyık

büktü, Ermeni ustalar, "Ahbarig, hoş geldin," buyurdu.

Amigo şarap uzattı şişeden. Vurdular mala afyonla karışık.

Amigo çok özlemişti Lefteri'yi... Uzun ve durgun cümleler kurdular dudaklarını uzata uzata...

Melina Ratsis tam Kör Bakkal'ın karşısında sağır manavın üstündeki cumbada nenesiyle oturmaktadır bu sırada.

Nene tentene danteller. Kömür sobası çöküntü yaparken dibe Melina sıcak kalçalarını kıvıra kıvıra üç bodur odun salladı sobaya. Oda çıtır çıtır odun. Tik tak tik tak! Saat sesi. Gri oda.

Nenenin ensesinden eflatun ışıklar girmiş Melina'nın bacak arasını yalıyor sessizce, sinsice, nefes nefese. Islak.

Melina dirseğini dayadı cumba penceresine. Köşede Lefteri, Amigo'yla şişe düzmekte. "Gelmiş!" diye küçük bir çığlık attı. Nenesi yerinden sıçradı. "Orospu," dedi somurtup Rumca.

Lefteri'nin kılları tavuk götüne döndü. İçi çekildi. Kasıkları kaynadı. Kafayı kaldırıp cumbaya baktı. Kirpiklerine baktı, kaşlarına, dudaklarına Melina'nın. Göz göze gelmeye korktular bir süre. Delikanlılık edip bakamadı Lefteri. Melina deldi içinin korkusunu, dikti gözünü Lefteri'ye.

Ters dönmüş köpekler gibi kilitlendiler. Aradan hiç bir canlı yaratık geçemedi. Polenler minik alev parçaları halinde parkelere düştü. Yollar şirazeden çıktı.

"Öf ulaaaaaan!" diye bağırdı Lefteri başını göklere verip. "Yandım ulaaaaaan!" diye bağırdı. Melina'nın yüreği hopladı. Gözlerine yaş oturdu, kalçaları fıkırdadı. Memelerinin ucu sertleşti. Dudaklarını yaladı. Odasına geçip yatağa gömüldü.

Elini bacak arasına soktu.

Lefteri ağır ağır yürüyüp çarşıyı geçerken kediler köpekler, ağaçlar böcekler, külhanlar, haytalar, veletler, yedi millet sustu. Ayağa kalktı köy yaşayanları.

Evine girdi Lefteri.

Kaynayan kasıklarına soktu elini.

Melina'nın vücudu sindi üstüne.

Melina eliyle bacak arasını açtı Lefteri için.

Bağıra bağıra, inleye inleye.

Geceye çıktı Lefteri.

Koço Meyhanesi ağzına kadar dolu. Manav Horolumbos, karısı Aliki, kızı Melina Ratsis'le beraber oturmakta. Faça bir masada duziko devirmekte bukali bukali. Melina'nın kan bağsız kuzeni Aris, Baba Horolumbos tarafından tam karşısına oturtulmuş. Göbeğini sağa yaymış, börkeneğe taramalar gönderip şaraplar dökmekte. Arada Melina'ya mesnetsiz kesikler göndermekte.

Melina üstüne Lefteri sinmiş üzüm üzüm durmakta. Horolumbos yavaşça Melina'ya eğilip, "Vre, Aris'e alaka göstersene kızım," dedi.

Melina omuzlarını yukarıya itince Rumcaya geçip kalabalık bir küfür salladı Horolumbos, "Evleneceğin adam o. O kadar!" dedi. Melina kafasını kaldırdı babasına. Boynunu büküp sağa devirirken gözü doldu, gönlü kırıldı.

Köylüler sofrasında kulağı kesik melankolik köylüler rakı pişirmekteler suskun suskun.

Buzukiciler Lesbos, Khios, Simi türküleri çalmaktalar.

Berber Dimitri boyalı parmak uçlarını şıkırdatıp gözü yaşlı çiftetelliler döndürüyor ağır ağır.

Dışarıda lodos, Marmara'dan gelip Karadeniz'e yorgun sersem suları itiyor, dip balıkları yüze çıkmış, çerçöp karıştırıyorlardı.

Suların üstü kabardı, yapraklar hışır hışır Rumeli türkülerine geçti. Bulutlar güneyden gelenlere kafa tuttu. Kuzeyli bulutlardan en babası, sarımtırak olanı, bir kafa vurdu lodosun bulutuna, şimşekler çaktı. Gökyüzü ağlamaya başladı bu amansız kavgaya. Yağmur yağıyor seller akıyor, oldu birden şehrin üstü. Civelek kuşlar kanat ıslattı, karabataklar dubaların üstüne tüneyip Tanrı'ya şükranlarını sundu.

Lefteri, Koço Meyhanesi'ne girdiğinde donuna kadar ıslanmıştı.

Melina, Lefteri'nin girdiğini gördüğünde eğilerek istavroz çıkarttı babasına çaktırmadan. Kadehler kendiliğinden kalktı, havada şöyle bir göğüs vurup birbirlerine gırtlaklara süzüldüler üzüm üzüm.

Lefteri afili bir jestle göğsüne vurdu sağ elini, "Eyvallah ustalar, muhabbetiniz daim olsun," deyip çöktü köylüler sofrasına. Hoppala faça façaya geldiler önce Melina'yla, sonra Horolumbos'la. Baba bir kıza, bir Lefteri'ye baktı. Kadehi ağzına sokup kallavi bir yudum vurdu.

"Aris, mağaza nasıl gidiyor?" dedi.

Çarşı-pazar anlatmaya başladı baharat kokulu ticaret hayatını Aris...

Sultanhamam muhabbeti sırasında sirtakiye geçti buzukiler.

Rumlar birer-ikişer dökülmeye saçılmaya başladılar meyhanenin pistine. Melina'yı kolundan tutup Aris'le birlikte piste çekti Horolumbos.

Melina miskin miskin kollarını açtı. Sirtakiye bağlandılar.

Müzik çiftetelliye inene kadar tepinip hopladı Rumlar. Lefteri masanın üstüne kapatmış dünyasını. Kara kara yer diplerine baktı. Bir ufağı boğup ikincisine sek geçti.

Aris kıvrak kıç hareketleriyle göbeğini tutup Melina'yı karşısına aldı.

Melina zorla salındı pistte, içinden geçeni oyuna dökecek, kalçalarını Lefteri için devirecekti.

Aris, kadehi kafasına koyup diz çöktü. Kollarını bir sağa, bir sola döndüre döndüre Melina'yı koynuna alacağı akşama ayetler çekti.

Meyhane sustu. Melina dudaklarını büze büze, belini kıra kıra Lefteri'ye verdi vücudunu.

Lefteri koca akşamda kafasını ilk kez kaldırdı. Melina'ya baktı. Aris'in ıslanmış kellesine baktı.

Yerinden kalktı. Ağır adımlarla piste geldi.

Meyhane büzüldü. Horolumbos'un dudaklarından rakılar döküldü. Çenesi seğirtti.

Anne Aliki ellerini kavuşturup masaya eğdi başını. Lefteri kemerini oturtup sol omzunu ileriye verdi. Kaslarını gevşetip kollarını kaldırdı. Topuğunda dönerek zeybekikoya vücut verdi. Horolumbos'un rakısını aldı. Başında çevirip rüzgârladı. Bir dikişte dibine vurdu. Aris yan yan pavurya gibi masaya tünedi. Gözlerine kan oturdu.

Melina ve Lefteri birbirlerinin etrafında yüreklerini tavaf ettiler. Ayağa kalktı meyhane. Buzuki çalanların elleri titremeye başladı.

Tahta sandalyeler gıcırdadı. Masalar, "Yasu vre Lefteri mu!" diye keyiflendi.

Başlarını kaldırdı oynayanlar. Birbirlerine baktılar. Göz göze. Minik bir gökkuşağı tepelerin ardından kanatlı atlarla meyhaneye girdi. Kuruldu Melina'yla Lefteri'nin başına, harelendi bakışlar, sarardı yüzler. Gülümseyip daldılar içlerine birbirlerinin. Şimşekler çaktı şehrin üstünde.

Cereyanlar gitti Koço Meyhanesi'nde. İlan-ı aşka karanlıkta tanık oldu tüm köy.

İlahiler başladı yüksek manastırlarda.

Takımadalarda sular çekildi. Bütün Marmara, Ege,

hatta Akdeniz'in bütün dipte yaşayanları, "Vuslat yakın," dediler.

BATI ANADOLU YÜKSEK SESLE BAĞIRDI:

"VUSLAAAAAAT YAKIIIIN!"

Gemiciler sahile inip beklemeye koyuldu. Bütün melankolik kediler deniz kıyılarına bağdaş kurup oturdular ellerinde tespih, istavroz, buhurdanlık.

Ya sabır ya selamet...

Meyhane kapanıp insanlar yataklarına çekilirken sokak duvarlarına tek bir slogan yazıldı: "Vuslat yakın!"

Lefteri, geceye imzasını atmıştı. "Melina benden başkasına yâr olamaz," demiş, hançerini pistin göbeğine çakmıştı.

Eflatun mevsimi yakında karlar altında kalacak.

Lefteri naralanarak Çit Palas'a attı kendini. Çit Palas'ta (evsizler, külhanlar, paparozcular geceleri Arnavut'un bahçesinde çimlere uzanıp yıldızlara çıkar, eğreti çitlerle çevrilmiş bahçeye Çit Palas derlerdi) Kangallar bulutları yırtıyor. Aradan şimşekler çakılıyor ağır kafalara.

Lefteri yattığı yerden semalara dalıp, "Melinaa," diye mırıldanırken orospu rüzgâr, bacaklarını sonuna kadar açarak Lefteri'ye verdi. Bu çimenlerin üstünde. Bu Çit Palas'ta. Kıkır kıkır güldü çocuğa. Kafası ağırdı Lefteri'nin.

Melina'yı babası Horolumbos dövüyordu gece. Köy inliyordu. Çığlıklar. Köy yıkılıyordu.

Melina ellerini apışarasına sokmuş. Büzülmüş. Kıçını vermiş babasının ağır kemerine, Türkçe inliyordu: "Vurma baba. Öldüm."

Lefteri, Melina'nın evinin kapısına inmiş, gömleğinin düğmelerini yırtmış, göğsünü göklere vermiş, çığlığını bastırarak bağırıyordu:

"Vurma canıma orospu çocuğuuuuuuu! Aç kapıyı, amına koyacağım senin ulaaaaan!"

Melina duymasın diye babası sevdiğinin küfürlerini, çığlık çığlık bağırıyordu.

Mezarlık köpekleri ağladı.

Cinler periler saçak altlarına kaçıştı.

Görünmez yaratıkların dudakları uçukladı.

Köy çığlık çığlıktı.

Horolumbos'un kaçakçı yeğenleri ve büyük oğlu Kirpi Sinon, Eflatun Vasili'nin kardeşi Foti burunlarında beyazlık, kafalarında yüksek doz gece kesimine iştahlanmış aşağı mahalleden geliyorlardı.

Evin önünden koparttılar Lefteri'yi. Sessiz sedasız jiletlerle paraladılar vücudunu... Korunun harabelerine devirdiler külhan vücudu. Topuklarla ezdiler şakak kemiklerini, parmaklar soktular burun deliklerine, taşağını büzüp bağırttılar, Ortaçağ'ın ağır tezgâhlarından geçirdiler Lefteri'yi. Devirip danayı toprak altı uykularına bıraktılar. İki gün iki gece uykusunda rüzgârları düzdü, sorakanlarla boğuştu, açık denizlerden takımadalardan kırılarak gelen dev dalgalarla boğuştu.

Yüksek manastırların rahibeleri ağıt yaktı külhana.

Rüyasında kalçalarını öptü, göğüslerini öptü, gözyaşlarını öptü, içini temizledi, ruhunu sevdi Melinası'nın Lefteri.

Melina bir sabah kadınlar hamamında bilekleri kesilmiş bulundu. 17 kişinin kesiminden çıkacak kan gölü vardı hamamın mermerlerinde, sisler içinde... Sessizce gömdüler Melina'yı...

Yer dibinde yaşayanların, pes kısık ve ciğerlerden gelen seslerden yeryüzünde cam üzerinden yapılmış ne var ne yoksa şıngırdayarak sallanıyordu. Rezonans bütün canlıları sokaklara atıyor, kümes hayvanları, atlar, köpekler daha önce duyulmadık çığlıklar atıyorlardı kısık sesle.

Lefteri üç gün toprak altında kalmıştı... Sırtında kırbaç izleri. Sırtı paramparça. Karnını deşip kemiğe saplanmış lakerda bıçağı.

Başı gökyüzüne bükülmüş gözlerini dağlamışlar.

Karlar yağıyor, Allah'ın çiçekleri yağıyor gözlerine, yaralarına, böğrüne, serinliyor, serinliyor. Arkasında tüm köyün kadınlar korosu ağıtlar yaka yaka Rum Mezarlığı'na çıkıyorlar. Kargalar mezar kazıyor. Kozalaklar, çam dalları, şapellerin üzüm kabartmaları, istavrozlar, kırmızı soğanlar, rakılar taşıyor martılar. Bir bir düzenek içinde yerleştiriyorlar kırlangıçlar mezarın içine. Sevdalanmış midyeler, denizanaları, istavrit balıkları sıçraya sıçraya mezara koşuyor. Cenaze namazını kıldırmaya mahalle kedileri onlu gruplar halinde geliyorlar ellerinde Tevrat. Kuran. İncil. Zebur.

Köpekler burunlarını toprağa vermiş, en pes seslerden ağlıyor. Denizkızları bir bir gırtlaklarını kesip kayalara vuruyor diri bedenlerini.

"Ave Maria" söylüyor koro.

"Allahümme salli âlâ seyyidina Muhammed," diye bağırıyor kurbanlık koyunlar.

Karlar örtüyor eflatun şallarını köyün üstüne.

Lefteri'yi çarmıha gerdiler.

Ve o hiçbir şey demedi.

Rakılar, esrarlar ağladı.

"Ölüm Allah'ın emri ayrılık olmasa," dedi kedi imam.

Helal ettiler haklarını.

Lefteri gömüldü.

Sevgilisi Melina Ratsis'in yanına.

Sarıldılar.

Bıçağı söktü aldı karnından Melina. Bir bir yaralarını sevdi okşadı. Gözlerini öptü.

Saçlarını koparıp bedenine sürdü. Mezarın diplerine çekti Lefteri'yi. Çekildikçe su geldi çekildikçe deniz, in-

dikçe tuz geldi burnuna. Balıklar öptü gözlerini. "Derin nefes al sevgilim," dedi Melina. Son nefesini aldı Lefteri.

Daldılar derinlere derinlere. Denizkızı Melina sevdasına kavuştu. Denizin bittiği yerlere gittiler, Karya mezarlarına, yüksek manastırlara...

Onlar çağırmadı bu olup biteni.

Bu felaket klavyeleri. Bu yarılmış kar tepelerinden fırlamış ten kokusu.

Oluk oluk.

Onlar bağırmadı.

(Sabahlara kadar bağıramadılar gözyüzünün bir yerlerinde bitmiş yürüyen merdivenden.)

Teker teker inmek merdivenlerden. Gerisingeriye yeryüzüne doğru on binlerce basamak inmek. İnmek. Korkuyorlar ve bağıramıyorlardı. Bağıramıyorlardı.

Yürüyen merdiven, tam onlar yükselirken istediklerine, birden durdu gökyüzünde. Birden durdu. Merdiven.

Davetsiz geldiler.

Takımadalardan geldiler. Yüksek manastırlardan.

Kartal yuvalarından, volkanik dağlardan. Gri oldu pastırma yazları. Sonra karardı telleri, akort görmemiş Hıristiyan çalgılarının.

Dudaklarını kenetlediler birbirlerine. Kıpırdamadan durdular sabah horozları ötene kadar. Sırtlarından hançer yemiş gibi. İç çeke çeke ağladılar...

Öyle durdular. Öpüşerek.

Onlar çağırmadı çaresizliği. Bile bile gözlerini kör etmediler.

Yürüyen merdivenlerden aşağı.

Davetsiz geldiler. Takımadalardan, yüksek manastırlardan.

Çok eski zamanlardan geldiler. Takımadalardan. Yüksek manastırlardan...

Boşuna gözlerini kör etmediler.

Yaprak kokulu torik lakerdaları bastılar yaralarına.

Kocaman öpüştüler. Çok etli. Uzun zamanlardan, uzak mekânlardan kalakalmış, duraduran bir yürekler öpüşmesi. Bu koku. Bu ten. Bu çok eski. Bu çok hisli. Yaylı sazlar. Fırtınalar. Denizler azmış köpük köpük. Siyah ejderhaların gökyüzüne uzanan boynu. Ateşler tayfunu. Dilin buluşması. Kafa dilinin. Ruh dilinin. Çok etli kapanamayan dudaklar. Uzun zamandan beri unutmuşlar içlerinin bedenini. Sıvı.

Başka zamanların sıvaları bu duvar.

Takımadaların, yüksek manastırların.

Bütün melankolik kediler deniz kıyılarına bağdaş kurup oturdular ellerinde tespih, istavroz, buhurdanlık.

Ya sabır ya selamet...

Koro yüksek sesle bağırdı: Eflatun mevsimi yakında karlar altında kalacak.

ADIOS!

Müsü Cassavetes, akşamüzerleri Eduardo Sannaza ro'yla cin-tonik içip her gün yeni bir pipo doldurmayı çok seviyordu. 92 yaşındaydı Müsü. Ve üşenmeden Jardin Sineması'nın yanındaki evinden ağır adımlarla Üçfıstık Tepesi'ne çıkıyordu. Havalar kıyamet kopartmadıkça yağmur kar demeden bu yolculuğu yapıyordu her akşam. İlkçağ felsefesi üzerine konuşmak, oradan dünya savaşlarına kadar gelmek... Hispanik şiirler, Gal hikâye leri, haikular, barok müzik... Ağız kurutan, bedenine heyecanlar veren sohbetlerdi bunlar. Aynı hazzı Sinyore Eduardo da duyuyordu. Müsü Cassavetes'le sözcükleri birbirlerine bağlanıyor, Sinyora Donatella ve oğlu Arrigo, bu vanilya aromalı tütünlü alkollü kelimeler gökyüzüne karışırken Meryem'le İsa huzurunda dinliyorlardı konuşulanları kucak kucağa. Her akşam karanlık çökene, köy esrarengiz haline bürünene kadar üç kadeh cintonik, iki dolum pipo, çam odunu tütsülü tütünü bitirir ve bostan korkuluğu heybetiyle dört yüz yıllık bir kalın derili hayvan yavaşlığında evinin avlusuna varırdı Müsü Cassavetes. O sohbahar artık bacaklarının kendini çekemeyeceğini ve bir dahaki bahar mevsimini göremeyeceğini biliyordu. Sannazaro Köşkü'nden her ayrılışında bir akşam sonrasında görüşemeyecek gibi veda etmeye başlamıştı

Sannazarolara, Müsü. İki gece önce görülmedik bir yağmur bütün köyü bataklığa çevirmişti ama buna rağmen Müsü köşke varmıştı. Gündüz Eflatun Vasili toprağa verilmişti. Hemen çabucak derdest edilip defnedilmişti mevta. Bir günahkârdı Eflatun.

Katillerin sevilmediği bir dünyada köyün belalılarına, canilerine gönülden bir bağlılık ve saygı duyuyordu Cassavetes. Onların masum insanlardan bir farkı olmadığını düşünüyordu. Aralarındaki fark, korku ve cesaret üzerineydi. "Caniler cesur, korkaklar masumdur," diyecek herhangi biriyle konuşmaya açık bir adamdı Müsü.

Eflatun öldürülmüştü ve çabucak anlaşılmıştı cinayete kurban gittiği. Karakoldaki polisler teşhis etmişlerdi. "Gırtlağı kesilip suya atılmış," yazıldı sarı kâğıtlara...

Köyde bir katilin elini kolunu sallayarak dolaştığı ve karanlık sokaklardan aniden insanların önüne çıkacağı haberi duvardan duvara çarparak köyün korkaklarına yayıldı. Cinayet söylenceleri Müsü'yü de tedirgin etmişti. Durup durup arkasına bakacak kadar ürküyordu. Hatta birinin kendini öldüreceğinden korkuyordu o akşam Müsü. Hislerinden korkuyordu en çok Müsü... Bir yeraltı hayvanı kadar önsezileri vardı. Havanın kokusuna burnunu iri ve uzun köpekler gibi uzatır. Esen yelden, gökyüzünden, lodosun neminden, karayelin serinliğinden gelecek günlerin, hatta yakın zamanların fetvasını verirdi. Arap yellerinden, uzak iklimlerin tütün verimini, Balkan rüzgârlarından Anadolu şaraplarının kalitesini hesaplardı. O, ölümün, dirimin, lezzetin, hastalığın ve hayata dair tüm insani ve –saklasa da– ruhani tasavvurların adamıydı.

Hasılı hissi kablel vuku adamıydı Mösyö Raul Jimenez Cassavetes. Koca başı hafifçe sallanıyordu yokuştan aşağı inerken. Uzun dişleri arasından kuş gagası geçecek kadar yaşlanmıştı. Kolları neredeyse dizlerine değiyor ve

sırtını dikleştirecek mecali bulamıyordu artık kendinde.

Melodika ve akordeonla bir sessiz melodi çalıyordu Rus ikiz kardeşler, Fıstıkağacı'ndan aşağı Hamam Yokuşu'ndaki ahşap evlerinde. Uzuun akorlar ve sesler basıyorlardı. Suskunluk ve büyük ruh ağırlığı. İnsanı kederden nefessiz bırakan eski Rus tangoları...

Bu sesleri duyduğunda yere çöktü Müsü. Köyün tepesinden bir yerde bu müziği dinlemek daha iyi geldi ona. İkizler çok kederli çalıyorlardı. Eski Rus kentleri görmeye başladı düşünde Müsü.

Başka bir yüzyılda kahverengi kulelerdi bu gördükleri. Kulelerden uzun elbiseli, beyaz başörtülü, kırmızı önlüklü kadınlar kendilerini atıyorlardı boşluğa.

Çok yavaş düşüyorlardı aşağılara.

Küçük çocuklar ve anneleri kendilerini atıyordu boşluklara.

Sankt Petersburg'un büyük şatolarının kulelerinden kendilerini atıyordu kadınlar ve ardından küçük çocuklar.

Yüzlerce ve binlerce defa aynı insanlar kendilerini atıyorlardı boşluğa ve tekrar duyuyordu akordeonla melodikanın ezgisini tam beyninin içinde büzülmüş bir koskaca dünyadan Müsü.

Kahverengi ve tütün kokuyordu burun delikleri.

Bir sokak köpeği gibi ölümü hissetti Müsü.

Bu şimdi yersiz ve zamansızdı çünkü yatağında duymak isterdi ölümün ayak seslerini Müsü.

Birden kendisinin göremediği kara gövdeli büyük ağaçlardan birinden bir sapan gerildi. Bir karga başı kadar büyük taş yerleştirdi kuru, uzun, güçlü eller sapanın lastiğine. Sinagoğa kadar yürümek istedi sadece ve yerinden doğrulmaya kalktı. Uğursuz tarlakuşu gözüne benzer bir surat, derin bir nefes alıp lastiği gerdi dallar arasından. Akordeon sesleri ve büyük sessizlik köyün üstündeydi. Taş bütün yolculuğunu pişmanlık üzerine yaptı

ve Müsü'nün sağ şakağına çakıldı. Müsü'nün başı bir bezbebek gibi toprağa çarptı. Kan yoktu. Sadece boşluğa bakan gözler ve şakakta mor, alaca bir karanlık.

"Sinagoğa kadar yürüyebilsem," diye düşündü tekrar Müsü. Şakağında ağrı yoktu ve doğruldu göklere doğru. Caddeye varıp dört yüz yıllık bulvardan aşağı yürürken bütün İsrailoğulları cumbalardan, açık pencerelerden bir ileri bir geri sallanmaya başlamışlardı. İhtiyarlar sallanan sandalyelerinden, diğer kıçı üzerine oturup ayaklarını yere basanlar bellerinden dizlerine kadar sallanıyor ve dualar okuyorlardı. Bütün köyde üç evden birinde, üç erkekten biri, iki kadından ikisi hızla sallanarak öne arkaya, öne arkaya biteviye dua okuyorlardı. Diğer dinlerin insanları bu kendini kaybetmiş, cadde kenarında çınar ağaçlarının ardında dua okuyan insanlardan ürküyorlardı. Mırıldanarak dua okuyan bu insanlardan. Mırıltı büyüyor, büyüyordu. Bütün Judeo-Espanyollar burunlarından okudukları dualarla Mösyö Cassevetes'e en görkemli cenaze merasimini sunuyordu. Bütün dinler bayraklarını indirdi ve yedi rekât ara verildi dualara, secdelere. Bobi koşarak taaa aşağı mahallerden Müsü'nün yanına gelmiş ve onu seyrede seyrede yürümeye başlamıştı. Vakarlı bir yürüyüş çakıyordu Bobi. Çünkü Müsü'nün yanında yürüyen tüm melekleri, onun yakınına varıp zehirli iğnelerini vücuduna saplayacak yer altı yaratıklarını, arka saflarda yürüyen ölüm çalgıcılarını görüyordu Bobi. Cassavetes'in hasarsız bir şekilde pembe dualarla ve yumuşacık düşerek yatağında öleceğini biliyordu. Ve sonra Müsü'nün beyaz, uzun, uçuşan çarşaflara sarınmış koşarak dışarıya, köyün anacaddesine fırlayacağını, yavaş, çoook yavaş çekimlerle İlkçağ'ın insanlarının arasından, bembeyaz pembe yanaklı, şarap ve tütün kokularıyla alnına yücelerden damlayan gülsuyu koku-

suyla çoook yavaş koşarak ve alnına düşen koca damlaları seyrederek alabildiğine güneşli ve zeytinyağı kokulu uzun bir atlayışla ölüm yelkenlisine bineceğini biliyordu Bobi.

"Höh Babalar! Hassiktirin," diye inledi âlemlerin külhanları yıkık yalıda aynı manzarayı görerek. Merakla fırladılar yerlerinden, Amigo, Sik Vartan, Çilingir Arif, Mao...

İskeleye doğru yanaşan bembeyaz yelkenlerini açmış mor renkli tekneyi izlemeye koyuldular. Tekne otuz iki metre yüz boyunda, onlarca kürekçinin çektiği masif ağaçlardan derlenmiş muazzam bir Kuzey yapısıydı ve kıç omuzlukta taht kurmuş ecinniler, Ortaçağ'ın en duyulmadık requiem'lerini okuyorlardı.

Külhanlar birbirlerini dürtüp çekidüzen verdi kendilerine ve götün götün incir gölgeliklerine çekildiler. Bu kafa onları aşıyordu.

Bobi huzurla Cassavetes'i izliyordu. Külhanların tarihe, "İki yüz kişilik kanoydu ve yüzlerce kürekçi vardı," diye nakledecekleri manzara o kadar görkemli değildi. Mor tekne, yelkenlerini indirerek yanaştı limana. Müsü geriye dönüp son kez baktı köyüne. Koca ellerini kaldırdı. Uzun ve suskun bir gülümseme bıraktı köyün fotoğrafi arşivine.

Fedya'nın aryaları başlıyordu Üçfıstık Tepesi'nde. Mehtap tepelerden gözükmüştü Müsü Cassavetes yelkenliye binerken.

Ellerinden tutup yumuşacık pembe yastıklara oturttular Müsü'yü. Vanilyalı tütününü eline sıkıştırdılar. Pipoya baktı Müsü, Saint Claude ustalarının elinden çıkan ilk pipolardan biriydi elindeki. Her şeyi hissediyordu Müsü. Eline tutuşturulmuş Pinar del Rio konyağını ve bütün yeryüzü purolarının kocaman yapraklarını. Koku da alabiliyordu. "Ve ölüm meğer alacakaranlıkta gelecekmiş," dedi Müsü.

Demek artık korkulacak bir şey yoktu. Demek ölüm Yahudileri de kayırabiliyordu ve inancı o yüzdendi belki de Tanrı'ya. Mor gemi beyaz yelkenlerini şişirdi. Kuzey batı rüzgârını tam pupasından alarak açık denizlere doğru kaydı, takımadalara doğru, cennetin diyarlarına doğru süzüldü ve yok oldu ufuklarda.

İki gün sonra bütün Fener, Balat, Galata seçkini gökler insanı, toplandılar şehrin en ünlü ve mübarek sinagoğunda. Duaları okundu. Hamam Sokağı'nın başında dutların altında Gözlüklü Firuz Bey'in evinin önünde dualarla uğurlandı Yahudi Maşatlığına Müsü. Ahmet Bey'in eşi Rum kırması Rana Hanım, fatihalar okuyordu Yahudi cenazesine.

Güle güle Mösyö Raul Jimenez Cassavetes. Hayat ne matrak değil mi?

Tam köye karşıdan gelir bu hava. Notia! Bu yıl ikinci. Tam Kasım 17. Bütün gece kustu köyün üstüne deniz. Denizden başka hiçbir şey böyle insanları arka odalara kıstırmaz bu köyde. Çok sevdiklerinden korkarlar. Büyük fırtınalarda seslerini çıkarıp lanet etmezler. Tekneler batsa da. Onların denizle tuzla bedenleri birdir. Çoğunun vücudu deniz hayvanları gibi kavidir. Yazları kararıp zayıflayıp çiroza dönerler. Güneş nisanla beraber gelir, kasım başı küse küse püse püse çekilir. Bahardan sonbahara herkes tavşanlaşır. Kimse evinde barkında oturamaz. Fıkır fıkır olur gelinlik kızlar, damatlık oğlanlar Köyün bir kilometrelik kıyısında fink atar bütün köylüler. Uzun yolculuğa çıkmış ve çok önemli işler bitirecekmiş gibi yürüyenleri dışarıdan görenler köyde düğün hazırlığı var zannederler... Köy meydanında çınar ağacına derisi soyulup asılmış birkaç tavşanı önce giden kapar... Akşam kırmızı şaraplı soğanlı yahnisi, gece vıcık vıcık seviştirir...

HACİFİNAKİS

Yal gibi su. Rengârenk polenler var koyunların üzerinde tepelerde. Güneş doğmuş çoktan. Şu deniz. Nasıl azgındı gece. Gelmiş geçmiş bütün korkunç rüzgârların sesiyle üfürdü sabaha kadar.

Köyde kimse konuşmuyor. Yazlık olan her şeyin rengi soldu. İğde ağaçları çakıllara değiyor zeytin ağaçlarının arasından. Deniz. Topuklarıma değiyor. Dizime kadar geliyor. Ağaç tekneler birbirleri üzerine aborda oluyor. Koyda şarap kokuyor. Zeytin ambarlarının kapısı açılmış. Kokuya bassan ayağın kayar düşersin. Böcek oyuklarına kadar sızmış zeytinyağı kokusu...

Bugün belki de altı ay sonra tekrar gelebilecek bir gün. Belki de yaz son yazlığını yapacak. Köy meydanında durulmuyor. Büyük taşlardan insanın yüzüne yansıyan sıcak bile yetiyor hamur olmaya.

Hacifinakis! Bu köyün en şaşırtıcı adamı. 83 yıl! Tam 83 yıl sözünden dışarı çıkılmadı. Her şeyi o bildi. Denize girmeye gelmedi az öteme. Selam verdim. Almadı. Bu sıradan bir şeydi. Bazen uzaklardan gelmiş bir akraba gibi sarılırdı insana. Bazen tanımazdı. Bu, onun zihninin hep karmaşık, hep dalgalı olmasındandı. Seçkin bir düşünür olduğunda hemfikirdi herkes. Suya adımlar attı. Yüzemedi. Gövdesini kollarıyla sardı. Suyun içinde

durdu. Istıraplı bir yüzle karşı adalara bakakaldı. Arada ıslıklı geniş nefesler üflüyordu... İlgilenmeyip iğde ağaçlarının kokusuna sokulmak için altımdaki hasırı yukarı çektim. Güneş zeytin ağaçlarının, kumlara değen iğde dallarının kokusunu bütün vücuduma yaydı. İyice gerinip köyden yana döndüğümde Hacifinakis gitmişti. Uzaktan köy meydanına doğru yürüdü. Onunla ilgimi kestim. Sadece benimle niye konuşmadığını düşündüm.

Muson yelleri son kez geziniyordu Maşatlık Koyu'nda. Cırcırböcekleri. Belki de en çok onlar sevinçliydi, yaz boyu süren yorgunlukları bitecekti. Canım, Papaz Hektor'un şarabıyla sıcak ekmek, zeytinyağı, tuzlu balık çekti. Midemin kazınmasına dayanamadım. Şaraplı atıştırmalıklardan sonra bir kadının bedenine sarılmak istedi içim. Derim sıcacık. Bir etli kadın vücudu, memeleri buz gibi. Nasıl ferahlatır bütün kaslarını... Köye indim.

Köy meydanında Hacifinakis duruyordu. Yanına yanaşıp kolundan çekip almak isteyenleri savurup atıyordu. Köy meydanında bir heykel gibi duruyordu. Kıpırdamadan. Gelen geçenler kilisenin gölgeliğine oturup büyük bir şaşkınlıkla Hacifinakis'e bakıyorlardı. İstavroz çıkaranlar, kiliseden içeri girip İsa karşısında diz çökenler. Köy fırınından çıkanlar ellerini yakan sıcak ekmekleri zıplatarak kalakaldılar fırının önünde. Kahvelerden insanlar fırladı tavlaları kapatıp gölge altı bulup sindiler bir kenara... Herkes Hacifinakis'e bakıyor. Papaz Hektor yanıma yaklaştı. Fısıldadı: "Hacifinakis, köy meydanında aniden durdu." Durmuş! Birden! Hepimiz uzaktan bakarken öte mahallelerden karısının çığlığı duyuldu: "Delirdin mi? Sen delirdin mi? Sıcak, beynini kaynatacak!!!" Madam meydana vardığında Hacifinakis kızgın taşların üstüne yumuşacık düştü.

Sonbaharın ilk yağmuru önce köy meydanında sesi-

ni duyurdu. Çıplak taşlar şakırdamaya başladı. Evlerin ince kiremitlerini kırarcasına geldi yağmur. Evlerin üst katlarına kovalar taşınmaya başladı. Bütün akarların altına balık kovaları, yağ tenekeleri konulmaya başlandı. Dört aydır duyulmadık rahiyalar yayıldı sokaklara. Büyükbaş hayvanların taş sokaklara bıraktığı tezek, suyu görünce bütün köyü etkisi altına aldı. Ortalık bütünüyle linyit kokmaya başladı. Sonra taşların ağaçların sıcaklığı denizin serinliğine karıştı. Sırılsıklam oldu her şey. Hacifinakis köy meydanında duruyordu. Üstü başı tanınmaz haldeydi. Eski bir palto. İple bağlanmış pantolon, ayaklarında mest lastikleri. Tırnakları uzun, kapkara. Dişleri kırılmış. Ağzında bir ince dal. Saçları sakalları iç içe... Elinde uzun ince bir çınar dalı. Bir elini Ege'ye doğru uzatmış, sanki uzakta kendini gören bir yerlere manyel veriyormuş gibi işaretler çakıyordu... Bu işaret ölene kadar sürdü. Tam on yıl. Ne ailesini ne de köylüsünü tanıdı o sıcak yaz gününde meydanda durduktan sonra. Gitti. Bir başka âlemin kendi konuşmalarına. Benim köyde en sevdiğim insanlardandı.

Karısı hiç sokaklara çıkamadı...

ÇİZGİ

mekân/yanmış sannazaro köşkü/bir yaz sabahı.

köy bütün toksinlerini atmaya hazır bir nemi karşılarken olağanüstü bir mucizeyle sarsıldı. köşk artık bir iskelete dönmüştü. oysa kömürlükte atan bir kalp vardı. küllerin üstünde kömürlerin içinde atıyordu kalp. yamyam kadınlar elleşemediler. akrepler, solucanlar, bu mor kırmızı sarı kanlı ve etli butlu eşkenar üçgeni yoklamak istediler. arrigo kalbini kömürlükte buluştuğu yer dibi kızı için bırakmıştı. geceleri yatağında üşüdüğü zaman kanalizasyonlardan yanına gelip birlikte uyudukları küçük kız çocuğu. can çekişen kalp artık soluksuz kalmıştı. yavaş yavaş mor rengine çalmıştı. mor. ölümün gülsuyu kokan rengi.

"ölüm islam gibi kokuyor," dedi kendi kendine arrigo'nun yüreği. limon kolonyası.

sonra buhurdalıklardan geldi kokular, mumlardan...

islam, hıristiyan, judeo.

kırlangıçbalığı renginde geldi sabah.

sıcak yapışkan bir tükürük gibi geldi gün. "günaydın," dedi bütün köyün uyananları bostanlık mezarlık arka mahalle kuşları. saçak, döşek hayvanları birbirlerine günaydın.

çita, sıçraya sıçraya mocan korusu'na çıktı. o, sabah

güneşini önce üçfıstık tepesi'nden karşılardı. sonra vadiden zıplaya mocan korusu'na. sultanın tepesi'ne koşar, pusuya yatardı. güneş doğar. sonra üskü'nün yalısına zıplaya, pusuya yatar güneş doğardı. oyun bittiğinde güneş +25 santigradı bulurdu.

güneş o sabah tam mor rengindeyken birden tam sırtından güneşin, bir siyah, simsiyah nokta dünyaya süzülmeye başladı.

sannazaroların köşkü'ne beyaz bembeyaz saçlı, pespembe yüzlü, beyaz entarili, beyaz pamuk sakallı bir noel dede indi. sadece burnu kırmızıydı ve elinde papazkarası şarabı vardı dedenin. güneşin ardından bir yerlerden süzülerek gelen noel dede yorgundu ve içkiliydi. önce köşkün kömürlüğüne girdi ve arrigo'nun kalbine masaj yaptı. kalp kendini bulup zonklayınca misyoner dede uzandı küllerinin üstüne, osura osura uyudu.

çita bu apollo on dört'ü üçfıstık tepesi'nde çakozlamıştı. bu köyün üstüne gelen nesnenin ne olduğunu çakmak için önce mocan korusu'na sıçramış, sonra sultanın tepesi'ne, üskünün yalısında kerterizi yanlış anladığını çakmış ve hızla sannazaro köşkü'ne yollanmıştı. "allah bu gökler âleminden köyümüze mucizevi bir kemik mi yolluyor yarabbim," şeklinde kulaklarını ağır çekim sallaya sallaya köşke vardığında, "gökten düşen nesne nerede," diye kokunurken burnuna osuruk kokusu geldi. kokuyu takip etti. kömürlükte. "aaa, bu hıristiyan kiliselerinin kubbelerindeki adamlardan biri değil mi?" dedi kendi kendine ve hızla ayios pandeleimon kilisesi'ne koştu. zangoca görünmeden kiliseye sızdı ve kubbedeki tasvire baktı. oydu. o şu isa'nın arkasındaki on iki kişilik korumalardan biriydi. ve elinde yine şarap vardı... "ne kadar yaşlanmış," diye düşündü. çita. sonra kimseye çaktırmadan köşke çıktı ve noel baba'ya benzeyen bu havari dedeyi beklemeye koyuldu. Uyansın da etrafında bir tavaf

edeyim, koklayıp da şöyle bir endamını göreyim, şeklinde ön ayaklarını upuzun uzatıp üçgen başını bacaklarına yaslayıp bir oturuşla beklemeye koyuldu.

akşam, balıkçı ampulleriyle yandı köyün göbeğinde. diller kıpırdandı. şiveler raks etti. vapurlar cakalı cakalı serin serin fiyorda daldılar.

yalı yaşayanları kadehleri semaya kaldırırken.

tangolar çalmaya başladı tepelerden. promenade'a çıktı ekalliyet.

evlerin mutfakları kızartma, sofraları rakı koktuğu saatler.

küçük sinemacı çocukların gökyüzüne baktığı saatler.

"akşam oldu hüzünlendim ben yine," söylenen arsaların, çilingir kurulmuş çekek yerlerinin saatleri. hayatı sahiden yaşayanların efkâr zamanları.

karbonmonoksit kokusu ağırına gitti noel dede'nin, uyandı, baş ağrılarıyla çıktı kömürlükten avluya. rönesans marka piyano iskeletinin üstünde bir köpek uyuyakalmıştı.

"çita," dedi semalar âleminden gelmiş adam. "sana bobi'nin, sana babanın selamı var," dedi çita'ya. çita, başını bir kont zarafetiyle aşağıya indirerek uyandı uykudan, "aman efendim aleykümesselam," dedi. "ben sizden uyanık olmalıydım," terennüm etti.

elinde koca bir kalp vardı noel dede'nin.

"bana kanalizasyonu gösterir misin çita," dedi. çita yaşlı adama heyecana vermeyecek bir tempoda köye doğru tırıs yürümeye başladı.

bir ingiliz tazısı kadar ince ve çalımlı hareket ediyordu noel adam'ın yanında çita. birden tam yokuşun başında köyün tüm elektrikleri gitti. bembeyaz sakallı, kırmızı burunlu adamın içinde bir ışık yandı. köy zifirî karanlıktı. yürümeye başladı adam, uzak tepelerden ba-

kanlar bir insan büyüklüğünde mum gördü. yürüyordu mum. pespembe simlerle fosforlu bir köpek kılavuzluk ediyordu mumun önünde.

evlerin patikalarından geçerken mum, yatağa bağlanmış ölümü bekleyenler dirildi ıslak döşeklerden. kan hastaları, iç hastaları öksürüklerini dindirdi. mum hangi evin önünden geçerse dirim veriyor iç huzuru bırakıyordu ardında.

elinde kan rengi bir kalple yürüyordu mum. köşkü yakan tüm kalabalıkları secdeye, istavroza vermişti bu yürüyüş. "ilahlar geliyor!" diye kulağa geldi hülasa haykırışlar.

ilahlar geliyor!

bütün köyün derileri çekildi. iskelet yüzüne döndü yüzleri. şaşkına çevirdi köyden çıkan dualar gökler âlemini.

"hayret-ül hayret abiler," dedi mao çit palas'tan. "bu içtiğimiz hangi yörenin?" diye kükredi külhanlar. "gördüğünüz hayal değil gerçek ustalar," dedi mao.

"hayatın gerçeği olmaz," diyorduk bakın. "işte gördüğümüz içimize su serpmeli, bazen hayat kafamızdan iyi!"

şu gördüğümüzü hayal sanırdı insanlarımız. cümle âlem şahit, bu akşam ilahlar köyümüzü ziyaret etti. böyle apaçık göz önünde. ihtiyar mum, mao'nun yanından geçerken göz kırptı. mao serin bir öpücük attı bu resmî geçide. çita'yla ne kadar gurur duysam azdır. işini ne kadar ciddiye alıyor. bak bir kere dönüp de yalakalık etmedi bana, dedi külhanlara, usullacık külhanlar ayılıp bayıldılar, jilet ustura salladılar bedenlerine.

ÇIĞLIK

Ayakkabıcı Mustafa ve karısı Rojda ve çocukları Ali. Kürt Ali. Kürt Ali ailenin tek çocuğu. Mahallenin tek Kürt'ü. Kimsenin kimseye ne olduğunla seslenmeyen bu mahallede tek Kürt o olduğu için adı Kürt Ali. Kızıl-sarı, mavi gözlü, sütlü kahve kirpikli, çilli, zayıf. Kavi dağtekeleri gibi suskun ve durgun ve ayağına çabuk. Yedisinde ve korkarak gittiği ilkokulun en yabani çocuğu.

Ali, çok hızlı koşan, çok nişancı, güreşlerde çok çevik, cesur ve kederliydi. Kederi bir, topu olmaması; iki, topla becerikli olmaması; üç, mahalle oyunlarına çağrılmamasıydı.

Tam dere kenarındaki toprak sahada, meşin top koca abilerin güçlü bacaklarında bir yukarı bir aşağı sıçrayıp durur, bazen kanalizasyona kaçardı. Hızlı ve kavi mahalle çocuklarından biri yılan gibi süzülerek künklere dalar, hızla 200-300 metre denize doğru gidip bir taşa takılan topu alır, götün götün geri çıkarıp sahanın ortasına atardı. Bir şişe Fruko'yu mideye indirirdi topu çıkaran.

Kürt Ali, künklerden içeriye hızla dalıp topu çıkartmaya çok hevesliydi. Ama hiç becerememişti... Korkuyordu kafası kadar lağım farelerinden, karanlık tüneller-

den. Hele bilinmeyen yer dibi yaratıklarının yaşadığı dehlizler! Hatta minik bir kız çocuğunun kanalizasyonda şarkı söyleyen ruhunun dolaştığı söylentisi! "İki gözüm önüme aksın ki," diye başlardı çocuk yeminleri, "ekmek çarpsın ki" küçük kızı görenler olmuştu topa dalanlar arasında. Bu esrarengiz köyün yer altına süzülmek dört kere korkutuyordu onu.

Yukarı mahallenin kavruk tepe çocukları, aşağı mahallenin deniz çocuklarından hep beş yerdi. Belki bir yarım asırdır, yukarı mahalle galip ayrılmamıştı toprak sahalardan.

O gün bir ilk oluyordu. Aşağı mahallenin 11 Yıldız'ı yukarı mahalleden 5 yemiş ve maçın bitiş düdüğüne çok az kalmıştı. Skor 5-2. Kürt Ali ağaç tepesindeki çocuklarla sesi kısılıp nefesi tükenene kadar bağırmıştı. Yukarı mahallenin yedi milleti camlara çıkmış tezahürat yapıyorlardı.

Yukarı mahalle futbolcusu Sucu Abdullah'ın oğlu Çılgın Firuz'un hakiki bir bazuka gücünde vurduğu meşin top kaleye doğru giderken önce rakip oyuncunun sırtına çarpmış, oradan Madam Sara'nın duvarına, oradan şimşir bir langırt topu gibi kanalizasyona sızmıştı seke seke.

Meşin top kırmızı-siyah benekliydi ve aşağı mahallenin armatör çocuklarından birine aitti.

Maç durdu. Mahallenin yılankavi çocuklarından en hızlısı Keke Suat kertenkele gibi süzüldü kanalizasyona...

Futbolcular kafalarını çeşmenin yalağına daldırıp çıkarıyorlar, seyirciler bitiş düdüğünü bekliyorlardı.

Suat götün götün hızla çıktı künklerden. Ellerini iki yana açtı, "Yoook!" dedi. Azılı bir abi "siktir" çekti. Suat küs küs baktı abiye. "Yuttuk mu abi topu? Yok, diyoruz.

Kör Bakkal'ın oraya kadar indim. Yok!" dedi.

Azılı abi daha irice bir veletin ensesine ince bir şaplak çakıp kanalizasyona gönderdi. Çocuk sızdı ağır lağım kokulu fareli ve esrarengiz kanala.

"Yok mu lan kimsede toop, bitirelim şu maçı?" diye seslendi yukarı mahalle oyuncularından biri konu komşu bakkal çakkala... Kimseden ses çıkmadı. İtfaiyeci Rasim birkaç yanı pırtlamış fakir fukara topunu hiç sesini çıkarmadan çocukların ayaklarına attı bahçesinden. Bahçesi kıymetliydi İtfaiyeci'nin. Kazayla çiçeklerinin üstüne gelmiş meşin topları kasap satırıyla keserdi lötöf! Yukarı mahallenin galibiyeti bütün nemrut ihtiyarları bile gururlandırmıştı. Toptan topçudan nefret eden herkes, yan gözle galibiyet maçının sonucunu bekliyordu. Bitsin de skor belli olsun derdindeydi millet. Sahaya atılan top tam osuruktan tayyareydi. Sağlam bir voleye diklenecek hali yoktu. Ancak mahallenin süs köpekleri bir ileri bir beri koştururdu arkasından. Sokak itleri yüzüne bile bakmazdı böyle dandik bir aletin...

Topçular uzaktan bakıp geri pasıyla İtfaiyeci'nin bahçesine şandellediler topu. İtfaiyeci Rasim de gençlerin geçmişlerine söverek topu ortadan ikiye bölüp dere yoluna attı...

Hops! İkinci velet de elleri boş döndü kanaldan Babilliler!.. Duydunuz mu?

Topçuların terleri soğudu. Adaleler kasıldı. Bıraktılar maçı. Aşağı mahallenin çocukları hızla evlerine kaymaya başladı. Yukarı mahallenin yıvışık seyircilerinden biri, beş golü kolay çıkaramayacakları yolunda aşağıkilere mavra kaydı. Aşağıkilerden sadece biri eliyle, babayı alın türünden bir işaret çekti. Öyle gürültüsüz tantanasız saha boşaldı.

Herkes evlerine siftindi.
Köy nemini komaya başlamıştı.

Kürt Ali ağaçta asılı kaldı. Dalgın dalgın oturuyor, boşluğa bakıyordu atkestanelerinin içinde koca ağacın gövdesinde. Uzandı dala, küçük bir boa yılanı gibi sarılıp kaldı öylece. Gözlerini kanalizasyonlara dikmişti...

İki giriş vardı. İki künk. Bunlar Kör Bakkal'ın orada bir olup geniş dört yol ağzına bağlanırdı. Karanlık künklerin içinden koca kafalı fareleri püskürterek duvar örümcekleri gibi süzülüyordu içeride. Kör Bakkal'ın orayı geçmişti. Kanal, İliya'nın bostanına yani Simitçi Tahir Sokağı'na geldiğinde, tepelerden gelen kanallarla birleşir, büyük bir kavşak oluştururdu. Dört yol ağzında yer dibi yaratıkları vardı. Tam kuzey ağzına doğru yöneldiğinde Rum Mezarlığı'nın yerdibi yaratıklarının sesini duyardın. Biraz rampa yukarı çıkarsan yaratıkların siluetleri belirirdi zııp vıızttt. Hızla görünüp kaybolurlardı. Bir "çığlık" tablosu gibiydi yeni insanları gören yerdibi yaratıklarının yüzleri yer altında. Elleri başlarında dehşet içinde koşuştururlardı. Batı ağzında beyaz tüllerle uçuşan zebaniler, doğu ağzında bir tabur cin, bir bölük peri tepeden tepeye sıçramaktan bezgin uykulardaydılar. Uyurken kusmuk sesi çıkarır ve inim inim inlerlerdi. Güney ağzında sürüler halinde çuval giymiş siluetler geçerdi. Aramca duyulurdu gece kanal diplerinden. Fiyortlardan sesler taşırdı deniz ağzı. Takımadalardan. Otuz iki kollu deniz yaratıkları, koca gözlü kuyruklular ve mavi ilahiler duyulurdu başını kuma sokmuş ecinnilerin iç organlarından. Kör Bakkal'ın oradan denize kadar kanal nehri başında topu görmüştü Kürt Ali. Suya hamle etti. Yüzmesini bilmiyordu. Ayağını soktu önce kırmızı suya. Sonra bastı zemine, dizine geliyordu. Sonra. Beline geldi ve koşarak koşarak ve yüzerek kırmızı-siyah meşin topa

ulaştı. Denize vardı topla. Salyalarla akan denizde tam iskelenin orada bir yelkenli duruyordu. Müsü Cassavetes'i almaya gelen yelkenliden onu da çağırdılar. Elinde meşin topla koşarak geçti yelkenlinin pasarellasından. Önce Müsü'nün elini öptü ve teknenin koca ambarına indi. Ali topa her vuruşunda tahta yelkenliden yedi âlemlere defalarca yankılanan top sesleri geliyordu. Ve bütün dünya duyuyordu. Yüzlerce top dönüyordu önünde Ali'nin...

Höh babalar!

Durgun bir lodos akşamı sokaklara ıslak ıslak çöküyordu. Kızartmalar kokusunu verdi. Yediveren gülleri boyunlarını büktü. Kahverengi bir pus çöktü toprak kokan akşama... Rüzgârlar evlerin yüzlerine yapışıp kaldı. İhtiyarların tansiyonları fırladı. Astımlılar tıknefese vites verdi. Kıçlar, başlar ağrımaya başladı. Boğaz suyu tersin tersin akıntıdaydı kıyıda. Tat kaçırırdı böyle akşamlar, serin suyun kenarında, kuzey rüzgârlarıyla yaşayanları köşeye sıkıştırırdı böyle nem akşamları... Gece bülbülleri bile Eyüp sürahileri gibi içine kaçık yapmışa benzer makara çekerlerdi. Çak çak çak açagülgülülübübübülüüülüüffff!

Bütün tahta sazların akordu düşer piyanolar o akşama dair kapalı kalırdı. Piyano akortçularına gün doğardı böyle sulu gecenin sabahında. Arrigo absolut kulaklarını tıkayarak dinlerdi kursa gelmiş çocukların düşük akortlu etütlerini. Uzun arşelerle iç çekiş zamanları dertli olanların...

Ayakkabı tamircisi Kürt Mustafa, karısı Rojda'nın yaptığı yoğurt, ekmek, biber salçası, maydanoz, kuru kekik paparasına daldırıyordu kaşığını. Elleri yüzlerce yarık ve cilalı boyalı, simsiyah jilet araları.

Kuru! Odun ekmeğini su bardağında yumuşatıp çay

kaşığıyla yiyecek kadar dişsiz. Yutkunamayacak kadar uzun boyunlu ve karnı acıkan bir adamdı. Suskundu. Hiç konuşmayandı. Karısı da iki kaşık suya dalgın dalgın bakanıydı Kürt'ün. Hep bir boşluğa, bir kırık arasından gelen ince suya bakanıydı kadınların. Dedesi gibi gür kaşları vardı ve hiç cımbız değdirmemişti. Kara, çekik dudaklı. Ruhu ıslak bir kadındı Rojda.

Hiç konuşmazlardı karıkoca ve çocukları. Herkes boşluğun ve floresan lambaların cızırtısıyla uykuya dalıyordu böyle evlerin toprak ve nem kokan yataklarında.

Kürt Mustafa başını bir bezgin deve gibi kaldırdı ve "Çocuk nerede?" diye sordu... Rojda, oğlunun çat kapı içeri dalmasını tırnaklarını işaretparmağına bandırarak, derin izler açarak ve kalbi çarparak bekliyordu. Sadece su bardağına bakıp dudağının kenarını kemiriyordu kadın. Ali hiç babasından sonra girmemişti eve. Gece köseleleri suya o basardı hep. Yavrum Ali!

Mustafa dışarıya çıkıp oğlunu çığırdı mahalle evlerinin duvarlarına. Utandı. Kendi sesini kıstı, yine çığırdı karga gibi iç yakıcı, tedirgin ve korkak. Çeşme başına gidip tekrar bağırdı meydanda. Tüm dinlerin insanları, bu gece çığırmasından irkilmişlerdi. Bu sesi çıkmayan adam birden hırlar gibi, yabankuşları gibi çocuğuna çığırıyordu, korkutucu. İtfaiyeci Rasim, "Oğlun ağacın üstünde maç seyrediyordu, en son orda gördüm!" dedi babasına. "Bu saatte çocuğu bırakmayacaksın sokağa, sonra da azim azim bağırmayacaksın bozacılar gibi!" dedi. Kürt Mustafa dişsiz kuru damağını şaplattı son kez İtfaiyeci'ye bakarak bağırdı oğlunun adını, "Aliiii. Oğluumm Aliii!"

Eve gitti Mustafa. Çocuk yoktu. Rojda'ya dedi: "Oğul kayıp." Bir zaman oturdular öyle. Floresan cızırdıyordu bir tek. Köpekler eve yakın ulumaya başladılar. Rojda başını dikti. Köpekler kapıya kadar gelmişlerdi. Uluyorlardı. Ayağa kalkıp başının örtüsünü düzeltti.

Rojda sokaklara koştu.

Mustafa, oğlunun yatağının kenarında duran siboplu pompayı aldı eline. Ali gelince dizine yatırıp pompayla dövecekti oğlunun kuru kıçını. Dizine vura vura dolanmaya başladı evin içinde. Bir gelsin bak nasıl dövecekti oğlunu.

Sokaklar başka ülke gibiydi bu saatte Rojda'ya. Şu bakkal bile ışıklarını söndürünce eski kabirler gibiydi. O meydandaki dut ağacı. Rojda ağacın altına gitti. Gövdesine dokundu. Eline reçine yapıştı. Koyuydu gece... Bir kere bağırdı meydanda. Bağırmasından korktu. Vahşi geldi sesi kendine... Kâbusunda ve bağıramıyor gibiydi. Sokak aralarına girdi... Hızla duvardan duvara savrulmaya başladı...

Dişi ve ürkek çığırıyordu martı gibi isterik ve biteviye...

Aliiiiyyyhhh! Aliyyyyhhhhhh!

TWILIGHT ZONE

Akşam rüzgârı Avrupa'dan gelirken yağmurunu da getirdi. İnceden yaz yağmuru başladı.

Gök tam kafalarının üstünde gürledi. Gürlemedi de cazırdadı.

Bakkal saçaklarına tünemiş külhanlar birbirine kilitlenmiş köpekleri suskun suskun izlerlerken başlarını gökyüzüne kaldırıp, "Çok yaşa!" diyerek tekrar muameleye döndüler.

Bobi kitlendiği Marika'ya yalvardı: "Kızım biraz yoğunlaş ve gevşe Allah aşkına. Ben artık nerede kullanacağım içindekini. Mumbara döndürdün, burgu oldum. Ha di salıver rahmini be orospu!" dedi. İnsanlar, "Vik vik kiyik kiyk," diye duydular Bobi'nin kelamını. Marika utancından ne yapacağını şaşırmış, gözlerinden yaşlar akıtarak sokak aralarına kaçmaya çalışmakta yavrum. Bobi tersin tersin yürüyemediği için kızı çekiştiriyor. O ciyak, bu miyak!!! Kıyamet kopuyor çarşının orta yerinde...

Mahallenin pencerelerinden türlü yüzler, arlı arsız seyrediyorlar.

Manzara abazanların, ergenlerin, bıt bıt bıt düzüşen kümes hayvanlarının, ellerinde hortumla uzaklara bakıyormuş gibi bahçe sulayan ihtiyarların, pencere önüne uzatılmış yatalakların yüzünde hayretlere seza bir vazi-

yet yaratıyordu. Bobi ve Marika, "Mahallenin nasıl yüzüne bakacağız?" dediler birbirlerine... Manavın çırağı Cücük Ahmet, Marika'nın karın boşluğuna senkronize iki yumruk indirdi davul gövdesine vurur gibi.

"Gız amına goduuum, salsana la folluğu!" diye kakırdadı ibnetor!

Dayı Tosun çakır gözlerini bitirmiş ölü gözü kan çanağı bir objektiften dünyaya bakarken, "Bobi'nin burnuna üfledim deligoncayı, Marika ondan kitlendi!" dedi. Yavuşak yavuşak!

Beton kafalı bahçe sulayan ihtiyarın biri, "La havle vela kuvvetin!" çekti hayvanlara bakarak.

Dayı Tosun hemen akort çekti saza! "Bey abi! Şu hortumu tazyikli sık da çözelim hayvanları. Bobi'nin malafat sekiz oldu!" diye bağırdı.

Beton kafalı, hortumu verdi hayvanlara. Nasıl da sabittir bu adamlar? Sık baba sık sık, daha sık! Herkes sahneyi bulmuş bağırıyor!

Hortumun suyu çözdü Marika'nın folluğunu.

Kız duvarlara çarpa çarpa mahalle aralarına kaçarken, puşt Bobi, İngiliz tazıları, safkan Arap atları, sirk midillileri gibi çalımlı çalımlı aşağı mahalleye doğru koşuyordu. Bir an durdu. Geriye döndü. "Marikaaa!" diye havladı. Marika, Tahtalı Bostan Sokağı'ndan başını uzattı.

Bobi dağlara doğru bağırdı:

"Seni seviyorum!"

Geriye bakarak koşmaya başladı. Marika sokağa dalarken sümüklerini çekti.

"Ben de seni," dedi.

Sessizce.

Bobi geri geri gidiyordu, son lafı, "Seni seviyorum!"

Ancak sinemalarda duyulacak acı bir fren sesiyle

sarsıldı köy. Götün teki kuyruklu Impala'yla Bobi'ye vurdu. Çöp torbası gibi bir sesti o! Boşşşşuffffff! Bobi havaya havaya uçarken gövdesi yere düştü. Semalardan aşağıya bakıp güldü. Kalabalık gözyaşı döküyordu.

"Vay amına koyim ne sevenim varmış?" dedi. Yağmur bulutlarını aştı. Masmavi gökyüzünde güneş Atlantik Okyanusu'ndan sıyrılıp Pasifik'e doğru giderken kıpkırmızıya döndü sema.

"Alacakaranlık kuşağıymış meğerse ölüm," dedi Bobi.

"Bobi iyi köpekti, hakkımız helal olsun!"

Öyle bağırdı külhanlar.

HAKKIMIZ HELAL OLSUN Bobi! Pink Floyd korosu babalar!

Yankılandı paparozlu haykırmalar, taaaa alacakaranlık kuşağına vardı. Bobi sessizce, "Allah hepimize rahatlık versin," dedi. Semaların çalgıcıları, eski çocuk şarkılarını bir Amerikan müzikali gibi çalmaya başladılar. Bobi, Nur Bahçe Sineması'nda eski Amerikan ve Türk filmlerini seyrederek büyüdüğünden santimental bir köpekti. "Play it Again Sam!" çaldığında hangi pozisyonda olursa olsun hislenirdi.

Bobi bilmediğimiz diyarlara giderken mırıldanmaya başladı: "Meğer, şu yazılanlara bakılırsa ben neymişim be abi. Arkamdan neler konuşuluyor, neler çalınıyor. En son Gazi'nin cenazesinde böyle kalabalık vardı," dedi. Gözlerini açmadan gülümsedi, gülümsedi...

Bir kış sabahı kışlanın birinde hasarsız bir tezgâhtan geçmiş Mao İzo, Madam Sara'nın arsasında sırtını siyah duvara vermiş tekel içerken dayı tosun çöktü yanına. İnce sarıp uzattı. Bobi ölürken İzo kışlada askıdaydı. Filistin'de.

Halbuki Mao sadece madde bağımlısıydı.

Bobi onun köpeğiydi. O, ismi kulağına üflerken Bobi'nin, "Klasik bir isim koyim. Arayışa ne gerek var. Köpekler Bobi'ydi çocukluğumuzda. Esrarengiz bir isimdir. Bobi! Bir daha söyle Bobi! Bobi!" diyordu.

Bütün külhanlar gülüyordu bu dizgiye. İzo akşam olurken arsada sayıklıyordu: "Bobi! Booobiiii!"

Bütün külhanlar gülüyordu İzo'ya. Çok gülüyorlardı!

HOŞ GELDİN!

Zeytinyağını kızdırdı. Sarmısakları bütün bütün atıp çevirdi. Soğanlar biberle kavrulurken domatesleri döktü. Tava cazırdarken adaçayı yaprakları, kekik, karabiber ekledi. Bir kaşık balı da bileğini döndüre döndüre yedirdi. Tavşan, musluğun yanında çırılçıplak yatıyordu. Dönüp bana baktı annem.

"Çocukken de böyle ben yemek yaparken hep bakardın," dedi. "Sonra tavernacı oldun işte! Hep benden aldın. Baban yemesini bilirdi ama..." Sessiz sessiz, uzun uzun gülümsedi. Eteğini çekiştirip dizlerini örttü. Yerinden kalkmasına yardım etmek istedim. Kollarını açıp muslukla sarnıç arasına uzattı, kendi doğruldu. Şarap küpünün tıpasını çekti, maşrapaya taptaze kokulu şarap döktü.

Annem bana kadehi uzatana kadar geçen zamanda sıcak ekmek satan adam köyün sonuna varmıştı. Sesi Maşatlık Tepeleri'ne yankılanıyordu. Ekmekten koca bir parça koparıp şaraba daldırdım. Ağzımın kenarından dökülen şarabı işaret etti annem.

Hep bana bakıyordu. Korka korka. Doya doya bakmasına laf edeceğim sanki. "Nasıl, Poli'de mutlu musun?" dedi. Başımı salladım... "Babana çok benzedin," dedi. Bunu belki de ilk defa söylüyordu bana. Sonra ar-

kasını dönüp suyunu çekmiş derin tavaya tavşanı bıraktı... Biraz çevirip bir bardak şarabı ekledi. Ikınarak bir yarım limon sıktı. Biraz da manda sütü... Karıştırıp kapattı kapağı...

Yılda bir uğruyordum yanına; bu, yirmi beş yıldır böyleydi... Her gelişimin ilk günü şarap, sıcak ekmek ve tavşan yahnisi...

Haliç'te çekek yerinde bizi şarap mavnasına götürecek sandalı bekliyorduk... Islaktı o sabah... Ara sokaklarda güvercinler... Gri parkeler üzerinde güvercinler. Sadece onlar vardı hayatta gurul gurul... Annemin elinde beyaz bir mendil kıvrılmış. Arada gözlerini kırmızı burnunu siliyor. Deniz çalkantılı. Islaktı o sabah Poli.

"Prostia'ya öbür sabah varacağız," dedi gemici sandalla bizi mavnaya taşırken...

Benim için tek sevindirici şey buydu. Annem artık belki de mutlu olacaktı. Bakışlarımı hissetmeyeceği zamanlar ona uzun uzun bakıyordum. Elimden sımsıkı tutmuştu.

Babam ne çabucak gitti evden. "Geldiğimde sizi görmeyeceğim," dedi. Beni de... Kovdu bizi. Nedense hep anneme üzülmüştüm. Ben? Babam beni de istemiyordu. Sonraki yıllar hep koydu bana. Hâlâ da! Baba olmuş biriyim. Babamın beni neden istemediğini çok sonraki yıllarda dert ettim. Belki birkaç yıl önce yine çok sarhoş olduğum bir gece durup durup ağladım. Bizim ikimizin de istenmeyen olması beni hep üzdü aslında. Biz annemle hep biz olduk... Annem çok güzel gelirdi bana. Öyleydi de!

Prostia'da onu beğenmeyen kadın yoktu. İlk geldiğimizde erkeklerin bakışıysa bir utangaçlık taşıyordu anneme karşı. Sonra yeni dul kalmış bir kadına öyle koyu koyu bakılmazdı...

Benim yanımda soyunurdu. Ben yokmuşum gibi. Bembeyaz vücudu vardı. Koca memeli, küçük kıçlıydı. Dudakları dolgundu. Dişlekti, burnu şaşılacak kadar güzeldi. Mavi gözleri hep nemli. Çok güzeldi annem. Hâlâ güzel!

Mavnada bize gösterilen başaltı kamarasına eşyalarımızı koyarken hafif yağmur çiseliyordu. Annem artık ağlamasını saklamıyordu kimseden. Bense gırtlağımda büyük bir yumrukla dolaştım, gece büyük dalgalardan gacırdayan geminin ranzasında uykuya dalana kadar. Başaltında bulduğum balık şeklindeki minik çakıyı defalarca bıkmadan usanmadan tahta omurgaya saplıyordum. Çakıyı havada döndürüp her seferinde tahtaya mıhlıyordum...

Soğanlı patlıcan. Zeytinyağlı, beyazdı soğan. Her şey iri iri parçalanmış. Annem elindeki kırmızı şaraptan bana da içirmişti. Patlıcanı sanırım ölene kadar aklımdan çıkarmayacağım. Öğlen babamı unutur gibi olmuştum o gün. 150 tonluk bu şarap motoru bana bir yeni dünya gibi gelmişti. Biz burada kalacaktık sanki ve böylesi güzeldi. Sabah demir, aksamları raspa eden gemiciyle birlikte çalışmıştım. Annem uzaktan beni seyrediyordu. Elimin su toplamasına aldırmadan daha da hızla raspalıyordum demirin küfünü. Yorgun düşmüştüm. İkinci gemici, "Yemek vakti!" diye bağırıp kampanayı çalınca bu nu hak ettiğimi düşünerek yürümüştüm sofraya. Annem terli başımdan öpünce daha da gururlanmıştım kendimle. Babam uzakta kalmıştı. Annemin pişen patlıcan yemeğine övgüler yağdırması, onun da burayı çok sevdiğini gösteriyordu. Kaptan sarhoş hep ve annemin memelerine bakıyor. Bu beni çok endişelendirmişti... "Gidene kadar bir şey olmasın," diye diliyordum içimden... Patlıcan olağanüstüydü. Bugün hâlâ dilimde, damağımda. Her yeni zeytinyağı küpü açıldığında ilk koku o günü ve koca ahşap motoru hatırlatır. Patlıcan yemeğini hiç se-

vememiştim oysaki. Bağırdım. "Bu patlıcanı çok sevdim anne!" "Ben de sana aynısını yapıyorum oğlum..." Annem konuşmaya da başladı. Tekrardan gidip raspa yapmayı istiyordum.

Deniz hafif dalgalanmaya başladı. İki gemici kaptanın talimatıyla şarap fıçılarını üstünden kalın halatlar geçirip sıkı sıkı bağlamaya başladılar. Bir telaş vardı teknede... Makine dairesine eğilip baktım. Makine çok güçlü çalışıyordu. Teknenin arkasında kaptan dümdüz uzaklara bakıyor. O zaman yolunda işler... Annemi aradım. "Kamarada," dedi Kaptan. Gidip baktım uyuyor. Kamara bir şey kokuyor. Bu daha önce duymadığım bir koku. Islak yün kokusu... Sahilde uykuya dalmıştım 14 yaşımda, annem üstüme battaniye örtmüştü usullacık. Gece yağmur yağdı ve kıpırdamadım. O zaman anladım o kokuyu. Ahşap motorun kamarası böyle kokuyor. Annem de mi? Evet, annem hep nemliydi. Bir kokusu vardı sanki annemin. Islanmış bir koku. Annemin saçlarını okşamıştım. O hiç uyanmadı. Belki de uyumuyordu.

Ambardan şarap, zeytinyağı kokuları geldi. Bu ağırdı. Patlıcan çok güzeldi ama midemde duruyor. Gemi sallanıyor.... Gülümseyerek güverteye çıktım. Dalga biraz daha fazlalaşmış. Küpeşteye yapıştım ellerimle, denize doğru uzandım. Etrafta kimseler yoktu. Kustum... Boğazım zeytinyağından yandı kavruldu. Başımı çevirdim, gemiciler beni görmüş, elleriyle "seni seniii" yapıyorlar... Gülüyorlar bir de... Onlar alışmışlar o kokuya... Bir kere şarap nasıl kokuyorsa o kadar da zeytinyağı kokuyor. Hayatım bu kokularla geçecekmiş, bilmiyordum.

Kaptan yanına çağırdı. Konuştuğu Rumcadan dümen tutmamı istediğini anlıyorum. Onun gibi yapmamı söylüyor. Bacaklarının arasına dümeni sıkıştırmış. Pusulayı işaret ediyor. 170 rakamını gösteriyor. "Buna göre tut," diyor. Açılırmışım. Ufka bakarsam bulantım geçer-

miş. Yekeyi bacaklarımın arasına aldım. Kaptanın elinde yekeye bağlı halat var, dümeni o tutuyor, aslında beni de alıştırıyor. Sesi o kadar kalın ve kısık ki! Böylesini ilk defa duyuyorum. Sanki yağ tenekesi gibi... Kafasına vursam susacakmış gibi. Rumcası kesin başka bir dil ama arada üç kelime anlıyorum. Gemicilerin de konuşmaları aynı. "Biz artık böyle bir Rumca mı konuşacağız?" demiştim anneme...

Annem hep dalgın.

"Hatırlatayım anneme, o buraya ilk geldiğimiz günü," dedim, vazgeçtim...

Evin önüne akşam suları değiyor. Değip kaçıyorlar kumun çakılın sesine karışarak. Uzaklardan karşı adaların arkasında büyük gemilere ait olduğunu düşündüren güçte makine sesleri duyuluyor. Harp gemileri Poli'ye gidiyor.

Sarı boyalı tahta sandalyenin yüzü karaya dönük. Çevirip denize doğru oturdum.

"O sandalye hep baban için konuldu oraya," dedi annem, sanki başkaları koymuş gibi... Belki gelir oturur, diye bekledim. Annemin sesine dönüp bakamadım. Annem, o dalgın hiç konuşmayan gururlu annem, neler söylüyor şu yahni pişerken.

Başıma dikildi. Elini omzuma koydu. "Belki buralarda gömülmemize bile izin vermeyecekler. Değer miydi bu ayrılık?" diye mırıldandı...

Şarabından koca bir yudum aldı.

Doktor Toros Minas, Ada Boğazı'na doğru günbatımını izlemeye gidiyordu kayığıyla. Anneme el salladı. Annem de ona. Doktor gidip de dönmeyecek gibiydi.

Şu karlı tepelerden aşağı koşan Anya! Nasıl hırpalanmış bir soylu gibisin. Diline değip de konuşamadığım! Yok oluyoruz bu karanlıkkoyu bitmeyen öpüşmelerden eriyoruz. Koşuşun nasıl da bütün sinemaların setlerinden geçer şaryolarla... Ah nasıl bağrıma basıp da rüyalarımda nefesimi tutup tükürüklerle boşalışım? Seni seyrediyorum bazı geceler sıcak yorganlarda! Kalbini kırdığım! Duyuyor musun steplerde? "Beyhude" yakışır böyle lafların sonuna! Anya, Moskova Metrosu'nda ve bence çok asil ve asıl tam da benzersiz! Biz seninle mezara inip geri döndük Anikuşa!

Ben Vaşa!

ANYA DOKUZ YAŞINDA BİR RÜYA GÖRDÜ!

"Ah bu keder! Bu bilmediğim iklim. Bütün mevsimler akıp gidiyor, o hep yanımda... Öylesine koyu bir şal ki sarındığım. Yazın kavurucu güneşinde dahi tüm gün ürpertilerle geziniyorum. Babaannem Olga Aleksandrova'nın ölümüyle geldi bu üşümeler...

"Tam işte yanındaki yatakta ölmüş."

Dışarıdan gelen gümüşi ışık, dantel tül perdelerin büyük kuğu desenlerini kırmızı ipek yatak örtüsüne yansıtıyordu. Anya ellerini kollarına kavuşturup göğüslerini içe çekmişti. Bana sırtı dönüktü. Tüllerin arasından kalem uçları gibi gözüken Sankt Antuan Kilisesi'nin çan kulelerine bakıyordu. Üzerinde Madam Olga'nın siyah şah vardı. Oda sandık içi ve en son el pompasıyla sıkılmış mimoza esansı kokuyordu...

Alt kattan bariton Şalyapin'in haykıran bir aryası duyuluyordu. Çok uzaklardan çıplak sesli ezanlar... Tramvay ve martılar çok yüksek tavanlı bu ölü odasının duvarlarına siniyordu.

"Başka hiçbir hayal kuramıyorum bu evde. Şu yatakta bir gün beni bulacaklar Simyon!"

Alt katta çalan plak bitmişti. Hışırtılarla kaldık bir müddet.

"Plağı değiştireyim!"
"Birlikte inelim!"

Önümden geçişi, merdivenlerden inişi... Aşağı kattan onu izlemek isterdim. Merdivenlerden inişi tıpkı Madam Olga gibiydi. Bu süzülüş bambaşka heyecanlarda birbiriyle fingirdeşen bütün misafirlerin seslerini soluklarını kesip ona bakmasına yol açardı.

Oh! Neşeli polkalar çalmaya başladı. Dışarıda hafif bir gökgürültüsü duyuldu. Bu akşam yağmurlu olacaktı.

Plağı değiştirip gramofonda mutfağa doğru yürüdü Anya. Onu ilk gördüğümden beri bana tam bakmazdı. Hep sanki aramızda bir küskünlük varmış gibi... Boynunu büker, hafifçe başını omzuna yaklaştırıp tek eliyle eteğini tutup yürürdü. Sanki arkasından bakılmasını istemezcesine hızlı hareketlerle geçip giderdi. O hep aynıydı. Belki 9 yaşında geçirdiği kazadan sonraki travma onu, kazanın olduğu yaşta tutmuştu. Öylesine çocuktu işte bir yanıyla ve öte yandan, bir gün önce şu evden cenazesi çıkmış muazzam Olga Aleksandrova gibi hayatın tüm iç görünüşünü sezecek, hatta seni tedirgin edecek kadar yaşanmışlıkla dolu...

Bu nedenle başını kaldırıp kopkoyu maviyle baktığında hep karşısındaki gözlerde istediği derin anlamı arardı. Bulamadığında karşısındakini aptal yerine koyacak bir tısırtıyla gülerdi. İşte bu tam onun 9 yaşındaki haliydi. Birden hayatın bütün sihri giderdi.

Tedirginlikti Anya. Belki de bütün güzelliklerin insanı kıpırtısız bırakıp kendi suyuna çekecek olması kadar ürpertici. Koca koyu bir denizin içine düşmek ve bir da-

ha çıkamamak. Hep yüzeye yansıyan güneş ışığına doğru çıkmak isteyip çırpınmak. Nefessiz çırpınmak. Ölüm kâbuslarından uyanır gibi koyu.

Bu sabah buraya gelirken Baron Mihail'in minik kahvesine kadar mutluydum. Çiçekçi kızlarla uzun sohbetler etmiştim... Her yer bahar kokuyordu, sonbaharın içinde çiçek açıyordu...

Şimdiyse çabuk içkisini içip Ani'ye sarılıp titrek ve hiç onu tatmin etmeyecek korkak üşüyen bir sikiş istiyordu Simyon! Çabucak boşalacak olan kırmızı çükünü dürtüklüyordu! Anya gelinlik kız gibi hep bildiği kötü bir geceye daha hazırlanıyordu. Simyon'un sümüklü orgazmına! Köşk ibadethaneler gibi suskun dinmiş ve gökyüzünden meleklerin ineceği kadar sakindi. Sarımsı ışıklı ve un gibi bembeyaz!

Hayat böyle birbirine müteakip tasavvurlarla geçerken efenim!

ANİDEN KÖŞKÜN MERDİVEN BOŞLUĞUNUN ÜSTÜNDEKİ VİTRAYLAR TARİFSİZ BİR GÜRÜL TÜYLE PARÇALANDI VE;

Bu ne Yarab? Köşkün tavanından koca bir eşek ölüsü, bütün avizeleri kırarak merdivenlerin dibine düştü!

Bok! Tarifiyle saman dolu sarı bir balçık! "YÜZÜME SIÇRADI!" Böyle bağırdı Simyon!

Anya diz çökmüş krizlerle ağlıyordu.

Mutfak çalışanları önlüklerini tutarak ve haç çıkararak içeri kaçtılar.

Tam tavuk götü suratına benzeyen bir adam bu! Hayretle ortalığa bakan bu amcık!.. Bu Simyon!

Ben kapıdan girdim maden işçisi kıyafetiyle. Diğer arkadaşlarım damdaydı. Merdiven boşluğu vitray camekândı. İçip içip bakacak kadar değerliydi üzerindeki renkler... Aziz bütün peygamberlere temenna ederek.

İşaretimiz buydu; benim kapıdan girip temenna ettiğimi gören damdaki pislikler, eşeği tam vitrayın göbeğine atacaklardı.

Ve hiçbir orospu çocuğu pislik, bunu neden yaptıklarını sormadı bana!!!

Anya! Beni kör bir yüzle hatırlamıyor. Onun eline ilk ben verdim. Moiz Bakkal'ın deposunda... Pis pis güleyim de içim açılsın!

Şu merdivendeki manda götü suratlı Simyon!

Elimde sigarayla yürüyorum, Simyon elini uzatıp sigaramdan çekiyor.

"İntikamsa bu," dedim! Gülerken ağzından salyalar akacak kadar yavşak bu herif!

İçim çekilmişti. Bu iç çekilmesi. Konuşamıyorum. Anya az ilerimde dizlerinin önüne çökmüş ağlıyor. Hizmetçiler koşuşturuyorsa bir şey vardır. Önümde bir eşek ölüsü!

Bunun nereden kimler tarafından atıldığını bilmiyorum! Ve altıma sıçacak kadar korkuyorum, bu evde olan bitenler Anya'nın rüyası bile olsa korkutucu!

Götün götün kaçtım köşkten ve bir daha da gelmem.

Yüzüm eşek boku kokuyor!

Pis pis niye sırıtıyorum kaçarken Allahım.

Benim adamlar geldiler eşeği kaldırıyorlar! Cesedi! Anya bana doğru yürüyor! Elleri bir erik ağacının baharda çiçeklenmiş dalı kadar incecik. Tenime dokunuyor yumuşacık!

Pislikler eşeği kopkoyu denize gömecekler tuğlalarnan.

Anya ve ben ağızlarımızı kocaman açıp sevişeceğiz bu gece taa fecre kadar!

Gırtlağımızda hırıltılarla...

Koyu bir denize çekilip nefessiz kalarak!

Ben Vaşa!

GARİP AKIMI!

Gece... Şimşekler. Gökyüzü köşkün üstünde. Bulutlar simsiyah... Köpekler, at kişnemeleri duyuluyor... Harabe köşkün önünde zifirî bir insan silueti görülüyor.

Adamın yüzü yok!. Karaltı bütünüyle. Tam önümüzde duruyor. Şimşekler çakıyor. Çok büyük gürültü. Bir kadın sesli adam opera söylüyor. Rusça. Arkada bembeyaz olan müştemilat kulübesinin kırık camından bir soluk benizli kırmızı gözlü adam görüyoruz.

Gırtlağına kordon dolandı aniden. Acıyla hırıldıyor adam. Guzman bu adam. Dili kıpkırmızı ve kertenkele gibi yüzü.

Fırtına kameranın içinde. Herşeyi uçuran bir rüzgâr bu. Dallar, çitler uçuyor. Uzunca bir plan bu kameranın üstüne uçuşan parçacıkları görüyoruz...

Köşk arkada. Önümüzde Lefteri. Kameranın içine bakıyor. Harabenin duvarları gri. Arkada beyaz-siklamen otrişlerle kadınlar patlıyor resimde.

Demin gördüğümüz kara yüz önümüzde! Lefteri! Şimdi arada sırada seçiliyor.

Köşkün önünden inen dar keçi yolunda Felaketler Varyetesi'nin kadınları koşuyor. Beyaz tenli, beyaz jartiyerli, memeleri pespembe, otum bokum çizik aksesuvarlar ve bembeyaza boyanmış saçlarıyla, bakır bedenli gü-

müşiler! Siyah ruj! Kadınlar tiyatro giysileriyle geçiyorlar! Manasız bir neşe var yüzlerinde! Biz sel sularında kalıyoruz. Uzun zaman. Sel suları! Simsiyah!

Lefteri'nin ikinci cinayetinin kanları akıyor önümüzden.

Felaketler Varyetesi'nin kadınları, çinko bir müştemilat çatısında çatur çutur ağır yağmurlar yağarken birbirlerini yalıyorlar. Simsiyah boyanmış bir çatı. Zift! Arada şimşekler çakıyor! Aşağıya bak Cacık!

Cinayeti gördüler. Lefteri eski cinayetlerine tanık Bisikletçi Guzman'ı eroin lastiğiyle boğdu. Hemen altlarında olan biteni çinko damdan aşağıya sarkıttıkları bedenleriyle gördüler Varyeteci kadınlar.

Lefteri kahverengi yağmurların altında keçi yolundan mahalleye iniyordu. Eski Bahar Sokağı'nın köşesini dönerken virajdan taze kesilmiş ciğerler akıyordu ayakkabısının üstüne. O yürüyor. Mal!

Lan tam şu karşı ceviz ağacının altından beş adam dikeliyor görmüyor musun?

Ellerinde makinalı tüfekler başlarında fötr şapkalar, ışık kontür. Tatatatatatatatat!

Lefteri'nin vücudundan kanlar fışkırır. Beyninden de! Fünyeler tam çalışmıştır. Paramparça olarak ölür!

Film icabı!

Hayata bak Cacık!

Gökyüzüne bakar Sinemacı
Çocuklar! Hayaller geçiyor mu?
Bütün yazılanlar, çekilecek filmlere fragman...

Uğur Yücel

Bedros, ana kızı başbaşa bırakıp güneş batışını yakaladı hayalinde köprüaltında. Minarelerin kubbelerin ardı, mor kırmızı bulutlara boyanmıştı. Bir "yakalı" kondu masasına. Bedros bardağı yarılayacak şekilde döktü gırtlağına birayı. Bıyıklarını yalayıp şapırdandı. Sonra bir daha hiç konuşmayacakmış gibi kaskatı kuruldu sandalyesine. Görüntüye Sula'nın kızı girdi. İkisinin de yüzünü göremiyoruz. Ense tüyleri ürperdi Bedros'un bir kadın soluğu hissetti. Mazi usullacak söylendi Bedros'un saçlarına kısık ilaçlı bir sesle, "Ben seni çok hayal ettim biliyor musun?"

İkisi de öyle oldukları gibi kaldılar. Güneş gömüldü başka yarımkürelere.

Hayali bitti Bedros'un...

ISBN 978-975-07-1572-3

9 789750 715723

12 TL
KDV DAHİL